

**T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI**

**FİZİKSEL ETKİNLİK KARTLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLER
VE KARTLARIN ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİ**

Zekai USLUOĞLU

EKİM 2014

**T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLİĞİ ANABİLİM DALI**

**FİZİKSEL ETKİNLİK KARTLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLER VE
KARTLARIN ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİ**

Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan

Zekai USLUOĞLU

Danışman

Yrd. Doç. Dr. A. Dilşad MİRZEOĞLU

Bolu-2014

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE,

Zekai USLUOĞLU' na ait **Fiziksel Etkinlik Kartlarına İlişkin Görüşler ve Kartların Öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi** adlı çalışma, jürimiz tarafından **Beden Eğitimi Öğretmenliği Ana Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.**30/10/2014)**

Akademik Unvan ve Adı Soyadı

Üye (Tez Danışmanı) : Yrd. Doç. Dr. A. Dilşad MİRZEOĞLU

Üye : Yrd. Doç. Dr. Gülsen ÖZCAN

Üye : Yrd. Doç. Dr. Dilşad ÇOKNAZ

Eğitim Bilimleri Enstitüsünün Onayı

Doç.Dr. Türkan ARGON

Enstitü Müdürü

ABSTRACT**THE VIEWS TOWARDS PHYSICAL ACTIVITY CARDS AND
THE EFFECTS OF CARDS ON THE ATTITUDES OF STUDENTS TOWARDS
PHYSICAL EDUCATION AND SPORT COURSE****Zekai USLUOĞLU****Master's Thesis****Department of Physical Education Teaching****Thesis Advisor****Asist. Prof. Dr. A. Dilşad MİRZEOĞLU****October – 2014, 133 Pages**

The aim of this study was to determine the effect of physical activity cards on the attitudes of the students towards the lesson and to determine the views of the students, parents and teachers regarding the cards

Mixed model which includes both quantitative and qualitative research was used in the study. In this respect, pre-test post-test model with experiment-control group was used for quantitative research and phenomenology model was used for qualitative research. The students from 5th, 6th, 7th grades of one of the school situated in Zonguldak Province Gökçebey District were participated within this study in 2012-2013 education year. There were 153 students in experiment groups and 150 students in control group.

The quantitative data were gathered by using “Physical Education and Sport Attitude Scale”, questionnaire forms to determine the views of students and parents. Diaries of physical education teachers and were used for gathering qualitative data. The data were gathered by the diaries of the teachers were analyze by using descriptive analysis. Percentage, frequency and two way repeated measures analysis of variance techniques were used to analyze the quantitative data.

The effects of physical activity cards on the attitude of the students towards the lesson were analyzed, a significant difference was seen on the main effect of time x group. According to this result, the education that students in both experiment and control group took, created a significant differences on the attitude level before and after the program. However, being a part of different groups did not create any differences on the attitude scores of the students.

When students' views about cards used in physical education lessons were analyzed, the most of the students stated that cards made differences in lessons, they liked the lessons and enjoyed having lessons with these cards, having lesson with cards increased their participation to lessons, the cards improved their movement skills and their self-confidence, they did not have any difficulties in practicing these cards, having lesson with these cards provided them to move in cooperation and to make the lesson more enjoyable.

When parent's views were analyzed, most of the parents of the students were aware of the methods used in lessons and the content of cards, their children talked to them about the lesson, using of cards in lesson supported education, having these cards in lesson changed their children's interest towards the lesson, their children started to take interest in sport gradually after these cards had been used, having lessons with cards contributed to their children's physical development and the cards provided their children to express themselves easily.

When the views of physical education teachers were analyzed, teachers were of the view that most of the cards was suitable to student level, most of the students understood the cards easily and participated, majority of the class participated in the lesson in general, students used the materials too much during the lessons, nearly the whole class enjoyed the lesson with these cards, they generally participated in groups or individually, most of the students were respectful and obeyed security precautions.

Key Words: Physical Education Cards, Physical Education and Attitude

ÖZET

FİZİKSEL ETKİNLİK KARTLARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLER VE KARTLARIN ÖĞRENCİLERİN BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR DERSİNE YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİ

Zekai USLUOĞLU

Yüksek Lisans Tezi

Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı

Tez Danışmanı

Yrd. Doç. Dr. A. Dilşad MİRZEOĞLU

Ekim – 2014, 133 Sayfa

Bu çalışmanın amacı ortaokulda Beden Eğitimi ve Spor derslerinde kullanılan fiziksel etkinlik kartlarının öğrencilerin derse yönelik tutumlarına etkisini inceleyerek, kartlara ilişkin öğrenci, veli ve öğretmen görüşlerinin belirlenmesidir.

Araştırmada nitel ve nicel boyutları içeren karma model kullanılmıştır. Bu bağlamda, nicel boyutta deney-kontrol gruplu ön test-son test modeli, nitel boyutta ise olgubilim deseni kullanılmıştır. Araştırmaya 2012-2013 öğretim yılında Zonguldak İli Gökçebey İlçesinde bulunan bir ortaokulun 5. , 6. ve 7. sınıflarında okuyan öğrenciler katılmıştır. Deney grubunda 153, kontrol grubunda ise 150 öğrenci bulunmaktadır.

Nicel veriler “Beden Eğitimi ve Sporda Tutum Ölçeği”, öğrenci ve veli görüşleri anket formları kullanılarak toplanmıştır. Nitel veriler beden eğitimi öğretmenlerinin günlüklerinden elde edilmiştir. Verilerin çözümlenmesinde, nitel boyut için betimsel analiz, nicel veriler için %, frekans ve tekrarlı ölçümler için iki faktörlü varyans analizi kullanılarak çözümlenmiştir.

Fiziksel etkinlik kartlarının öğrencilerin derse yönelik tutumlarına etkisine bakıldığında, süre x grubun ortak etkisinde anlamlı farklılığa ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin almış olduğu eğitim, programın

öncesindeki ve sonrasındaki tutum düzeyinde son-test lehine anlamlı bir farklılığa yol açmıştır. Buna karşılık farklı gruplarda bulunmanın öğrencilerin tutum puanları üzerinde anlamlı farklılığa yol açmadığı belirlenmiştir.

Beden eğitimi derslerinde kullanılan kartlar hakkında öğrenci görüşleri araştırıldığında, öğrencilerin büyük çoğunluğunun, kartlarla ders işlemenin derslerde farklılık yarattığı, hoşlarına gittiği ve zevk aldıkları, derse katılımlarını arttırdığı ve yararlı olduğu, kartların hareket becerilerini ve kendilerine güveni geliştirdiği, kartları uygularken zorlanmadıklarını, işbirliği içerisinde hareket etmelerini sağladığı ve dersi daha eğlenceli hale getirdiği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Veli görüşleri incelendiğinde, velilerinin çoğu, çocuğunun derslerde kullanılan yöntemler ve kartların içeriği hakkında bilgisi olduğunu, çocuklarının ders hakkında kendileriyle konuştuğunu, kartların eğitim ve öğretimi desteklediğini, kartların kullanımının çocuklarının derse karşı ilgisini değiştirdiğini, kartlar derste kullanıldıktan sonra çocuklarının spora daha fazla ilgi duymaya başladıklarını, derslerin çocukların fiziksel gelişimine katkı sağladığını ve çocuklarının kendini daha iyi ifade etmesini sağladığını belirtmişlerdir.

Beden öğretmenlerinin görüşlerine göre, kartların büyük çoğunluğunun öğrenci düzeyine uygun olduğu ve kartları rahatlıkla anladığı, öğrencilerin grup ve bireysel olarak katılım gösterdiği, materyal kullanımının yüksek düzeyde olduğu, öğrencilerin tamamına yakınının eğlediği, çoğunluğun saygılı olduğu, genelin verilen güvenlik önlemlerine uyduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fiziksel Etkinlik Kartları, Beden Eğitimi ve Tutum

Aileme...

TEŞEKKÜR

Araştırma ve Yüksek Lisans Öğrenimim süresince göstermiş olduğu rehberlik, sabır ve anlayışıyla yanımda olan ve karşılaştığım bütün zorlukları anlayışla karşılayıp bana yapıcı dönütlersunan danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. A. Dilşad MİRZEOĞLU'na teşekkür ederim.

Yüksek lisans öğrenimim süresince ders aldığım, tavsiye ve yönlendirmelerinin benden esirgemeyen hocalarıma ve tez savunma jürimde yer alan Yrd. Doç. Dr. Dilşad ÇOKNAZ, Yrd. Doç. Dr. Gülsen ÖZCAN, Yrd. Doç. Dr. Müberra ÇELEBİ ve Doç. Dr. Nevzat MİRZEOĞLU hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Verilerin toplanması esnasında benden yardımlarını esirgemeyen Beden Eğitimi Öğretmeni olan değerli dostum Resul ÇAM ve kardeşim Kadircan KÜPELİ' ye teşekkür ederim.

Araştırma süreci içerisinde en ihtiyaç duyduğum anlarda yanımda olan ve tezsürecinde büyük katkıları bulunan değerli dostlarım, Melih BİÇİCİ, Öğr. Gör. İrem UZUNSOY ve Barış BAŞOĞLU' na teşekkür ederim.

Burada ayrı ayrı ismini sayamadığım yüksek lisans öğrenimim ve tez sürecimde yanımda olan bütün hocalarım ve dostlarıma teşekkür ederim.

Zekai USLUOĞLU

İÇİNDEKİLER

ABSTRACT	iii
ÖZET.....	v
İTHAF.....	vi
TEŞEKKÜR.....	viii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar DİZİNİ.....	xii
ŞEKİLLER DİZİNİ	xiii

BÖLÜM I

1. Giriş	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi.....	7
1.3. Alt Problemler.....	7
1.4. Araştırmanın Amacı.....	8
1.5. Araştırmanın Önemi	8
1.6. Varsayımlar.....	9
1.7. Sınırlılıklar	9
1.8. Tanımlar.....	9
1.9. Kısaltmalar.....	10

BÖLÜM II

2. Kuramsal Temeller ve İlgili Literatür	11
2.1.Kuramsal Temeller	11
2.1.1.Eğitim.....	11
2.1.2. Eğitimin Önemi ve Amacı	12
2.1.3. Eğitimin Alanları	12
2.1.4. Beden Eğitiminin Tanımı.....	14
2.1.5. Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Önemi ve Amacı.....	15
2.1.6. Okullarda Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Genel Amaçları.....	16
2.1.7. Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programları Hakkında Genel Bilgi.....	18
2.1.8. Fiziksel Etkinlik Kartları (FEK)	22
2.1.9. Doğrudan Öğretim Modeli.....	28
2.1.10.Tutum Kavramı.....	33
2.2. İlgili Araştırmalar	42

2.2.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	42
2.2.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	49
BÖLÜM III	
3. Yöntem	57
3.1. Araştırmanın Modeli	57
3.2.Çalışma Grubu	58
3.2.1. Nicel Boyut	58
3.2.2. Nitel Boyut	60
3.3. Veri Toplama Araçları	61
3.3.1. Nicel Boyut	61
3.3.2. Nitel Boyut	63
3.3.3. Geçerlik ve Güvenirlik	63
3.3.4. İşlem Süreci	64
3.3.5. Verilerin Çözömlenmesi	65
BÖLÜM IV	
4. Bulgular ve Yorumlar	67
4.1. Bulgular	67
4.1.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	67
4.1.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	70
4.1.3. Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular	73
4.1.4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular	95
4.2. Yorumlar	96
4.2.1. Alt Problem 1	97
4.2.2. Alt Problem 2	99
4.2.3. Alt Problem 3	100
4.2.4. Alt Problem 4	103
BÖLÜM V	
5. Sonuç ve Öneriler	106
5.1. Sonuçlar	106
5.2. Öneriler	108
5.2.1. Araştırma Sonuçlarına İlişkin Öneriler	108
5.2.2. Gelecekte Yapılacak Çalışmalara İlişkin Öneriler	108

KAYNAKÇA.....	110
EKLER.....	121

TABLolar DİZİNİ Sayfa

Tablo 3-1. . Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Yüzde ve Frekans Dağılımı.....	59
Tablo 3-2 Dağılımı Çalışmaya Katılan Öğrencilerin Öntest Tutum Puanlarının Karşılaştırılması	59
Tablo 3-3. Çalışmaya Katılan Velilerin Yüzde ve Frekans	60
Tablo 3-4. Elde Edilen Nitel Araştırma Verilerinin Toplam Sayıları.....	61
Tablo 3-5. Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeğinin Olumlu ve Olumsuz Maddeleri..	61
Tablo 4-1. FEK'e İlişkin 5, 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Görüşleri	68
Tablo 4-2. FEK'e İlişkin 5, 6 ve 7. Sınıf Öğrenci Velilerinin Görüşleri	71
Tablo 4-3. 5. Sınıfta Uygulanan FEK' e Yönelik Öğretmen Görüşleri.....	74
Tablo 4-4. 6. Sınıfta Uygulanan FEK' e Yönelik Öğretmen Görüşleri	80
Tablo 4-5. 7. Sınıfta Uygulanan FEK' e Yönelik Öğretmen Görüşleri	87
Tablo 4-6. İlişkili Ölçümler İçin İki Faktörlü Varyans Analizi Sonuçları.....	96

ŞEKİLLER DİZİNİ**Sayfa**

Şekil 1- FEKSarı Grup Ön Yüzü.....	26
Şekil 2- FEK Sarı Grup Arka Yüzü.....	26
Şekil 3- FEK Mor Grup Ön Yüzü.....	27
Şekil 4- FEK Mor Grup Arka Yüzü.....	27
Şekil 5- Öğretmen Görüşlerine Göre FEK' inYararları.....	93
Şekil 6-Öğretmen Görüşlerine Göre FEK' inOlumlu Yönleri.....	94
Şekil 7 -Öğretmen Görüşlerine Göre FEK' inSınırlılıkları.....	95

Etik İlkeler Uyulduğuna İlişkin Metin

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum, “**Fiziksel Etkinlik Kartlarına İlişkin Görüşler Ve Kartların Öğrencilerin Beden Eğitimi Ve Spor Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi**” başlıklı çalışmanın yazılmasında, bilimsel ve etik kurallara uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin tamamının ya da bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitede bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim. .../10/2014

Zekai USLUOĞLU

BÖLÜM I

1. Giriş

Bu bölümde “Problem Durumu”, “Problem Cümlesi”, “Alt Problemler”, “Araştırmanın Amacı”, “Araştırmanın Önemi”, “Varsayımlar”, “Sınırlılıklar” ve “Tanımlar” alt başlıkları ele alınmıştır.

1.1. Problem Durumu

İnsanların yaşamlarını kaliteli bir şekilde devam ettirebilmesi, her bir bireyin mutlu ve huzurlu olmasına bağlıdır. Bireylerin mutlu ve huzurlu olmalarını sağlayarak kendilerine ve bağlı buldukları topluma faydalı bireyler olabilmeleri için eğitim kurumlarına büyük görevler düşmektedir. Eğitilmesi düşünülen çocuklara çağımızın ve bireysel gelişimlerinin ihtiyaçları göz önüne alınarak fiziksel, zihinsel, duygusal ve toplumsal açıdan çok yönlü gelişimlerini sağlayabilmek için örgün eğitim kurumlarında birçok ders verilmektedir. Bu dersler içerisinde bireyin çok yönlü gelişimine katkı sağlayacak derslerden biri de Beden Eğitimi ve Sporsidir.

Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de Beden Eğitimi dersi, okul öncesi eğitim kurumlarından başlayarak, ilkokulda Oyun ve Fiziki Etkinlikler dersi, ortaokulda ve lisede Beden Eğitimi ve Spor dersi adı altında her birinin kendi öğretim programı çerçevesinde okutulan zorunlu derslerden biridir. Beden Eğitimi dersleri, genel eğitim kapsamında bir yandan hareket yoluyla bireyin fiziksel açıdan gelişimini sağlarken, diğer yandan bilişsel, sosyal ve duygusal alanlardaki gelişim ve değişimini de sağlamaktadır. Bu nedenle, Beden Eğitimi dersi hedefleri açısından bireyin gelişimini sadece bedensel ya da fiziksel değil bilişsel, duygusal ve sosyal bir bütün olarak ele almaktadır (Hünük, 2006). Beden Eğitimi dersleri okul programlarının ayrılmaz bir parçasıdır ve bireyin bir bütün olarak gelişmesine yardımcı olmaktadır. Sportif aktiviteler yoluyla fiziksel gelişimlerinin ve becerilerinin artırılması, çocukların

bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişimlerine de katkı sağlamaktadır (Harrison ve Blakemore, 1992, Çiçek, Koçak ve Kirazcı, 2002)

Beden Eğitimi kavramı, yakın bir zamana kadar bedensel egzersiz olarak, günümüzde ise hareket eğitimi olarak nitelendirilmiştir. Beden eğitimi, genel eğitim sistem ve yöntemlerine uygun olarak bireyin fiziksel ve ruhsal niteliklerini, hareket yoluyla planlı olarak geliştirip yaşantıya dönüştüren bir süreçtir. Beden Eğitimi etkinlikleri çocukların hareket etme, motorsal beceriler yoluyla yaşantılar edinme, mücadele etme ve takdir edilme, başka çocuklarla oynama gibi ihtiyaçlarını karşılar. Beden eğitiminin temel amacı, çocukların bilişsel, devinişsel ve duyuşsal gelişimlerini en üst düzeye çıkarmaktır (Özbek, 2003).

Beden eğitimi, kişinin fiziksel hareketlere katılmak suretiyle davranışlarında kasıtlı olarak beden eğitiminin amaçlarına uygun (bedensel, duygusal, sosyal ve zihinsel) değişme meydana getirme sürecidir. Beden eğitiminde eğitimin diğer alanlarından farklı olarak “hareket öğrenme ve hareket yoluyla öğrenme” esas alınmaktadır. Bir başka deyişle Beden Eğitimi “fiziksel hareket yoluyla insanın eğitilmesidir” (Tamer ve Pulur, 2001)

Sezen (1989) ise Beden Eğitimi, insan bütünü oluşturucu fiziki, ruhi, niteliği bulunduğu yaşın ve genetik kapasitenin gerektirdiği verim gücüne ulaştırılması için çoğu kere de rekabet olmaksızın yapılan faaliyetlerin bütünü olarak tarif etmiştir. Bir başka tanıma göre beden eğitimi; oyun, cimmastik, spor gibi eğitici, beceri kazandırıcı bütün vücut alıştırmaları; çevik, güçlü, dinç, sağlıklı olmak, vücudun güzelliğini korumak, gelişimini sağlamak amacıyla yapılan aletli ya da aletsiz alıştırmalardır (Üşenmez, 2004).

Darst ve Pangrazzi (2006:5)'ye göre Beden Eğitimi bir öğrenme sürecidir ve egzersiz, spor, oyun, dans, su aktiviteleri, doğa ve macera aktiviteleri gibi bedensel etkinliklerle ilgili davranışları, tutumları ve bilgiyi geliştirmeyi temel almaktadır. Beden Eğitimi okul içinde ve dışında olabileceği gibi resmi ve resmi olmayan şekilde de olabilmektedir. Bir annenin çocuğuna nasıl golf oynayacağını öğretmeyi içerebileceği

gibi, bir oyuncunun antrenöründen bilgi almasını da içerebilmektedir. Bir ailenin pedometreler ile birlikte yürüyüş yapmasını da veya bir annenin çocuğunun 10 km. koşu hızı ile ilgili açıklamalarını da içermektedir. Bir gencin futbol oyun kurallarını dedesine anlatmasını ya da bir eşin kocasına nasıl tenis oynayacağını öğretmesi de olabilir. Kısaca, Beden Eğitimi bilgilerin, tutumların ya da becerilerin bir kişiden diğerine geçmesidir.

Tüm tanımlar göz önüne alındığında beden eğitimi, organizmanın bütünlüğü ilkesine dayalı olarak kişiliğin de eğitimidir. Diğer bir ifadeyle; öğrencilerin gelişim özellikleri göz önünde tutularak onların fert ve toplum yönünden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı ve üretken, milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın gerektirdiği davranışları kazanmış fertler olarak yetişmeleri için en önemli araçtır (MEB, 1996).

Beden eğitiminin amacı, uygun fiziksel çalışmalar ile bedensel, duygusal, zihinsel ve sosyal açıdan sağlıklı bireyleryetiştirmeye yöneliktir. Pangrazzi (2007:5)'ye göre Beden Eğitimi bilişsel, duyuşsal ve psikomotor olmak üzere bütün öğrenme alanlarını içeren öğretimsel yapıdır. Lumpkin (1990)bu öğrenme alanlarına göre beden eğitiminin amaçlarını üç grupta toplamıştır:

Bilişsel alan: Vücut fonksiyonlarını kavrama, sağlık, büyüme, gelişme sürecini kavrama, motor öğrenme, oyun ve emniyet kural ve becerilerini kavrama, stratejiler geliştirme ve değerlendirme;

Duyuşsal alan: Kendine güvenme, değer anlayışı, karakter geliştirme, iletişim becerileri, meraklılığı geliştirme, sportmenlik becerileri;

Psiko-motor alan: Vücudu ısındırma ve alıştırma becerileri, temel hareket becerileri, motor becerileri, bedeni mekanik ve yeterlilik (kardiovasküler dayanıklılık, kas gücü ve dayanıklılığı, elastikiyet, çeviklik).

İnsan, yaşamını daha sağlıklı ve nitelikli şekilde sürdürebilmek için harekete gereksinim duyar. Bu gereksinim yaşamın her döneminde vazgeçilmezdir. Ancak çocuk

okul çağına geldiğinde hareket ederken değişik hedeflere ulaşmayı dener. Bu nedenle Beden Eğitimi dersi kapsamındaki hareket eğitimi değişik amaçlarla yapılmaya başlanır. Bunlar; sağlık, dinçlik, eğlence, etkileme, etkilenme, estetik, biçimlenme, performans, kendine güven, macera, toplumsallık, rekreasyon vb. olabilir. İlkokul dönemi düşünüldüğünde 6-9 yaş grubundaki öğrenciler temel hareket becerileri, 10-11 yaşındaki öğrenciler özelleşmiş hareket becerileri, 12-14 yaş grubundaki öğrenciler ise sportif hareket becerileri yoluyla bu amaçları gerçekleştirir (Kirchner ve Fishburne, 1995; Stilwell ve Wilgoose, 1997; Pangrazi, 2001; Gallahue ve Cleland-Donnelly, 2003) ve yaşam boyu fiziksel etkinliklere katılırlar(MEB, 2008).

Ülkemizde 2006 yılında yürürlüğe konan ve yapılandırmacı anlayışa dayalı 1-8. sınıflar ilköğretim Beden Eğitimi dersi öğretim programı, öğrencilerin yaşamlarında kullanabilecekleri temel, özelleşmiş, spora özgü hareket becerileri ile fiziksel etkinliklere özgü bilgileri; duygusal ve toplumsal özellikleri kazanmaları ve sağlığı koruyucu fiziksel etkinliklere yaşam boyu etkin katılım sağlamaları amacıyla hazırlanmıştır. Bu programın uygulanması sonucunda öğrencilerin Beden Eğitimi ile ilgili genel kabul görmüş ve öğrencilerin, aşağıda belirtilen standartlara ulaşacakları öngörülmüştür(MEB, 2008):

- Çeşitli fiziksel etkinliklere katılabilmek için hareket örüntüleri ve devinişsel becerilerde yeterlilik gösterir.
- Fiziksel etkinliği öğrenirken ve yaparken hareketle ilgili kavram, ilke, kural, strateji ve taktikleri anladığını gösterir.
- Sağlığı güçlendirici düzeyde fiziksel etkinliğe katılımı başarır ve korur.
- Fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.
- Fiziksel etkinlik ortamlarında sorumlu kişisel ve toplumsal davranış sergiler.

1-8. sınıflar ilköğretim Beden Eğitimi dersi öğretim programının temel amacı; bireyin fiziksel, devinişsel, bilişsel, duygusal ve toplumsal yönden gelişimine katkıda bulunmak, yaşam boyu fiziksel etkinliklere katılımını sağlamaktır. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için öğrencilerin yaparak-yaşayarak ve aşamalı şekilde düzenlenmiş öğrenme etkinliklerine katılmaları, etkinlik sürecinin sonunda ne kadar gelişim sağladıklarının farkında olmaları gerekir. Bu nedenle kazanımlar yazılırken ve

etkinlik örnekleri düzenlenirken yapılandırmacıyaklaşım temel alınmış, öğrenme ortamlarının çeşitlendirilmesi ve öğrencinin doğrudan sürecin içinde olmasına dikkat edilmiştir (MEB, 2008).

Yapılandırmacı yaklaşıma göre öğrenciler, kendi öğrenmelerini yapılandırırılar. Yeni öğrenmeler öğrenenin önceki yaşantılarına dayanır. Buna göre, öğrenme için toplumsal etkileşim gereklidir ve anlamlı öğrenme için özgün öğrenme görevlerinin olması gerekir. Yapılandırmacı yaklaşım ilkeleri ile işlenen derslerde öğretme-öğrenme ortamlarını katılımcı ve etkili hâle getirmek gerekmektedir. Bu durumda her öğrenci etkinliğe katılmakta ve kendisini ifade etmektedir. Çünkü öğrenme yaşantıları öğrencilerin ilgi, istek, gereksinim ve ön öğrenmelerine dayanmaktadır. Her birey birbirinden farklı ve kendine özgü olduğundan, öğrenme yolları da buna göre farklılık göstermelidir (Yurdakul, 2005,akt: MEB, 2008).

Ülkemizde yapılandırmacı anlayışa dayalı 2005 programlarından sonra,11 Nisan 2012'de 4+4+4 zorunlu eğitim sistemine geçilmiş olup, yapılandırmacı yaklaşım anlayışıyla devam eden bu sistem 2012-2013 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlanmıştır. Bu sistemde yenilenen öğretim programlarına ek olarak, ilköğretimde öğrenim gören öğrencilerin hem temel ve özelleşmiş hareket becerilerine katkı sağlamak, hem de onların yapılandırmacı anlayışa uygun olarak öğrenme-öğretme sürecinde etkin rol almasını sağlamak için 2012 yılında ülkemizde1-4 sınıflara oyun ve fiziki etkinlikler dersinde yardımcı olması amacıylaFiziksel etkinlik kartları (FEK) geliştirilmiş ve kullanılmaya başlanmıştır.Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün 12/04/2013 tarihli ve 43769797/101.01/589507 sayılı yazısı üzerine Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Dersi (5, 6, 7 ve8. Sınıflar) öğretim programı kapsamında da 2013–2014 öğretim yılından itibaren FEK uygulanmaya başlanmıştır. FEK ile ders kapsamında verilen bilgiler ve öğretilen oyunlar ışığında, öğrencilerin okulu sevmeleri ve yaşlarına uygun oyunları oynamaları amaçlanmaktadır.

Ülkemizde FEK olarak isimlendirilen bu kartlar,İngiltere ve İskoçya'da öğretmenlik eğitimi alan öğrencilere, okullarda çalışan öğretmenlere, okul dışında çalışan koçlara ve toplum içinde diğer alanlarda spor eğitimi veren eğitimcilere destek

olmak için üretilmiş yüksek kalitede Beden Eğitimi ve fiziksel etkinlikleri kapsayan en etkin yardımcı kaynaklardan biri TOPs olarak adlandırılan kartlardır. Uluslararası İlham Projesi kapsamında Türkiye’de de TOPs kartları ve programından esinlenerek ve Milli Eğitim Bakanlığı Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı temel alınarak, özellikle sınıf öğretmenleri, Beden Eğitimi öğretmenleri, antrenörler ve spor uzmanları hedef alınarak FEK geliştirilmiştir(<http://www uluslararasiilham.org.tr> 11.02.2013’de erişildi).

Bu kartlar Londra 2012 Olimpiyat Oyunları ve Paralimpik Oyunları kapsamında oluşturulan “Uluslararası İlham” (International Inspiration) programı çerçevesinde geliştirilmiş, çocukların ve gençlerin hayatlarını oyun, beden eğitimi, spor ve fiziksel etkinlik yoluyla zenginleştirmek için, 5 ülkede başlayan program 2012 yılı itibariyle toplam 20 ülkeye yaygınlaştırılarak yaklaşık 12milyon çocuğa ulaşılacak hedeflenmiştir (http://www uluslararasiilham.org.tr/site/?page_id=82, 11.02.2013’de erişildi).

Program, ana ortaklar olan British Council, UNICEF ve Birleşik Krallık Spor Kurumu’nun yanı sıra, İngiltere Dışişleri Bakanlığı, İngiltere Uluslararası Kalkınma Bakanlığı, İngiltere Olimpiyat Vakfı ve Londra Olimpik Oyunları Organizasyon Komitesi tarafından da desteklenmektedir. Ülkemizde ise, FEK üzerindeki amblemlerden de anlaşılacağı üzere UNICEF ve British Council’ in dışında Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, Türkiye Milli Paralimpik Komitesi, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı bu projeyi desteklemiştir.

Ülkemiz çocukları için geliştirilen FEK’ ler, orijinal TOPs kartlarında olduğu gibi 2 setten oluşmaktadır. Birinci sette 6-9 yaş arası çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak, ilkokul Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Öğretim Programı’nda yer alan temel hareket bilgi ve becerilerine ait öğrenme alanındaki hareketleri geliştirmek üzere etkinlik ve oyun temelli kartlar bulunmaktadır. İkinci sette ise 10-13 yaş arası çocukların hareket eğitim modeline uygun olarak bir spor branşına giriş aşamasında sahip olmaları gereken ortak temel sportif becerileri geliştirmeleri amacıyla hizmet eden kartlar yer almaktadır(http://www uluslararasiilham.org.tr/site/?page_id=82, 11.02.2013’de erişildi).

Kartlar programının temel kaynağı olmakla birlikte öğrencilerin bildikleri ve yeni öğrendikleri oyunlar, rontlar, sözlü-sözsüz danslar, hareket ve etkinlik uygulamaları, kazanımlar ve açıklamalarla desteklenir niteliktedir. Sarı kart grubu, öğrencilerin yaş ve gelişim özellikleri göz önüne alındığında 1-3. sınıf düzeylerinde kullanılması daha uygunken, 4. sınıfta hem sarı kart grupları hem de mor kart gruplarından uygun olanların seçilerek uygulanması tavsiye edilmekle birlikte, farklı yaş ve sınıf düzeyleri için ihtiyaç duyulduğunda geçişler olabilmektedir. Mor kartlar ise 4-8 sınıflar için uygundur.

1.2. Problem Cümlesi

“Ortaokulda FEK ile işlenen Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin görüşler (öğrenci, veli ve öğretmen)ve kartların öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumlarına etkisi nedir?” sorusu bu araştırmanınproblemını oluşturmaktadır.

1.3. Alt Problemler

Bu çalışmanın amacı kapsamında aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Beden Eğitimi ve Spor derslerinde kullanılan FEK hakkında öğrenci görüşleri nelerdir?
2. Beden Eğitimi ve Sporderslerinde kullanılan FEK’ e ilişkin veli görüşleri nelerdir?
3. FEKile işlenen Beden Eğitimi ve Sporderslerine ilişkin Beden Eğitimi öğretmen görüşleri nelerdir?
4. Ortaokul öğrencilerinin FEK ile almış oldukları eğitim, program öncesindeki ve sonrasındaki Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutum puanları üzerinde anlamlı bir farklılığa yol açmış mıdır?

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, ortaokulda kullanılan FEK' e ilişkin görüşlerin belirlenmesi ve kartların öğrencilerin Beden Eğitimi dersine yönelik tutumlarına etkisinin incelenmesidir.

1.5. Araştırmanın Önemi

FEK kartları ile işlenen Beden Eğitimi ve Spor dersleri geleneksel yöntemlere nazaran öğrenci merkezli ders işleme şekli sunmaktadır. Öğrencilere dersi nasıl işleyeceklerini öğretmenin anlatmasının yanında FEK kullanımının, öğrencilerinde görsel olarak kartlardaki resimlerden faydalanarak çalışmalara aktif olarak katılımlarını sağlayacağı düşünülmektedir. Bu nedenle FEK' in öğrencilere yalnızca psikomotor olarak değil, duyuşsal olarak da nasıl etki yaptığının test edilmesi gerekliliği doğmuştur.

Bu araştırma ortaokul düzeyindeki öğrencilerin FEK ile işlenen Beden Eğitimi ve Spordersine olan tutum puanlarının FEK ile işlenmeyen derslerdeki öğrencilerin tutum puanları ile karşılaştırılmasıyla, FEK' in öğrencilerin Beden Eğitimi dersine karşı tutumlarını değiştirip değiştirmeyeceğini öğrenme fırsatını sunacaktır.

Ayrıca ülkemizde ilkokul ve ortaokulda Beden Eğitimi ve Spor derslerini desteklemek üzere geliştirilen FEK' in etkinliğini incelemenin bir yolu da öğretmen, veli ve öğrenci görüşlerinin alınmasıdır. FEK' in ülkemiz açısından yeni bir uygulama olmasından dolayı bu tür çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Tüm bu görüşlerin gözler önüne serilmesiyle yapılacak çalışmanın ülkemiz için Beden Eğitimi alanına ve literatüre önemli katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışma ile elde edilecek sonuçlar Beden Eğitimi öğretmenlerine, program geliştirme uzmanlarına ve konu ile ilgili yapılacak diğer çalışmalara da ışık tutacaktır. Ayrıca konu ile ilgili yapılan ilk deneysel çalışmalardan biri olması çalışmayı önemli kıldığı düşünülmektedir.

1.6. Varsayımlar

Araştırma aşağıdaki varsayımlara dayalı olarak yürütülmüştür.

1. Öğrenciler ve veliler veri toplama araçlarını samimi, yansız ve gerçek görüşlerini yansıtacak biçimde cevaplandırmıştır.

2. Beden Eğitimi öğretmenleri tuttıkları günlüklerde gerçek ve samimi görüşlerini ortaya koymuşlardır.

1.7. Sınırlılıklar

Çalışmaya ait sınırlılıklar aşağıda verilmiştir;

1. Çalışma 2012-2013 eğitim-öğretim yılı bahar dönemi ile sınırlandırılmıştır.
2. Araştırma, Zonguldak ili Gökçebey ilçesinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bir ortaokulda görev yapan 2 Beden Eğitimi öğretmeni ile sınırlandırılmıştır.
3. Çalışma 5.,6. ve 7. sınıf öğrencileri ile sınırlandırılmıştır.
4. Çalışma deney grubu öğrencilerinin velileriyle sınırlandırılmıştır.
5. Çalışma veli, öğrenci ve beden eğitimi öğretmenleri ile sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Eğitim: Bireyin davranışlarında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişimler yaşanması sürecidir (Ertürk, 1972:12).

Beden Eğitimi: Hareket etmeyi öğrenmek, hareket yoluyla öğrenmektir (Tamer ve Pulur, 2001).

Fiziksel Etkinlik Kartları: İlkokul ve ortaokul düzeyindeki öğrenciler için Beden Eğitimi derslerinde kullanılmak üzere tasarlanmış olan, üzerinde işlenecek konuya yönelik görseller, görsellerle ilgili açıklama, konunun öğretilmesi ile ilgili uyarlamalar, güvenlik, öğrenme ile ilgili anahtarlar, çeşitlendirme, sağlık anlayışı, iyileştirme ve değerlendirme bölümlerinden oluşan, A4 kağıdı boyutunda, renkli olarak hazırlanmış kartlardır.

Tutum: Bireyinkendine ya da çevresindeki herhangi bir konu (obje) ya da olaya karşı deneyim ve bilgilerine dayanarak örgütlediği bilişsel, duygusal ve davranışsal bir tepki ön eğilimidir (Baysal, 1981:2)

1.9. Kısaltmalar

AAO: Açık Alan Oyunları

BBT: Biz Bir Takımız

BESTÖ: Beden Eğitimi ve Sporda Tutum Ölçeği

FEK: Fiziksel Etkinlik Kartları

FRO: File ve Raket Oyunları

GÇO: Geleneksel Çocuk Oyunları

HO: Hücüm Oyunları

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

NASPE: Amerika Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Derneği

Ö: Öğretmen

PAC: Physical Activity Card

SOFIT: System for Observing Fitness Instruction Time

UNICEF: Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu

VYO: Vurma ve Yakalama Oyunları

BÖLÜM II

2. Kuramsal Temeller ve İlgili Literatür

Bu bölümde araştırmanın problemi ile ilgili kuramsal temeller ve yapılan çeşitli araştırmalar yer almaktadır.

2.1.Kuramsal Temeller

2.1.1.Eğitim

Eğitim insanlık tarihi ile başlamaktadır. İlkel toplumlardan zamanımıza kadar nitel ve nicel bakımdan farklı tanımlar yapılmış olmasına rağmen, temel hedef hep aynı kalmıştır; o da davranış değişikliğidir. 1900'lerden zamanımıza kadar bilgi öğrenme ve bunu uygulama olarak ifade edilen eğitim; bugün, bireyin davranışlarında kendi yaşantıları yolu ile kasıtlı olarak, istenilen yönde değişiklik meydana getirme süreci olarak ifade edilmiştir (Ertürk,1979:21).

Eğitim, genel anlamıyla insanoğlunun öğrenme yolu ile düşünme yeteneklerini, bilgisini, anlayışını ve becerilerini gösterme ve toplumdaki değerlerin öğretilmesi ve aktarılması sürecidir. Eğitim, aynı zamanda sosyalleşme için bir kurum ve kültürel mirasın kuşaktan kuşağa aktarılmasıyla gerçekleşen sosyal bir olgudur. Eğitim ayrıca fertlerin toplumla ilişkilerinin uyumlu biçimde oluşmasını sağlayacak nitelikleri de geliştirmekle yükümlüdür. Başka bir deyişle dürüst, hür düşünceli, sorumluluk duygusu taşıyan, bağınazlığa kapılmayan, hoşgörülü, ön yargısız, eleştiriye açık, ölçülü, insan haklarına saygılı, paylaşmayı seven, toplum menfaatlerini şahsi çıkarlarının üstünde tutan, bilgili, sosyal, demokrat ve aydın kişiler yetiştirmeyi sağlamak eğitimin vazgeçilmez görevidir (Yetim, 1999). Kısaca eğitim bireyin istendik davranış değişikliğine ulaşmasını hedefleyen planlı ve programlı bir süreçtir(Demirel,1993).

2.1.2. Eğitimin nemi ve amacı

Eğitimin, toplumu kurucu, koruyucu, geliştirici, denetleyici ve ona kimlik kazandırıcı role sahip olduğu gerçeği daha iyi anlaşılmış, giderek gündelik hayatta bir etkileşim biçimi olmanın ötesinde, anlam ve önem kazanmaya başlamıştır. Bu durum, eğitime duyulan ihtiyacın şiddetini artırmış olup, günümüzde yaşanan hızlı bilimsel ve teknolojik gelişmeler, doğal olarak çeşitli alanları etkisi altına almakta, birçok kurum ya da örgütsel yapıların yeniden gözden geçirilmesi zorunluluğunu doğurmaktadır. Eğitimin demokratikleşmeye, insan haklarına ve siyasi istikrara olumlu katkıları bulunmaktadır (Türkmen, 2002).

Eğitim, bağımsız bir toplum ve ulusu oluşturacak, moral düzeyi yüksek, sağlıklı bireylerin yetiştirilmesiyle, hem bireysel hem de evrensel bir kültüre sahip, zengin bir toplumu oluşturmayı amaçlamaktadır. Eğitimin, toplumsal değişimlerden sorumlu olması nedeniyle, tüm yenileşme ve gelişme girişimleri, toplumun her kesiminin ilgi alanına girmektedir. Bir toplumun refah ve mutluluğu; o toplumdaki insanların nitelikli ve sürekli eğitim almaları ve bununla kazandıkları bilgi ve beceriler ile ekonomik büyümeye yapabilecekleri katkılara bağlıdır. Bunun için, sosyo-ekonomik gelişmelerin en önemli itici gücü ve verimlilik artısında en önemli faktör, toplumun eğitim düzeyidir (Ereş, 2005).

2.1.3. Eğitimin alanları

İnsanların, çocuklarının bütünsel gelişimini sağlamak için daha kaliteli eğitim olanakları yaratma çabaları süregelmektedir. Yirminci yüzyılın ortalarına doğru gelişen anlayışla, bireyin gelişim özellikleri ve gereksinimlerine göre öğretimin planlanması ve buna paralel olarak gelişim ve hedefe dayalı program geliştirme etkinliklerinin başlatılmasıyla bu çaba daha da artmıştır. Artan çabayla birlikte, ğretim sürecinde insanların hangi alanlarda nasıl geliştirilmeleri gerektiği sorusuna yanıt aranmaya başlanmıştır. Bu soruya verilecek yanıt, ğretim programındaki hedef ve davranışların saptanması, bunları gerçekleştirici öğretme-öğrenme durumlarının düzenlenmesi ve değerlendirme etkinliklerinin oluşturulmasına kılavuzluk edecektir. Kaynaklar

incelendiğinde bireyin gelişiminin bilişsel, duygusal, toplumsal, devinişsel, fiziksel, algısal ve sezgisel alanlarda sınıflandığı görülmektedir.

Bilişsel gelişim; ilke, kural, teknik, taktik, sağlık ve vücut kavramı, önderlik, araştırma, buluş, anlama, cesaret, kendine yetme, toplumsal konular arası bağ kurma, karşılaştırma yapma, uyum sağlama, değerlendirme ve sonuç çıkarma, doğruyu, yanlış, güzeli ve çirkini yorumlama gibi özellikleri,

Duygusal gelişim; kendine güven, kişilik gelişimi, başarı ve başarısızlığa istenlik tepkilerin verilmesi, duyguların doğru şekilde ifadesi, yeteneklerin bilinmesi, dikkat, kendini kontrol ve estetik yaşantılarla ilişki kurma gibi özellikleri,

Toplumsal gelişim; topluma bireysel uyum, grup uyumu, oyun kuralları ve demokratik toplum kavramı, kişinin performans ve yeteneği ile kabul edilmesi, başarı ve performans etkileşimi, toplumsal iz gelişimi, ait olma duygusunun gelişimi, tanınma, dürüstlük, otoriteye saygı, kontrol, yarışma, işbirliği, güven, sportmenlik, olgunluk, kendini beğenme, disiplinli olma, temel sosyo-kültürel değerleri alma gibi özellikleri,

Devinişsel gelişim; hareketlilik, eş uyum, denge, estetik, teknik, taktik, beceri gelişimi gibi özellikleri, Fiziksel gelişim; solunum, dolaşım, kas, kuvvet, sürat, dayanıklılık gibi özellikleri, algısal gelişim; uzay ilişkileri,

Görsel-motor eş uyumu, şekil algılaması, şekil-yer ilişkisi, vücut dengesi, baskınlık (sağ-sol), vücut imajı, duyum, sembol algısı, anlamların algılanması, algısal performans gibi özellikleri,

Sezgisel gelişim; farkına varma, ayırt etme, içe doğma, denetim altında tutma, geçmişle gelecek arasında ilişki kurma gibi özellikleri kapsamaktadır (Bloom, Engelhart, Furst, Hill ve Krathwohl, 1968; Krathwohl, Bloom ve Maisa, 1968; Simpson, 1969; Harrow, 1972; Singer ve Dick, 1974; Annanero, Cowel ve Hazelton, 1980; Romiszowski, 1982; Wilgoose, 1984; Sönmez, 2001; Garn ve Byra, 2002; Mosston ve Ashworth, 2008; Orlich vd., 2010;).

Gelişim alanları, öğretim hedeflerinin belirlenmesi sürecinde bilişsel, duyuşsal ve devinişsel (psikomotor) olmak üzere üç ana başlık altında toplanmaktadır. Bunun nedeni, öğretim hedef ve davranışlarının üç boyutta tasarlanmasıdır. Üçlü sınıflamada bilişsel gelişim bağımsız, toplumsal ve duygusal gelişim duyuşsal, devinişsel ve fiziksel gelişim devinişsel, algısal gelişim duyuşsal ve devinişsel alan, sezgisel gelişim ise duyuşsal ve bilişsel alanlar kapsamında ele alınabilmektedir (Bloom, Engelhart, Furst, Hill ve Krathwohl, 1968; Krathwohl, Bloom ve Maisa., 1968; Simpson, 1969; Harrow, 1972; Singer ve Dick, 1974; Ertürk, 1979; Harrison ve Blakemore, 1992; Sönmez, 2001). Bu tezin konusu itibariyle okulda devinişsel alanın gelişimine önemli katkı getiren Beden Eğitimi kavramı ve dersine ait açıklamalar aşağıda verilmiştir.

2.1.4. Beden eğitiminin tanımı

Bedensel faaliyetlerin doğuşu ve ortaya çıkması insanlık tarihinin ortaya çıkışı kadar eskidir. İlk insanların yaşamak ve hayatlarını devam ettirmek için doğayla girdikleri çaba sonucunda insanlar avlanmak, oyunlar oynamak, savaşmak ve buna benzer yüzlerce amaç için bedensel faaliyetlerde bulunmuşlardır (Alpman, 1972, akt: Göcek, 2009:12).Eski devirlerde amaçsız gibi görünen hareketler, zamanla bilinçli ve amaca yönelik hareketler haline almıştır. Bu da harekete, vücut eğitici bir değer ve nitelik kazandırmıştır.

Spor, “kişinin, önceden belirlenmiş kurallara uygun olarak, maddî birkarşılık için yahut sadece zevk için, araçlı veya araçsız, tek ya da takım halinde,kendisiyle, doğayla veya başkalarıyla rekabet esasına dayanan mücadelelerini içeren, fiziksel ve zihinsel yeteneklerini kullandığı ve geliştirdiği etkinlikler ile bualanla uğraşan mesleklerin ve ilgililerin faaliyetlerini içeren” bir kavramdır (Devecioğlu, 2005).

Beden Eğitimi insanın fiziksel, ruhsal ve zihinsel niteliklerini bulunulan yaşın ve genetik yeterliliğin gerektirdiği verim gücüne ulaştırmak amacıyla rekabet olmaksızın yapılan etkinlikler bütünüdür. Eğitim konusunda ilk farklı fikirler üreten filozoflardan sayılan ilkçağ Yunan düşünürlerinden Eflatun, eğitimi tanımlar ve açıklarken, özetle “beden ve ruha elverişli olduğu mükemmelliği kazandırmak, başka bir ifadeyle insanda

beden ve ruh güzelliğini gerçekleştirmektir” demektedir. 16. yüzyılda Montaigne de, beden ve ruh bütünlüğünden hareketle eğitimdeki amacın tek yönlü bireyler yetiştirmek olmayıp, bireylerin tüm yönleriyle uyumlu olarak geliştirilmesinin gerekli olduğunu belirtmiştir (Yaka, 1991).

Sosyal, kültürel ve ekonomik kalkınmanın başlıca unsuru insan gücüdür. İnsanların günlük yaşamlarını devam ettirebilmeleri, fiziksel ve ruhsal gelişmelerini sağlamaları için beslenme, uyuma, barınma gibi ihtiyaçları yanında bedensel hareket içinde bulunmaları da gereklidir. Spor faaliyetlerinin vücut yapısını geliştirici ve eğitici rolünün yanında, fikir ve ruh sağlığında da önemli bir rolü vardır. Özellikle genç nesillerin yapıcı ve yaratıcı olmasında, sosyal kaynaşmada ve milli dayanışmanın sağlanmasında Beden Eğitimi ve Sporun sosyal ve kültürel kalkınmada katkısı pek çoktur. Bu açıdan, etkili ve çekici bir eğitim unsuru olan spora fonksiyonel ve modern eğitim modelinde, planlama faaliyeti içerisinde gereken önemin verilmesinde fayda vardır. “Beden Eğitimi ve Spor” hareket faktörünün her çeşidini ve bütün prensiplerini kapsar (Yergin, 2002). Beden Eğitimi bireyin bedensel, bilişsel, sosyal beceri ve fiziksel aktivite sonucu zindelik kazanma süreci olarak tanımlanır (Lumpkin, 1998).

2.1.5. Beden eğitimi ve spor dersinin önemi ve amacı

Okullarda çocukların fiziksel etkinlikler aracılığı ile eğitimini sağlayan yegane ders Beden Eğitimi ve Spor dersidir. Beden Eğitimi ve Spor dersi, insan sağlığı, karakter oluşumu, moral verimliliğinin artırılması milli yönden güçlü, ortak duygu ve davranışları yüksek bir insan varlığı ile doğrudan ilgili etkili bir eğitim faaliyetidir.

Beden eğitimi, oyun, cimnastik ve spor gibi eğitici bütün bedensel etkinlikleri içeren genel bir kavram olup; bedensel etkinlikler içinde ve bedensel etkinlikler aracılığıyla eğitimidir. İnsanları bedenlen, ruhen ve fikren gelişmesini, organizmanın bütünlüğünü zedelemeyen dengeli bir şekilde gelişmesini sağlayan, bireyi kendisine ve bulunduğu topluma yararlı bir insan olarak yetiştiren bilimsel beden faaliyetlerine Beden Eğitimi denir (Açak, 2005:9).

Beden Eğitimi ve Spor dersi; insanların zihni ve fikri gelişimle birlikte bedeni gelişimlerinin uyumlu olması, insanların içinde yaşadıkları toplumlarda daha sağlıklı dengeli, verimli ve daha mutlu olması açısından önemli bir rol oynamaktadır. Bunun yanında toplumların Beden Eğitimi ve Spor faaliyetlerine katılmaları ve sonucunda elde edecekleri başarıları yoluyla kendi ülkelerinin tanıtımını ve propagandalarını yapmaları açısından önem taşımaktadır (İnal, 2003).

Beden Eğitimi ve Spordersi; fertlerin ve fertlerin oluşturduğu genel toplum yapısının sağlık ve mutluluğunun bir amacıdır. Nitelikli insan gücü, sağlıklı olmadan verimli olamaz ve kendinden beklenenleri gerçekleştiremez. İnsanların, özellikle gençlerin, beden ve ruh yapısının eğitilerek geliştirilmesi için en uygun ve en etkili araç hareket faktörünün her çeşidini ve prensiplerini kapsayan Beden Eğitimi ve Spor eğitimidir. Bu özellikleri iki başlık altında toplayabiliriz:

Fiziksel Vasıflar: Çeviklik, elastikiyet, mukavemet, sürat, hareket, koordinasyon vs.

Ruhsal Vasıflar: Yarışma ruhu, yardımlaşma duygusu, çalışma disiplini, cesaret, mücadele azmi ve kuvveti vb. (İnal, 2003).

Yaylacı 2007' ye göre genel eğitimin önemli bir parçası olan Beden Eğitimi ve Sporun temel amacı, çocukların fiziksel etkinlikler yani hareketler yolu ile eğitimi sağlayarak her öğrencinin kapasitesinin en üst düzeye çıkmasına yardımcı olmaktır. Aynı zamanda çocukların fiziksel, zihinsel, sosyal ve duygusal gelişimlerinin katkıda bulunmaktır. Beden eğitimi; sağlıklı, güçlü, mutlu olma, kişilik, karakter, ahlaki değerler kazanma, kültürleşme, toplumsallaşma ve vatandaşlık eğitimidir (Mirzeoğlu, 2003:84).

2.1.6. Okullarda beden eğitimi ve spor dersinin genel amaçları

Beden Eğitimi ve Spor dersinde, Atatürk İlkeleri ve İnkılâpları, Anayasa, Milli Eğitim Temel Kanunu ve Türk Milli Eğitiminin temel amaçları doğrultusunda; öğrencilerin gelişim özellikleri de göz önünde tutularak, onların kişisel ve toplumsal yönden sağlıklı, mutlu, iyi ahlaklı ve dengeli bir kişilik sahibi, yapıcı, yaratıcı ve

üretken, milli kültür değerlerini ve demokratik hayatın temel ilkelerini benimsemiş fertler olarak yetiştirilmeleri genel amaçtır (MEB, 2000).

Beden Eğitimi ve Spordersi toplum olarak spor yapma alışkanlığını kazanmamızda ve sporu bir hayat felsefesi olarak benimsememizde, ülke sporunda başarıyı yakalamamızda, hayattan zevk alan, mutlu, huzurlu, sorumluluk sahibi, kendine güven duygusunu kazanmış ve sosyal statüye sahip bireyler, dolayısıyla bir toplum oluşumunda büyük bir öneme sahip olduğu gerçeği göz ardı edilemez (Dalkıran ve Tuncel, 2007).

Görüldüğü gibi sadece fikir eğitiminden sorumlu bir öğretim ve eğitim sistemi artık geçerli değildir. Çünkü insan sadece beyinden ibaret değildir, onun en az öteki kadar eğitime gereksinimi olan bir vücudu ve ruhsal durumu vardır (Öztürk, 1998). Kaldı ki bedensel gelişmenin, bütün eğitim faaliyetleri içinde ancak Beden Eğitimi ve Spor programlarıyla mümkün olması, Beden Eğitimi ve Sporun eğitim açısından değerini ortaya koymaktadır (İmamoğlu, 1992). Sağlıklı ve fiziksel olarak aktif olan öğrencinin başarılı, uyanık ve akademik motivasyonunun fazla olması daha olasıdır. Çocukların büyüme ve ergenlik çağlarında yaptıkları fiziksel aktivite, sosyal ve duygusal yeteneklerin olumlu gelişimini arttırmaktadır. Gelişmiş ülkelerin okullarındaki Beden Eğitimi programlarının temelini, fiziksel yeteneğin ve fiziksel uygunluğun gelişimi ile yaşam boyu sağlıklı yaşam tarzı kavramını anlamak oluşturmaktadır. Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri sınava hazırlanma döneminde kaygıyı azaltması ve öğrenmede etkinliği artırması bakımından önemli bir yere sahiptir. Günde 10–20 dakika düzenli egzersiz yapmanın sınavlara hazırlanan bir gence sağlayacağı yararlarından birisi kaygıyı azaltması diğeri de öğrenmede etkinliği artırmasıdır (Bozkurt, 2003).

NASPE (Graham, Hale ve Parker, 2004:9)' ye göre fiziksel olarak eğitilmiş bireylerin gösterecekleri standartlar belirlenmiş ve bu standartlar aşağıda açıklanmıştır.

- 1) Birçok hareketin yapılması sırasında uzmanlık veya bazı hareketlerin yapılması sırasında ise yeterlilik gösterir.
- 2) Hareket kavram ve ilkelerini, öğrenmek ve beceri geliştirmek için uygular.

- 3) Fiziksel olarak aktif bir hayatı vardır.
- 4) Sağlıklı bir şekilde fiziksel uygunluğa sahip olur ve bunu devam ettirir.
- 5) Fiziksel aktivite ortamlarında kişisel ve sosyal sorumluluk gösterir.
- 6) Fiziksel aktivite ortamlarında farklı özelliklere sahip olan insanları anlar ve onların farklılıklarına saygı duyar.
- 7) Fiziksel aktivitelerin insanların kendilerini tanımaya, sosyal iletişime, mücadele ve zevk almayı sağladığının bilincindedir.

Graham, Hale, Parker (2004: 4)' göre çocukların Beden Eğitime ihtiyacı duyma nedenleri arasında;

- a) Düzenli ve sağlıklı fiziksel aktivite yapma, b) Beceri geliştirme, c) Fiziksel uygunluğu geliştirme, d) Diğer derslerdeki öğrenmeye katkı sağlama, e) Kendini disipline etme, f) Hedef belirleme, g) Liderlik ve işbirliği geliştirme, h) Özyeterliliğini geliştirme, ı) Stres azaltma ve i) Akran ilişkilerinin güçlendirilmesi sayılmaktadır.

Düzenli fiziksel aktivite yapmanın ya da aktif bir hayat stilin insanların sağlığı üzerindeki olumlu etkisi şimdiye kadar kanıtlanmıştır. Uzmanlar beden eğitiminin halk sağlığı üzerindeki etkisi yaklaşımından yola çıkarak, bu ders öğrencilere aktif ve sağlıklı hayat sürdürmeyi gerektirecek beceri, tutum ve bilgiyi vermekten sorumlu olması gerektiğini söylemektedir (Reed, Beighle, Phillips ve Pangrazzi, 2007). Tüm bilgilerin ışığı altında genel eğitimin bir parçası olan beden eğitimi; çocukların bedensel gelişimi, hareket-beceri gelişimi, sinir-kas koordinasyon gelişimi, kişisel ve sosyal uyum sağlaması açısından da son derece önemlidir (Bucher ve Koenig, 1983:39)

2.1.7. Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programları hakkında genel bilgi

2006 öğretim programı (1-8. sınıflar)

Milli Eğitim Bakanlığı İlköğretim Genel Müdürlüğü Özel İhtisas Komisyonunca hazırlanmış bulunan “İlköğretim Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programı” 2006 öğretim yılından itibaren ilköğretim okullarından başlamak üzere kademeli olarak uygulamaya koyulmuştur. Yeniden yapılandırılarak düzenlenen Beden Eğitimi dersi öğretim programı bir önceki programdan farklı bir anlayış üzerine şekillendirilmiştir.

Dolayısıyla içerik açısından da önemli farklılıklar arz etmektedir.2006 yılı “İlköğretim Beden Eğitim Dersi Öğretim Programında” ilk algılanan beden eğitiminin bölümlendirilmiş olması ile ilgilidir. Diğer bir söylemle “beden eğitimi” öğrenme ve alt öğrenme alanlarına ayrılmıştır (MEB, 2006: 4).

Yeni baştan geliştirilerek uygulamaya koyulan öğretim programı kuramsal altyapı itibariyle anlaşılabilir bir Beden Eğitimi yapılandırmasıdır. Yapılandırmacı yaklaşımla hazırlandığı ifade edilen bilişsel ağırlıklı öğrenme ve öğretme yaklaşımlarının etkilerinin görüldüğü öğretim programının öğrenciler üzerindeki etkileri “öğrencilerin yaşamlarında kullanabilecekleri temel, özellikle spora özgü hareket becerileri ile fiziksel etkinliklere özgü bilgileri duygusal ve toplumsal özellikleri kazanmaları ve sağlığı geliştirici fiziksel etkinliklere yaşam boyu etkin katılım sağlamaları” şeklinde ifade edilmiş ve bu ifade aynı zamanda programın vizyonu olarak belirtilmiştir (MEB, 2006).

İnsan, yaşamını daha sağlıklı ve nitelikli şekilde sürdürebilmek için harekete gereksinim duymaktadır. Bu gereksinim yaşamın her döneminde vazgeçilmezdir. Ancak çocuk okul çağına geldiğinde hareket ederken değişik hedeflere ulaşmayı denemektedir. Bu nedenle Beden Eğitimi dersi kapsamındaki hareket eğitimi değişik amaçlarla yapılmaya başlanmaktadır. Bunlar; sağlık, dinçlik, eğlence, etkileme, etkilenme, estetik, biçimlenme, performans, kendine güven, macera, toplumsallık, rekreasyon, vb. olabilmektedir. İlköğretim dönemi düşünüldüğünde 7-9 yaş grubundaki öğrenciler temel hareket becerileri, 10, 11 yaşındaki öğrenciler özelleşmiş hareket becerileri, 12-14 yaş grubundaki öğrenciler ise sportif hareket becerileri yoluyla bu amaçları gerçekleştirmekte (Kirchner ve Fishburne, 1995; Stilwell ve Wilgoose, 1997; Pangrazzi, 2001; Gallahue ve Cleland-Donnelly, 2003) veya yaşam boyu fiziksel etkinliklere katılmaktadır.

Programın yapısına ilişkin olarak çizilen çerçeve ise, yapılandırmacı yaklaşımın gereği, kazandırılması düşünülen özelliklere ilişkindir. Bu anlamda Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin yapılandırma, önceki bilgi ve becerileri harekete geçirmeyi, yeni bilgi ve beceriler kazanmayı, öğrenebilmeyi ve hayata ilişkin kullanabilmeyi gerektirmektedir.

Beden Eğitimi dersi öğretim programında öğrencilerin öğretim yılı sonlarında ve ilköğretim dönemi sonunda kazanacakları ve hayat boyu kullanacakları temel beceriler belirtilmiş ve bu beceriler daha çok etkinlikler sonucu elde edilen bilişsel, sosyal ve duyuşsal alanla ilgili kazanımlar şeklinde ifade edilmiştir.

Öğretim programının genel çerçevesinden algılanması gereken ilk önemli nokta “hareket eğitimi” olgusuna vurgu yapılmış olmasıdır. Programın psikomotor gelişim boyutu ile ilgili içeriğini oluşturan öğrenme-alt öğrenme alanlarının yaş gruplarına göre düzenlenmiş olması oldukça sağlıklı bir görünüm sergilemektedir.

Öğrenim standartları ve kazanımlarını gerçekleştirebilmek için genellikle ilköğretimin 1-3. sınıflarında oyun, cimmastik, ritm ve dans, daha sonraki dönemlerde ise oyun, ritim ve dans, atletik etkinlikler, cimmastik etkinlikleri, yüzme ve doğa etkinliklerine yer verilmektedir(Kirchner ve Fishburne, 1995; Harrison, Blakemore, ve Buck, 2001). Bu etkinliklerin hangi yaşta, ne oranda sunulacağı bireyin gelişim özellikleri ile yakından ilişkilidir (MEB, 2006).

Beden Eğitimi programı, öğrencilerin yaşamlarında kullanabilecekleri temel, özelleşmiş, spora özgü hareket becerileri ile fiziksel etkinliklere özgü bilgileri; duygusal ve toplumsal özellikleri kazanmaları ve sağlığı koruyucu fiziksel etkinliklere yaşam boyu etkin katılım sağlamaları amacıyla hazırlanmıştır. Bu programın uygulanması sonucunda öğrencilerin Beden Eğitimi ile ilgili genel kabul görmüş, aşağıda belirtilen standartlara ulaşacakları öngörülmektedir. Standartlar, NASPE (2004) ve www.ichper.sd.org (2006)'dan yararlanılarak belirlenmiştir.

2006 İlköğretim Beden Eğitimi dersi (1.-8. sınıflar) öğretim programı ile öğrenci:

- Çeşitli fiziksel etkinliklere katılabilmek için hareket örüntüleri ve devinişsel becerilerde yeterlilik gösterir.
- Fiziksel etkinliği öğrenirken ve yaparken hareketle ilgili kavram, ilke, kural, strateji ve taktikleri anladığını gösterir.
- Sağlığı güçlendirici düzeyde fiziksel etkinliğe katılımı başarır ve korur.
- Fiziksel etkinliklere düzenli olarak katılır.

- Fiziksel etkinlik ortamlarında sorumlu kişisel ve toplumsal davranış sergiler.

2006 Beden Eğitimi dersi öğretim programının temel amacı; bireyin fiziksel, devinişsel, bilişsel, duygusal ve toplumsal yönden gelişimine katkıda bulunmak, yaşam boyu fiziksel etkinliklere katılımını sağlamaktır. Bu amacın gerçekleştirilebilmesi için öğrencilerin yaparak-yaşayarak ve aşamalı şekilde düzenlenmiş öğrenme etkinliklerine katılmaları, etkinlik sürecinin sonunda ne kadar gelişim sağladıklarının farkında olmaları gerekir. Bu nedenle kazanımlar yazılırken ve etkinlik örnekleri düzenlenirken yapılandırmacı yaklaşım temel alınmış, öğrenme ortamlarının çeşitlendirilmesi ve öğrencinin doğrudan sürecin içinde olmasına dikkat edilmiştir (MEB, 2006).

2013 Beden eğitimi ve spor dersi öğretim programı(Ortaokul 5-8. Sınıflar)

2012 yılında eğitim sistemimizde yapılan değişiklik gereğince ilköğretim 1-8 sınıf programları 1-4. sınıflar ilkokul ve 5-8. sınıflar ortaokul programları olarak yeniden yapılandırılmıştır. Bu değişikliğe göre ortaokul Beden Eğitimi ve Spor dersi öğretim programı hazırlanmış, 2013-2014 öğretim yılında yürürlüğe konulmuştur.

Ortaokul 5-8. sınıflar Beden Eğitimi ve Spor Dersi Öğretim Programının amacı; öğrencilerin, yaşamları boyunca kullanacakları hareket becerileri, aktif ve sağlıklı yaşam becerileri, kavramları ve stratejileri ile birlikte öz yönetim becerileri, sosyal becerileri ve düşünme becerilerini de geliştirerek bir sonraki eğitim düzeyine hazırlanmalarıdır. Bu ders, ilkokullardaki Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersinin ortaokullardaki devamıdır. İlkokul “Oyun ve Fiziki Etkinlikler” dersindeki “hareket yetkinliği” ve “aktif ve sağlıklı yaşam” öğrenme alanları ile bunları destekleyen “öz-yönetim (kişisel), sosyal ve düşünme becerileri” boyutu, Ortaokul Beden Eğitimi ve Spor Programında da ana yapıyı oluşturmaktadır (MEB, 2013)

Bu program ortaokul 5-8. sınıflarda okuyan öğrencilerin fiziksel etkinliklereve spora katılma ve bu süreçlerde bedensel, zihinsel, kişisel, duygusal ve sosyalbecerilerini geliştirmelerine katkı sağlayacak tüm eğitim süreçlerini içerir. Bu eğitim sürecinde öğrencilerin yaş düzeyi, hazır bulunuşlukları, ilgileri, beklentileri, yöresel özellikleri gibi etkenlerin dikkate alınması gereklidir. Ders, öğrencilerin yaşına ve fiziksel özelliklerine

uygun olan fiziksel etkinliklere ve sporlara katılacakları şekilde planlanır. Beden Eğitimi ve Spor Dersini alarak ortaokuldan mezun olan öğrencilerin aşağıdaki program çıktıklarına ulaşmaları beklenmektedir:

1. Çeşitli fiziksel etkinliklere ve sporlara özgü hareket becerilerini geliştirir.
2. Hareket kavramlarını ve ilkelerini çeşitli fiziksel etkinliklerde ve sporlarda kullanır.
3. Hareket stratejilerini ve taktiklerini çeşitli fiziksel etkinliklerde ve sporlarda kullanır.
4. Sağlıklı yaşamla ilgili fiziksel etkinlik ve spor kavramlarını ve ilkelerini açıklar.
5. Sağlıklı olmak ve sağlığını geliştirmek için fiziksel etkinliklere ve sporlara düzenli olarak katılır.
6. Beden eğitimi ve sporla ilgili kültürel birikimimizi ve değerlerimizi kavrar.
7. Beden eğitimi ve spor yoluyla öz-yönetim becerilerini geliştirir.
8. Beden eğitimi ve spor yoluyla sosyal becerilerini geliştirir.
9. Beden eğitimi ve spor yoluyla düşünme becerilerini geliştirir (MEB, 2013).

Beden Eğitimi ve Spor dersinin öğretim programının amaçlarına ulaşmada öğretmenlere ve öğrencilere yardımcı olması amacıyla FEK' ler hazırlanmış ve öğretim programı ile birlikte yeni programda sunulmuştur.

2.1.8. Fiziksel etkinlik kartları (FEK)

Ortaokul (5-8. sınıflar) Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Öğretim Programı içerisinde öğretmene yol gösterici yardımcı araç olarak sunulan FEK' in uluslararası tarihine bakıldığında, bu kartların İngiltere de TOPs Cards adıyla ilk defa uygulandığı görülmektedir.

TOPs Profesyonel Gelişim Programı genç insanlar için Beden Eğitiminin ve Spor programlarının kalitesini geliştirmek ve bunu uygulanabilir hale getirmek üzere 1994 yılında İngiltere de kurulmuş kayıtlı bir kurum "YoungandSportTrust" ilköğretim öğretmenleri tarafından ortaya çıkarılmıştır. TOPs Profesyonel gelişim programı ilk ikisi Top Play ve Top Sport olmak üzere bir dizi programdan oluşmaktadır. Top Play dört ile yedi yaş çocuklar arasında temel oyun becerilerinin elde edilmesi ve sözkonusu becerilerin geliştirilmesine yoğunlaşmaktadır. Top Sport ise yedi ile on bir yaş

aralığındaki çocuklara birçok spor bölümlerinde yeteneklerini geliştirme imkânı sağlamaktadır. Top Play ve Top Sport 1996/7 yılları arasında İngiltere ilkokul okullarına dâhil edilmiştir. Daha sonra Beden Eğitimi Ulusal Müfredatı için gözden geçirildiği 2002 yılında TOP programları için yeni bir evre başlamıştır. TOPs profesyonel gelişim programlarının temel amaçları beden eğitiminin ve sporun standartlarını artırmak, pratik yapmayı desteklemek ve geliştirmek, beden eğitiminin öğretim standartlarını artırmak üzere öğretmenin güvenini ve bilgisini artırmak ve eğlenceli fiziksel aktivite ve spor ortaya çıkarmaktır(<http://www.uluslararasıilham.org.tr>11.02.2013'de erişildi).

İngiltere ve İskoçya'da öğretmenlik eğitimi alan öğrencilere, okullarda çalışan öğretmenlere, okul dışında çalışan koçlara ve toplum içinde diğer mecralarda spor eğitimi veren eğitimcilere destek olmak için üretilmiş yüksek kalitede Beden Eğitimi ve fiziksel etkinlikleri kapsayan en etkin yardımcı kaynaklardan biri TOPs olarak adlandırılan kartlardır. Bu kartların öğretimine yönelik TOPs profesyonel gelişim programı oluşturularak kartları kullanacak olan öğretmenlere destek olmak amacı ile seminerler ve kurslar verilmiştir. Uluslararası İlham Projesi kapsamında Türkiye'de de TOPs kartları ve programından esinlenerek ve Milli Eğitim Bakanlığı Beden Eğitimi Öğretim Programı temel alınarak, özellikle sınıf öğretmenleri, Beden Eğitimi öğretmenleri, antrenörler ve spor uzmanları hedef alınarak FEK geliştirilmiştir(<http://www.uluslararasıilham.org.tr>11.02.2013'de erişildi).

TOPs programları hakkında birçok profesyonel makale yayınlanmıştır. Bu makalelerin çoğu temel olarak açıklayıcı niteliktedir. Örnek olarak, Sabin'in (1997) makalesinde TOPs kartlarının müfredat kapsamında nasıl kullanılacağı hakkında bilgi verilmektedir. Roberts ve arkadaşları (1998) Kuzey Batıda TOP Oyun ve TOP Spor hakkında müfredat dahilinde kullanılan modelleri inceleyerek yorumlamıştır ve TOPs programlarının avantajları ve dezavantajlarını özetlemiştir. Roberts ve arkadaşlarına (1998) göre avantajlar arasında, okullar temel olarak matematik ve edebiyata konsantre olsa da TOPs programlarının beden eğitiminde kullanılabilir olması, eğitime destek sağlarken, aynı zamanda öğretmenlere gelişim kursunun verilmesi onların bilgi ve becerilerini arttırmaya yardımcı olması sayılabilir. Bununla beraber öğretmen gruplarını

eğitmek için ihtiyaç duyulan geniş zaman, program için yeterli fonun sağlanmaması, var olan girişimlerin sayısı ve onların okullara nasıl entegre edileceği, spor amaçlı çantaların değiştirilmesi ve bunun okulların uzun dönem planlarına etkileri ise dezavantajlar olarak belirtilmiştir.

Harris, Cale ve Musson (2007) ilkokullarda TOPs programlarının öğrenme ve öğretindeki etkisini açıklamaya yönelik yazdıkları raporda, TOPs programlarının ilkokul Beden Eğitimi öğretmenlerine destek vermek, profesyonel gelişimlerine katkı sağlamak ve uzman olmayan öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersini işlemelerine yardım etmek, öğrencinin müfredat programının kapsamını öğrenmesine destek olmak, okul bazlı alıştırmaların geliştirilmesini destekleyerek Beden Eğitimi ve okul sporunun standartlarını artırmak, kapsamlı alıştırma yapılmasına destek sağlayıp geliştirmek, Beden Eğitimi öğretim standartlarını yükseltmek için öğretmenin özgüvenini ve bilgi seviyesini artırmak, Beden Eğitimi dersinin konumunu geliştirmek, çocukların beden eğitimine katılımını arttırmak ve genç insanlar için eğlenceli fiziksel etkinlik ve spor olanağı sağlamak amaçlı olduğu belirtilmiştir.

Bu kartlar Londra 2012 Olimpiyat Oyunları ve Paralimpik Oyunları kapsamında oluşturulan “International Inspiration –Uluslararası İlham” programı çerçevesinde geliştirilmiş, çocukların ve gençlerin hayatlarını oyun, beden eğitimi, spor ve fiziksel etkinlik yoluyla zenginleştirmek için, 5 ülkede başlayan program 2012 yılı itibariyle toplam 20 ülkeye yaygınlaştırılarak yaklaşık 12 milyon çocuğa ulaşılacak hedeflenmiştir (<http://www uluslararasiilham.org.tr>11.02.2013’de erişildi).

Program, ana ortaklar olan British Council, UNICEF ve Birleşik Krallık Spor Kurumu’nun yanı sıra, İngiltere Dışişleri Bakanlığı, İngiltere Uluslararası Kalkınma Bakanlığı, İngiltere Olimpiyat Vakfı ve Londra Olimpik Oyunları Organizasyon Komitesi tarafından da desteklenmektedir. Yurtdışında TOPs olarak uygulanan program ülkemizde ise FEK olarak müfredatadahi edilmiştir. FEK üzerindeki amblemlerden de anlaşılacağı üzere UNICEF ve British Council’in dışında Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, Türkiye Milli Paralimpik Komitesi, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Milli Eğitim Bakanlığı bu projeyi desteklemektedir.

İlköğretimde öğrenim gören öğrencilerin hem temel ve özelleşmiş hareket becerilerine katkı sağlamak, hem de onların yapılandırmacı anlayışa uygun olarak öğrenme-öğretme sürecinde etkin rol almasını sağlamak için 2012 yılında ülkemizde FEK geliştirilmiştir. FEK ders kapsamında verilen bilgiler ve öğretilen oyunlar ışığında öğrencilerin okulu sevmeleri ve yaşlarına uygun oyunları oynamalarını amaçlanmaktadır (MEB 2012).

FEK, orijinal TOPs kartlarında olduğu gibi 2 setten oluşmaktadır. Birinci sette 6-9 yaş arası çocukların gelişim özelliklerine uygun olarak, ilkokul Oyun ve Fiziki Etkinlikler Dersi Öğretim Programı'nda (1-4. sınıflar) yer alan temel hareket bilgi ve becerilerine ait öğrenme alanındaki hareketleri geliştirmek üzere etkinlik ve oyun temelli kartlar vardır. İkinci sette ise 10-13 yaş arası çocukların hareket eğitim modeline uygun olarak bir spor branşına giriş aşamasında sahip olmaları gereken ortak temel sportif becerileri geliştirmeleri amacına hizmet eden kartlar yer almaktadır (http://www uluslararasıilham.org.tr/site/?page_id=82, 11.02.2013'de erişildi).

Bu bilgiler ışığında FEK sarı ve mor kart gruplarından oluşmaktadır. Sarı kart grubunda (6-9 yaş) “Öğretmen Kartı”, “Temel Hareket Becerileri ve Kavramları Kartı”, “Birleştirilmiş Hareket Kartları”, “Sağlık Anlayışı Kartları”, “Spor Engel Tanımaz Kartı”, “Hareket Yetkinliği Kartı” ve “Fiziksel Etkinlik ve Beslenme Piramidi Kartı” olmak üzere toplam 34 kart vardır. Mor kart grubunda (10-13 yaşlar) ise “Öğretmen Kartları”, “File ve Raket Oyunları”, “Hücum Oyunları”, “Vurma ve Yakalama Oyunları”, “Etkin Katılım” ,“Sağlık Anlayışı” ve “Spor Engel Tanımaz” kartları dahil toplam 49 kart vardır (MEB, 2012).

FEK' in içeriğinde her 2 sette de kartların ön yüzlerinde hareket ve oyunların kısa açıklamaları ve görsel sunumlarına (çizimleri), güvenlikte dikkat edilecek noktalara ve kullanılacak ekipmanlara yer verilirken, kartların arka yüzlerinde ise ön yüzde verilen hareket ve oyunlarda dikkat edilecek “Öğrenme Anahtarı”, etkinliklerin nasıl çeşitlendirileceği (Kolaylaştırma ve Zorlaştırma), etkinliğe ait “Değerlendirme ve İyileştirme” ve “Sağlık Anlayışı” bölümleri yer almaktadır(MEB, 2012). Aşağıda FEK Sarı grup ve FEK Mor gruba ait kart örnekleri yer almaktadır.

1 Temel Hareket Becerileri - Yer Değiştirme Hareketleri

Yürüme I

Güvenlik:
Yüksek zeminde yürüme etkinliğinde öğrencinin yanında durarak ya da zemini minderle kaplayarak oyun alanını güvenli hale getirin.

Ekipman:
İpler, eğimli düzlemler, çemberler, kâğıtlar, farklı yükseklikte jimnastik sıralar, tebeşirler, düdük, davul, tef vb.

Şekil 1- FEK sarı grup ön yüzü.

1 Temel Hareket Becerileri - Yer Değiştirme Hareketleri

Yürüme I

Öğrenme Anahtarları

- Vücut dik durmalı, gözler karşıya bakmalı.
- Kollar doğal, rahat ve gövdeden çok açılmayacak şekilde sallanmalı.
- Ayaklar düz, vücut fazla yukarı aşağı yaylanmadan kesintisiz ve rahat adımlarla yürümelidir.

Değerlendirme ve İyileştirme

- Çocukları;**
- Doğru yürümenin neden önemli olduğunu tartışmaya/konuşmaya,
 - Farklı yürüme türleri (geriye, yana vb.) üretmeye,
 - Birbirlerinin hareketlerini gözlemleme ve doğru vücut şekliyle yürüyen öğrencilerin yürüyüşlerini tekrar etmeye,
 - Belirli bir süre / mesafe kesintisiz yürümeye teşvik edin.

Daha Kolay...

- 1 Yavaş tempoda, kısa adımlarla yürümek
- 2 Hafif ve küçük malzeme taşıyarak yürümek
- 3 Yürüme mesafesini kısaltmak
- 4 Tek yöne doğru yürümek
- 5 Düz ve sert zeminde yürümek
- 6 Tek başına yürümek

Çeşitlendirme

Daha Zor...

- 1 Hızlı tempoda, uzun adımlarla yürümek
- 2 Daha ağır ve büyük malzeme taşıyarak yürümek
- 3 Yürüme mesafesini uzatmak
- 4 Farklı yönlerde yürümek
- 5 Yumuşak zemin ve engebelli alanda yürümek
- 6 Eşle, grupta el ele tutuşarak uyumlu ve ritmik bir şekilde yürümek

Sağlık Anlayışı

- Çocukları;**
- Sağlıklı olmak için günlük yaşamda yürümenin önemini tartışmaya teşvik edin.

 Görev **Ekipman** **Mekân** **İnsan**

Şekil 2- FEK sarı grup arka yüzü.

**FİZİKSEL
ETKİNLİK
KARTLARI**

1 Hücüm Oyunları Hazine Sandığı

AÇIKLAMA

- İkişerli oyuncudan oluşan dört takım oluşturulur.
- Oyun kare bir alanda oynanır.
- Eşlerden biri sırayla ortadaki hazine sandığından (çemberin içi) koşarak top alır ve kendi alanına geri dönerek topu kendi hazine sandığına koyar.
- Oyuncular her seferinde hazine sandığından bir top alır ve aldığı topa göre taşıma şeklini uygular.
- Ortadaki hazine sandığı boşaldığında takımlar kendi hazine sandıklarında topları ortadaki hazine sandığına tek tek geri götürürler.
- Oyuncular saat yönünde yer değiştirerek oyuna tekrar başlarlar.

ÖĞRETİMSEL UYARLAMA

Hareket engeli ve koordinasyonu zayıf olan oyuncular için mesafe kısaltılabilir. Engel durumuna uygun taşıma şekli kullanılabilir. Hazine sandığı yerden yüksek bir yere konulabilir.

Güvenlik: Hazine sandığının (çember) yeterli büyüklükte olmasına özen gösterin. Takımlar arasında uygun mesafe olmasını sağlayın.

Ekipman: Çeşitli toplar, çemberler, raketler, uzun saplı araçlar, tebeşirler

Şekil 3- FEK mor grup ön yüzü.

**FİZİKSEL
ETKİNLİK
KARTLARI**

1 Hücüm Oyunları Hazine Sandığı

Öğrenme Anahtarları

A. Beceri Öğrenme

- Diğer oyuncuların ve alanın kontrolü için baş yukarıda olmalı.
- Seçilen malzemeye uygun taşıma şekli (yuvarlama, sürme, paslaşma vb.) kullanılmalı.

B. Taktik Öğrenme

- Eşler arasında uygun paslaşma tekniğinin seçilmesi.

Değerlendirme ve İyileştirme

Çocukları,

- Oyun ile ilgili güçlü ve zayıf yönlerini söylemeye,
- İş birliği yapmanın önemini tartışmaya,
- Takımın başarısı için alternatif yöntemler önermeye,
- Farklı taşıma şekillerini geliştirecek çalışmalar uygulamaya **teşvik edin.**

Çeşitlendirme

<p>Daha Kolay...</p> <ul style="list-style-type: none"> Ⓒ Yürümek veya yavaş tempoda koşarak oynamak Ⓔ Taşınması kolay malzeme kullanmak Ⓜ Merkezden kenarlara olan mesafeyi azaltmak Ⓘ Paslaşmadan oynamak 	<p>Daha Zor...</p> <ul style="list-style-type: none"> Ⓒ Engeller kullanmak Ⓔ Top sayısı ve çeşidini artırmak Ⓜ Merkezden kenarlara olan mesafeyi artırmak Ⓘ Savunmaya karşı oynamak
--	--

Sağlık Anlayışı

Çocukları,

- Sağlıklı ve sağlıksız yiyeceklerle ait görsel materyaller hazırlamaya,
- Hazırlanan materyalleri kullanarak hazine sandığına benzer oyun oynamaya,
- Oyunun ardından sağlıklı yiyeceklerin yararları ve sağlıksız yiyeceklerin zararları hakkında tartışmaya **teşvik edin.**

🚢 **Görev**
 Ⓔ **Ekipman**
 Ⓜ **Mekân**
 Ⓘ **İnsan**

📏

Şekil 4- FEK mor grup arka yüzü.

FEK’ de yer alan öğretmen kartları diğer kartların kullanımı için yol göstericidir. Ayrıca, her bir kartta, kartı kullanırken nelere dikkat edileceği açıklanmıştır. Kartların hangi sıra ile kullanılacağı veya bir sıra izlenip izlenmeyeceği ile ilgili açıklama, ilgili kazanımda verilmiştir. Kartlar programın temel kaynağı olmakla birlikte öğrencilerin bildikleri ve yeni öğrendikleri oyunlar, rontlar, sözlü-sözsüz danslar, hareket ve etkinlik uygulamaları, kazanımlar ve açıklamalarla desteklenir niteliktedir. Sarı-Turuncu kart grubu öğrencilerin yaş ve gelişim özellikleri göz önüne alındığında 1-3. sınıf düzeylerinde kullanılması daha uygunken, 4. sınıfta hem sarı kart grupları hem de mor kart gruplarından uygun olanların seçilerek uygulanması tavsiye edilmekle birlikte, farklı yaş ve sınıf düzeyleri için ihtiyaç duyulduğunda geçişler olabilmektedir. Mor kartlar ise 4-8 sınıflar için uygundur (MEB, 2012).

Fiziksel etkinlik kartlarının (FEK) özellikleri aşağıda belirtilmiştir:

- S** – Başarı (Success)
- M** - Maksimum Katılım (Maximum Participation)
- I** – İçermecilik (Inclusive)
- L** – Öğrenme (Learning)
- E** – Eğlence (Enjoyment)
- S**–Sosyalleşme (Socialization) (Torphe, 2013).

2.1.9. Doğrudan öğretim modeli

Doğrudan öğretim 1890’lı yıllardan 1970’lere kadar beden eğitiminde en yoğun şekilde kullanılan öğretim yaklaşımı olmuştur. Bu model ‘öğretmenlerin söylemesi’ ve ‘öğrencilerin yapması’ şeklinde karakterize edilmiştir. Doğrudan öğretim öğretmen merkezlidir. Öğretmenlerin belirlediği öğrenme amaçları ve öğrencilerin sahip olduğu hareket isteği, yetenek veya görüşler ile öğrenme aktiviteleri belirli zaman dilimlerine organize edilmekte, böylece öğrenciler her bir görev veya beceriyi uygularken elde edilen dönütler ve teşvikler artırılmaktadır. Yalnızca birkaç karar vermeleri gerektiğinden öğrenciler sınıfta genellikle öğretmenin yönlendirmelerini takip ederler ve sorulduğunda öğretmenin sorularına cevap verirler. Bu modelin amacı öğrencilerin

uygulama görevlerine ve becerilerine katılımını artırmak amacıyla sınıftaki kaynakların ve zamanın en etkili şekilde kullanımını sağlamaktır. Modelin özü öğrencilere mümkün olduğunca denetlenebilir uygulama girişimi vermek, böylece öğretmenin bu girişimleri gözlemleyerek yüksek oranda olumlu ve düzeltici dönütler almasını sağlamaktır (Metzler, 2005).

Doğrudan Öğretim Modeli'nin temel içeriği bir dizi ardışık performans becerileri ve bilgi alanlarından oluşmuştur. Her bir beceri ve bilgi alanı öğrencilerin uygulaması ve öğrenmesi için hazırlanmış olan belirli performans görevlerini içermektedir. Rosenshine'a (1983) göre öğretmenler öğrencinin gelişmesini destekleyen belirli uygulamalar yürütürler;

1. Öğrenmeyi yapılandırır.
2. Küçük adımlarla ancak hareketli bir tempoda gelişme gösterirler.
3. Detaylı ve tekrarlanır talimatlar ve açıklamalar verirler.
4. Birçok soru sorar, açık ve aktif uygulama sağlarlar.
5. Öğrenmenin ilk basamaklarında ağırlıklı olmak üzere dönüt ve düzeltme sağlarlar.
6. Başlangıç seviyesindeki öğrenme görevlerinde % 80 veya daha fazla öğrenci başarısını garantilerler.
7. Yüksek düzeydeki akademik görevleri daha küçük görevlere ayırırlar.
8. Sürekli öğrenci uygulamalarında % 90 – 100 arası başarı düzeyi oluşturur, böylece öğrenci cevaplarının hızlı, güvenilir ve kesin olmasını sağlarlar.

Rosenshine (1983) bir Doğrudan Öğretim dersinde altı temel uygulama basamağı tanımlamıştır;

1. *Daha önce öğrenilen materyalin gözden geçirilmesi:* Her bir doğrudan öğretim dersi daha önceki dersin kısaca gözden geçirilmesi ile başlamalıdır. Bu gözden geçirme daha önce öğrenilen en gerekli becerileri ve içerikleri kapsamalı, ayrıca yeni dersin içeriği de öngörülmelidir. Gözden geçirmenin dört fonksiyonu vardır; öğretmene öğrencilerin bir önceki dersin ne kadarını hatırladıklarını gösterir, öğrencilerin daha önce öğrenilen materyali kısa süreli belleğe almalarına yardımcı olur, öğrencilerin düşündüğü bir öğrenme ortamı

hazırlanmasını hızlandırır ve bir önceki ve gelecekteki öğrenme görevleri arasında bağlantı kurulmasını sağlar.

2. *Yeni içeriğin/becerinin tanıtılması:* Gözden geçirmenin ardından öğretmen öğrencilerin söz konusu derste öğreneceği yeni içeriği (beceri, bilgi veya kavram) sunar. Görev tanıtımı öğrencilerin yeni içeriğin ne olduğu ve ne şekilde yapılacağı yönünde sözlü ve/veya görsel bir tanıtım sağlar. Bu da öğrencilere yeterli uygulamanın 'resmini' veya 'düşüncesini' verir. Bu resim veya düşünce öğrencinin yaş veya gelişim durumu gözetilerek uygun şekilde hazırlanmalıdır.
3. *Başlangıç öğrenci uygulamaları:* Görevin tanıtılması ile öğrencilerin yeterliliğe doğru adım atacakları başlangıç adımlarını içeren uygulama kısmına geçilir. Uygulama yüksek oranda öğrenci uygulamalarına ve düzeltici dönütlerinin alınabilmesi için öğretmenlerin doğrudan gözlemlemesine olanak sağlamalıdır. Başlangıç uygulamaları öğrenci girişimlerinde en az % 80 başarı oranı elde edilinceye kadar devam etmelidir.
4. *Dönütler ve düzeltici eylemler:* Öğretmenlerin artan dönüt ve düzeltici eylemleri sağlamaları başlangıç öğrenme görevleri veya uygulama basamağındaki her bir görev arasında eşzamanlı olarak yapılmalıdır. Öğretmen öğrencilerin devam etmeye hazır olmalarını sağlamak amacıyla bazı temel uygulamaları yeniden öğretmeyi veya başlangıç öğrenme alıştırmalarından bazılarını tekrar etmeyi tercih edebilir.
5. *Bağımsız uygulamalar:* Öğretmen öğrencilerin temel ve yönlendirilmiş uygulama alıştırmalarını yeterli şekilde yerine getirdiğinden emin olduktan sonra öğrencilerin daha bağımsız uygulama yapmasını planlayabilir. Öğretmen hala öğrenme uygulamalarını tasarlamakta ve uygulamalarda onlara liderlik etmektedir ancak öğrencileri ilerlemeleri adına kendi kararlarını verme konusunda serbest bırakmaktadır. Bu durumda öğrenciler sıralanmak ve uygulamanın yönlendirilmesi için öğretmeni beklemek durumunda olmadığından, öğrenciden daha fazla karşılık alınabilmektedir. Bir sonraki

göreve veya içeriğe geçmeden her bir bağımsız görevden yaklaşık % 90'lık bir başarı alınması amaçlanmaktadır.

6. *Periyodik gözden geçirmeler*:Öğretmenler daha önce öğrenilmiş olan görevleri tekrar etmek için planlama yaparlar. Bu gözden geçirmeler öğretmenlere öğrenci belleğini kontrol etmede yardımcı olur ve öğrencileri yeni içeriğin daha önceki içerikler üzerine yapılandırıldığına dair uyarır.

Doğrudan Öğretim Modeli'ne çevrilen öğretme ve öğrenme stratejileri, tanınmış psikolog B. F. Skinner'ın edimsel koşullanma teorilerinden türetilmiştir. Modeldeki birçok faaliyet öğrenilmiş davranış ve sonuçları arasında açık bir ilişki olduğunu ortaya koyan, laboratuvar hayvanları üzerinde yapılan çalışmalardan çıkarılmıştır (Metzler, 2005).

Doğrudan Öğretim Modeli bazı varsayımlara dayanmaktadır (Meztler, 2005); Öğretmen öğretici içerik ve kararların ana kaynağıdır ve sınıf olaylarının planlanması ve gerçekleştirilmesinde liderlik rolü üstlenir. Öğretmen konu içeriğini belirler ve içeriği öğrenciler için bir seri öğrenme görevlerine dönüştürür. İçeriği öğrencilere mümkün olduğunca etkin ve etkili şekilde aktarır. Bu nedenle öğretmen güçlü sınıf yönetimi becerilerinin yanında Beden Eğitimi ders içeriği ile ilgili de uzmanlığa sahiptir. Öğretmen uzmanlığını, ders zamanı ve kaynaklarını öğrencilerin en iyi şekilde faydalanmasını sağlayacak, ders ve konu içeriği ile öğrencinin bağlantısını artıracak şekilde kullanır. Öğrenciler büyük ve daha karmaşık becerilere/bilgiye ulaşacak küçük görevlerde kademeli gelişme gösterdiklerinde öğrenme oluşur. Öğrenciler görevi ve görevin öğrenme alıştırmaları ile bağlantısını açık şekilde anlar. Öğrenme, davranışları takip eden sonuçların bir fonksiyonudur. Pekiştiricilerle devam eden davranışlar başarıyı artırır, pekiştirici veya cezalandırıcı ile devam etmeyen davranışlar ise zamanla azalır veya bırakılır. Öğrenciler yeterli olmak veya davranışı devam ettirmek için alıştırmalara yüksek oranda katılır. Yanıt olanağı (karşılık olanağı) olumludur ve dönüt kadar yüksektir, böylece öğrenci öğrenme denemelerinin yeterliliği hakkında bilgi sahibidir.

Öğretmen içerik, yönetim ve öğrencinin dahil edilmesiyle ilgili tüm kararların kaynağıdır. Öğretmenin tam bir liderlik fonksiyonu vardır, ancak liderliğin amacı öğrencilerin yanıt olanağını artırmak, yüksek oranda ihtiyaç duyulan dönüt alabilmek ve amaçlanan içeriğin öğrenilmesine yönelik istikrarlı ve olumlu adımların atılmasını sağlamaktır. Öğretmen liderdir, otorite değildir, öğrenme ortamına ve içerik ilerlemesine yapı kazandırır, ancak deneme ve yanımlar öğrenme sürecinden elimine edildiğinden bu yapıdan en büyük kazancı sağlayan öğrencilerdir.

Doğrudan Öğretim Modeli okuma ve matematik gibi diğer alanlarda kavramsal öğrenmenin geliştirilmesi amacıyla ortaya çıkmış olsa da, beden eğitiminde öncelikle psikomotor alanında çıktıkların öğrenilmesi için, ikincil olarak bilişsel öğrenme amacıyla ve üçüncül olarak duyuşsal öğrenme amacıyla kullanılmaktadır (Meztler, 2005).

Öğretmen Doğrudan Öğretim Modeli'ndeki tüm görev sunumlarını planlar ve kontrol eder. Ancak bu öğretmenin her zaman model olarak davranacağını göstermez, diğer öğrenciler ve görsel-işitsel materyaller de beceri veya öğrenme görevi için görsel ve sözel açıklamaların kaynağı olmaktadır. Beden eğitiminde Doğrudan Öğretim Modeli için bireysel uygulamalar, partner uygulamaları, değişik boyutta gruplar, istasyonlar ve tüm sınıf öğretimi gibi öğrencilerin dahil olabileceği modeller kullanılır. Ancak her bir öğrenme görevi için hangi modelin kullanılacağına öğretmen karar verir. Neredeyse tüm öğretim etkileşimleri öğretmen tarafından başlatılır ve kontrol edilir. Öğretmen dönütlerinin ana kaynağıdır ve tüm soru-cevap bölümlerini yönetir. Bu durum öğrencilerin soru sormasının yasaklandığı anlamına gelmemektedir. Öğretmen öğrencilerin uygulama denemelerinin, özellikle de başlangıç öğrenme görevleri hızı üzerinde sağlam bir kontrol oluşturur. Öğrencilerin ne zaman başlayacağı ve ne zaman görevi sonlandıracağını seçebilir. Bu durum öğretmenlere öğrencilerin yeteneklerini daha iyi analiz edebilme imkanı sağlar. Öğrencilerin bir sonraki göreve ne zaman geçeceğiyle ilgili karar öğretmene aittir. Öğretmen bu kararı daha önce belirlediği bir kriter gere göre alır, örneğin öğrencilerin başarılı deneme oranının % 80 olması (Meztler, 2005).

Doğrudan Öğretim Modeli'nde tüm öğrenciler aynı görev sunumunu görür, aynı alıştırmalarını uygular, yüksek oranda yanıt olanağı, akademik öğrenme zamanı ve dönüt alırlar ve diğer alıştırmalara beraber geçerler. Ancak görev genellikle tüm sınıf

için belirlendiğinden, daha düşük seviyede yetenekli ve yavaş öğrenciler, diğerleriyle birlikte bir sonraki göreve geçerken istenilen yeterliğe ulaşmamaktadırlar. Bu sorun sınıfı gruplara ayırarak ve benzer yetenekteki öğrencileri aynı gruba dahil ederek çözülebilmektedir.

Bu modellerle karşıtlık içinde olan bazı modellerin de içinde bulunduğu diğer öğretim modellerine olan ilginin artışıyla Doğrudan Öğretim Modeli eleştirilmeye başlanmıştır (Baumann, 1988). Bazı eleştiriler Doğrudan Öğretim Modeli'nin kısıtlılıklarına (özellikle daha düşük düzeyde öğrenme çıktıları) dikkat çektiklerinden haklı yöndedir. Diğer taraftan bazıları da geçersizdir, modellerinde düşük öğrenci başarısı elde etmişlerdir.

2.1.10. Tutum kavramı

Tutum bireylerin öğrenmeyle kazandıkları, davranışlarını yönlendiren ve karar verme süreçlerinde yanlılığa neden olan bir olgudur. Tutumlar yaşantı ve deneyimlerle, öğrenme süreci sonunda oluşur (Tavşancıl, 2002).

Bireylerin tutumları gözle görülemez fakat onun davranışlarına bakılarak bir objeye ilişkin tutumu hakkında fikir sahibi olunabilir. Buna bir örnek olarak; bir öğrencinin yalnızca coğrafya ödevlerini yapmaması ve coğrafya derslerine devamsızlık yapması onun coğrafya dersine karşı olumsuz bir tutum içinde olduğunu gösterir. Bir obje ya da bir olaya karşı geliştirdiğimiz tutum eğer olumlu ise, onunla ilgili kararlarımızın olumlu olma olasılığı, eğer tutumumuz olumsuzsa onunla ilgili kararlarımızın olumsuz olma olasılığı vardır. Tutumlarımız geleceğe yönelik bir karar niteliği taşımaktadır (Ülgen, 1995).

Tutumun öğeleri

Yapılan tanımlardan da anlaşılacağı üzere tutum basit bir yapıya sahip değildir. Bir tutumu oluşturan temel üç ögesi vardır (Bernstein, Penner, Stewart ve Roy, 1994; Penner, 1978; Kağıtçıbaşı, 2005; Berkowitz, 1980; Krech ve Crutchfield, 1980; Aronson, Wilson ve Akert, 2005.)

- Bilişsel Öge,
- Duygusal Öge,
- Davranışsal Öge.

Taylor, Peplau ve Sears (1996) bu ögelere “Tutumların ABC’si” de demektirler (The “ABCs” of Attitudes: Affective, Behavioral and Cognitive component). Bu ögeler arasında genellikle iç tutarlılık olduğu varsayılmaktadır. Bu varsayıma göre, bireyin bir konu hakkında bildikleri (bilişsel öge) ona olumlu bakmasını gerektiriyorsa (duygusal öge), birey o nesneye karşı olumludur (davranışsal öge). Bu tutumu sözleri ya da davranışlarıyla da ortaya koyar (İnceoğlu, 2010). Kısaca tutum, sadece bir davranış eğilimi ya da sadece bir duygu değil, biliş duygu- davranış eğiliminin bütünleşmesidir (Kağıtçıbaşı, 2005).

Bilişsel öge

Bilişsel öge, tutumları oluşturan üç temel ögeden biridir. Literatürde zihinsel öge olarak da adlandırılmaktadır. Bilişsel öge ile ilgili çeşitli tanım ve açıklamalar yapılmıştır. Bernstein, Penner, Stewart ve Roy (1994) göre bilişsel öge, birtakım inançlardır. Penner’a (1978) göre bilişsel öge, tutum nesnesi hakkındaki inançlardan oluşur. Taylor, Peplau ve Sears (1996) göre bilişsel öge, bireyin özellikle tutum nesnesine ilişkin sahip olduğu olgu, bilgi ve inançları içeren düşüncelerinden meydana gelmiştir. Aronson, Wilson ve Akert (2005) göre bilişsel öge, tutum nesnesi ile ilgili düşünceler ve inançlardan oluşmuştur. Bilişsel öge ile yapılan açıklamalar incelendiğinde tanımların bir birlerine benzer ifadeler olduğu göze çapmakta ve bilişsel öge, “bireyin tutum nesnesi ile ilgili düşünce, bilgi ve inançları” olarak tanımlanmaktadır.

Tutum nesnesi ile ilgili bilgi, düşünce ve inançlar, bireyin bu konu ya da konular grubu ile bir deneyim geçirmesi sonucu elde edilir. Bireyin önce bu tür bir uyarıcı grubunun var olduğunu doğrudan (nesne ile karşılaşarak) ya da dolaylı olarak (kitaplar okuyarak, bir arkadaştan duyarak vs.) öğrenmesi gerekir (Baysal, 1981). Varlığı bilinmeyen bir konuya yönelik tutum oluşmaz. Tutum nesnesi hakkındaki bilgiler ne

kadar gerçeklere dayanıyorsa onunla ilgili tutum o kadar kalıcı olur (Tavşancıl, 2002; İnceoğlu, 2010). Dolayısı ile bilgi değiştiğinde tutum da değişir (Baysal, 1981). Örneğin televizyonda izlenen reklâm programlarında çok iyi olduğuna inanılan bir ürün, kullanıldığında iyi olmadığı görülürse, o ürün hakkındaki bilgi değişir; bunun sonucu tutumun yönü ve yoğunluğu aynı kalmaz ve reklâmın güdümleyici etkisi yok olur. Bir başka örnekle açıklanacak olursa, bir bireyin bir siyasal partiye yönelik tutumunda, bu tutumun bilişsel ögesi bireyin partinin yapısı, görüşü hakkındaki bilgilerden ve bu partinin ülkenin geleceği için yararı ile ilgili inançlarından oluşacaktır. Bireyin bu siyasi partiye ilişkin bilgi ve inançları değiştiğinde tutumu da değişecektir (Tavşancıl, 2002).

Bireyin tutum nesnesi hakkındaki bilgi, inanç veya düşünceleri pozitif veya negatif olabilir. Örneğin, bireyin Beden Eğitimi ders aktivitelerinin fiziksel gelişime katkısının olduğuna inanması veya Beden Eğitimi ders aktivitelerinin akademik başarıyı düşürdüğüne inanması gibi. Ancak burada şu konu da belirtilmelidir ki, tutumların bilişsel ögesinin doğruluğu veya yanlışlığından söz edilemez. Eğer bir insan Beden Eğitimi ders aktivitelerinin akademik başarıyı düşürdüğüne inanıyorsa, bu bilimsel açıdan yanlış bile olsa o kişi için doğrudur (Sakallı, 2001).

Duygusal öge

Tutumları oluşturan bir diğer öge ise duygusal ögedir. Duygusal öge, tutumun bireyden bireye değişen ve gerçeklerle açıklanamayan hoşlanma veya hoşlanmama yönünü oluşturur (Tekarslan, Baysal, Sencan ve Kılınç, 1989). Bir başka ifade ile duygusal öge, bireyin, tutum nesnesine ilişkin olumlu veya olumsuz değerlendirmeleri içeren duygu ve hislerinden meydana gelir (Taylor, Peplau ve Sears, 1996). Kısaca duygusal öge, tutum nesnesine ilişkin duygulardan oluşur (Aronson, Wilson ve Akert, 2005).

Bu duruma, bir öğrencinin Beden Eğitimi dersini sevmesi veya Beden Eğitimi dersinden nefret etmesi örnek olarak verilebilir. Bireyin herhangi bir tutum konusuna olumlu ya da olumsuz duygular içinde olması önceki deneyimlerine bağlıdır. Eğer herhangi bir uyarıcıya karşı bireyde olumlu veya olumsuz duygular oluşmuşsa, bu demektir ki, bireyin bu uyarıcılarla daha önce ilişkisi olmuş ve bunları kabullenmiş veya

reddetmiştir. Birey ne zaman bu uyarıları anımsasa olumluluk/ olumsuzluk içinde olacaktır. Bu nedenle, o tutum konusuna tepkileri olumlu/olumsuz olacaktır (İnceoğlu, 2010). Örneğin bir öğrencinin Beden Eğitimi derslerinde ilk kez karşılaştığı ve yapmaya çalıştığı cimnastik hareketlerini yapamaması veya hareketleri yaparken sakatlanması sonucu cimnastik dalına karşı olumsuz duygular oluşturabilir. Öğrenci daha sonraki yıllarda Beden Eğitimi derslerinde cimnastik hareketleri konusu geldiğinde geçmiş anılarını hatırlayarak, cimnastik dalına karşı olumsuz duygular içerisinde olabilir. Bu durumda öğrenci cimnastik dalına ilişkin tutumu da olumsuz olabilir.

Davranışsal öge

Davranışsal öge, bireyin tutum nesnesine ilişkin davranış eğilimini içerir (Sakallı, 2001; Aronson, Wilson ve Akert, 2005; Taylor, Peplau ve Sears, 1996). Bu davranış eğilimleri sözler ya da diğer hareketlerden gözlemlenebilir. Ancak davranışsal öge davranışın kendisi değil, davranış eğilimidir. Davranış eğilimleri bireyin alışkanlıkları, normları ve söz konusu tutum nesnesi ile doğrudan ilişkili olmayan tutumlarının da etkisi altında olabilir. Bu nedenle davranışsal ögeden söz ederken önce iki tür davranışı birbirinden ayırmak gerekir. Bu davranış türleri duygusal ve kuralsal (normatif) davranışlardır. Duygusal davranış tutum konusunun hoşça giden ya da gitmeyen bir durumla ilişkilendirilmesi sonucu ortaya çıkar. Kuralsal davranış ise doğru davranışın ne olduğu konusundaki inançlara dayanan davranıştır. Bu normlar küçük guruplar ya da alt kültürlerin birey davranışı üzerindeki etkisidir. Bireyin bağlı olduğu gurup ya da alt kültürde, şayet belli bir davranış doğru olarak görülüyorsa, birey bu davranışı onaylamasa da kuralsal olarak yapar (İnceoğlu, 2010). Örneğin bir tribünde rakip takım oyuncularına kötü tezahürat yapma davranışından hoşlanmayan biri, içinde bulunduğu grup tarafından bu davranış gayet doğal ve doğru bir davranış olarak görülüyorsa, birey istemese de gruba uyararak kötü tezahürat yapabilir. Diğer yandan, duygusal davranışın temelinde negatif ya da pozitif duygular veya ilişki kurma eylemi ya da kurmama eylemi olmak üzere iki boyut vardır. Her hangi bir davranışın tutum konusuna karşı, belirli ölçüde ilişki arama ya da ilişkiden kaçınma eğilimi, belirli ölçüde olumlu ya da olumsuz duygu içerdiği düşünülebilir. Yoğun yaklaşma durumu olumlu yaklaşma ve olumsuz yaklaşma olarak iki şekilde olur. En az yaklaşma durumu ise tutum konusundan kaçıştır (İnceoğlu, 2010). Özetle, davranışsal öge, bir tutum

nesnesine ilişkin davranış eğilimidir. Ancak her zaman davranışın kendisi değildir. Örneğin bir kız çocuğunun futbol branşına karşı olumlu tutumları olabilir. Dolayısı ile bu kız çocuğunun futbol karşılaşmalarını televizyonda izlemesi onun hoşuna gidebilir (duyuşsal öge), futbol oynamanın sağlığa faydalı olduğuna inanabilir (bilişsel öge) ve futbol oynamaya karşı eğilimi olabilir (davranışsal öge). Ancak bu kız çocuğu çevresel faktörlerden dolayı okulda veya mahallesinde futbol oynayamayabilir. Yani futbol oynamaya karşı bir davranışsal eğilimi olmasına rağmen gerçek hayatta bu davranışı yapmayabilir.

Tutumların özellikleri

Tutum kavramının kendine has çeşitli özellikleri vardır. Tutum kavramını daha iyi anlamak ve tutumu diğer kavramlarla karıştırmadan kullanmak için bu özellikleri iyi bilmek gerekir. Tutumun özellikleri aşağıdaki gibi sıralanabilir.

1- Tutumlar bireyseldir (Usal ve Kuşluyan, 1999). Tutum kavramının sosyal psikolojide gelişiminin başlarında Faris (1928) kamusal tutumları bireysel tutumlardan ayırt etmişse de, bugün için böyle bir ayırım yapılmamakta ve tutumlar bireysel olarak ele alınıp ölçülmektedir (Aktaran: Kağıtçıbaşı, 2005). Yani tutumlar bireysel bir özellik taşırlar.

2-Tutumlar bir nesneye (insan, grup, yer, fikir, eşya, durum, yiyecek vb.) karşı belirli bir tepkide, davranışta bulunmaya hazır oluşu göstermektedirler (Sakallı, 2001). Yani tutum, gözlenebilen ve ortaya konan bir davranış değil, davranışa hazırlayıcı bir eğilimdir (Kağıtçıbaşı, 2005).

3- Tutumların; bilişsel, duygusal ve davranışsal olmak üzere üç ögesi vardır (Bernstein, Penner, Stewart ve Roy,1994; Penner, 1978). İnsan-obje ilişkisinde, tutumların belirlediği bir yanlılık ortaya çıkar.

4- Birey bir objeye ilişkin bir tutum oluşturduktan sonra, ona yansız bakamaz (Tavşancıl, 2002).

5- Tutumların durağan olma özelliği vardır. İnsanlar belli bir yönde sahip oldukları tutumları kolay kolay değiştirmek istemezler (Sakallı, 2001). Ancak tutumların değişmesi zor olsa da yine de değişebilir. Güçlü olan tutumlar, zayıf olan tutumlara göre daha durağandır (Kenrick, NeubergandCialdini, 2005).

6- Tutumlar, birey ve obje arasındaki ilişkide bir düzenlilik olmasını sağlarlar. Öğrenme süreci içinde derece derece biçimlendiğinden, insanın çevresini anlamasına da yardımcı olurlar (Tavşancıl, 2002). Tutumlar olumlu ya da olumsuz davranışlara yol açabilir.

Tutumların oluşmasını etkileyen faktörler

Tutumlar, birçok faktörün etkisi altında oluşur. Araştırma sonuçlarına göre bu faktörler gruplandırılmıştır.

1. Bireyin Özellikle İlk Yaşlardaki Yaşantıları: Çocuğun ilk yaşlardaki insanlara, nesnelere veya olaylara karşı geliştirdiği yaklaşma ve uzaklaşma ile ilgili tutumları, onu ömür boyu etkisi altında bırakabilir. Edinilen tutumların kaynağı kişisel deneyimlerden çok, anne-babalardır (Tavşancıl, 2002). Çocuklar büyüdükçe anne babaların onların tutumları üzerindeki etkisi azalmakta ve özellikle ergenlik döneminin başlamasıyla diğer sosyal etkenlerin rolü giderek fazlalaşmaktadır. Bir bireyin tutumlarının büyük kısmı, 12 ile 30 yaş arasındaki dönemde son şeklini almakta ve daha sonra çok az değişmektedir. Tutumların kristalleştiği bu süre, kritik dönem olarak adlandırılmaktadır (Tavşancıl, 2002).

2. Bireyin Daha Önce Edindiği Önyargı, Dogma, İnanç ve Değerlerin Etkisi: Önyargı, hiçbir temele dayanmayan ya da eksik ve yanlış bilgiye dayanan düşüncelerdir. Önyargı olumsuz tutumdur.

3. Bireyin İçinde Bulunduğu Grup ve Toplum İçindeki Konumu: Her birey toplum içinde belli bir konumda bulunur. O konumdan beklenen tutum ve davranışlara göre kendi tutum ve davranışlarını düzenler. Bulunduğu grubun, başlangıçta olmasa bile zamanla, tutumlarını benimseyebilir.

4. Bireyin “Benlik Duygusu”nun Etkisi: Benlik, bireyin ne olduğu, ne olmak istediği ve çevresince nasıl tanındığı hakkındaki “bilinçlilik” durumudur. Birey bu durumlara göre tutumlarında değişiklikler yapar.

5. Görülen Öğrenimin Etkisi: Öğrenim sırasında kişi, birçok bilgi ve becerilerle alışkanlıklar edinir. Bunlar, tutumun, bilişsel ve düşünsel öğelerini oluşturur. Bunlarda değişiklik oldukça, tutumlarda da değişiklik olur.

Tutumların oluşması ve değişmesi ile ilgili kuramlar

Tutumların oluşumu ve değişmesi ile ilgili yapılan araştırmalarda dört farklı kuramsal yaklaşımda bulunulmuştur. Bunlar; öğrenme kuramları, sosyal yargı kuramları, tutarlılık kuramları ve işlevsel kuramlardır.

1. Öğrenme Kuramları: Öğrenme kuramları yapılan araştırmalarda tutum değişmesine uygulanmıştır. Tutum değişimi bir öğrenme süreci olarak ele alınmakta ve eski tutumun yerine yeni bir tutum öğrenilmektedir. Uyarın-tepki bağıntısı, iletişim kaynağının özellikleri, iletişimin özellikleri, iletişim hedefinin özellikleri tutumların oluşması ve değişmesinde etkilidir. Olumlu pekiştirme (ödüllendirme) ve genelleme yolları ile de bireylerde tutumların geliştirilmesi ve değiştirilmesi mümkün olmaktadır (Kağıtçıbaşı, 2005).

2. Sosyal Yargı Kuramı: Tutumun değişmesi, bireyin tutumunun ne kadar “güçlü” ve bireyin ona ne kadar “bağlı” olduğuna bağlıdır. Gücü az ve bağı kuvvetli olmayan tutumlar kolaylıkla değiştirilebilir. Bu durum “sosyal yargı kuramı” çerçevesindedir. Bu kurama göre kuvvetle bağlanılan bir tutumun kendinden farklı görüşleri red alanı, kabul alanından daha geniştir. Yani kontrast (zıtlık) mekanizmasını kullanarak, o görüşleri kendi görüşünden daha da farklı görüp reddetme olasılığı daha fazladır. Fazla kuvvetle bağlanılmamış olan tutumların, farklı görüşleri kabul alanı, red alanından daha geniştir. Yani benzetme mekanizmasını kullanarak, o görüşleri kendi görüşüne gerçekten olduklarından daha da benzer görüp kabul etme olasılığı daha fazladır (Kağıtçıbaşı, 2005).

3. Tutarlılık Kuramları: İnsanın değişik tutumları arasında tutarlılığı sağlama çabası içinde olduğunu kabul eden kuramdır. Genellikle insanlar, düşünce ve davranışlarında tutarsızlıktan kaçarak tutarlı olmaya yönelirler. Tutarlılık kuramları arasında Heider'in "denge" kuramı, Rosenberg ve Abelson'un "Bilişsel Dengeleme" kuramı, Festinger'in "bilişsel çelişki" kuramı yer almaktadır (Kağıtçıbaşı, 2005).

4. İşlevsel Kuramlar: Kişi bir tutumu belirli bir gerekçeyle geliştirir, yani tutum onun bir gereksinmesini karşılar. Bu kurama göre bu gereksinme ortadan kalkarsa tutuma da gerek kalmaz. Yeni bir gereksinme söz konusu olursa, tutumda da aynı doğrultuda bir değişme görülür. İşlevsel tutum değişimi kuramları tutumların ne gibi işlevleri olduğu konusunda farklı öneriler getirmişlerdir (Kağıtçıbaşı, 2005).

Tutum ve davranış ilişkisi

Tutumların davranışları etkilediği görüşü birçok kanıtlarla desteklenmektedir. Tutumların her zaman onlarla tutarlı davranma yönünde baskı yaptıklarını söylemek doğru görünmektedir. Ancak, dış baskı ve ilişkisiz nedenler, insanların tutumlarıyla tutarsız bir biçimde davranmalarına yol açabilir. Çok güçlü tutumlara dayanarak davranışı kestirmek, orta derecede güçlü tutumlardan davranış kestirmesi yapmaktan daha geçerli olacaktır. Özellikle ortadaki tutumlar davranışa yol açarken çevresel etkenlerle etkileşime girdiklerinden, çevresel etkenlerin önemi göz ardı edilmemelidir (Kağıtçıbaşı, 2005). Davranış, karmaşık güçlerin etkisi altındadır. Diğer bir deyişle dört etkenin karmaşık etkileşimi sonucu davranışlar ortaya çıkmaktadır. Bunlar; tutum, ortam, alışkanlık ve beklentidir. Bu belirtilen dört etkenin hepsi aynı doğrultuda ise ya da birbirleriyle tutarlı ise, davranışın tahmin edilmesi daha geçerli olacaktır (Kağıtçıbaşı, 2005). Tutumların bireylerin çevrelerine uyumlarını kolaylaştıran sistem oluşturmalarının yanı sıra bireylerin davranışlarını da yönlendirici gizil bir güce sahip oldukları düşünülmektedir (Tekarslan, Baysal, Sencan ve Kılınç1989). Tutum, davranış oluşturan etkenlerden biri olduğu için önemlidir. Ayrıca, ancak herhangi bir durumda ortaya çıkan tutum objesiyle ve ortamla ilgili tutumların ne oldukları, birbirleriyle ilişkileri anlaşılıp, ölçülebilirse, davranışın daha iyi bir tahmini yapılabilir (Kağıtçıbaşı, 2005).

Tutum ölçeklerinin eğitimde kullanılması

Eğitimde esas alınan duyuşsal davranışlardan bazıları doğrudan doğruya tutumlarla ilgilidir. Tutumlar, kişinin davranışlarının en önemli tayin edicilerinden olmaları nedeniyle öğrencilerde, kültürümüzün çeşitli elemanlarına toplumumuzun çeşitli kurumlarına ve çevredeki diğer gruplara ilişkin olumlu ve sağlıklı tutumlar geliştirmeyi hedef alırız. Bu hedeflerin ne oranda gerçekleştirildiğini bilmek, ancak geliştiğine inanılan tutumların ölçülmesiyle mümkün olur. Onun için programların ve uygulamaların değerlendirilmesinde tutum ölçümlerine de yer verilir (Turgut, 1997). Hotaman(1995)'a göre, eğitim araştırmalarında ve program değerlendirmede tutum ölçeklerine ihtiyaç duyulmasının nedeni, ilgi ve tutumların bireyin öğrenme düzeyini etkilemesi ve program hedeflerinde duyuşsal özelliklere yer verilmesidir. Son yıllarda duyuşsal hedefler programlarda daha açıkça yer almakta ve duyuşsal davranışları ölçme gayretlerinde önemli ilerlemeler gözlenmektedir. Erdenprogram hedefleri içinde azda olsa duyuşsal özelliklerin yer aldığını, duyuşsal özelliklerin genellikle standart başarı testleriyle ölçüldüğünü, ancak belirli bir konuya ilişkin öğrencilerin duyuşsal özellikleri belirlenmek isteniyorsa, program değerlendirmecilerinin bir ölçme aracı geliştirmelerinin gerekli olduğunu ifade etmektedir. Öğrencilerin bir konuya ilişkin duyuşsal özellikleri açık veya kapalı uçlu anket sorularıyla ya da tutum ölçekleriyle belirlenebilir. Öğretim programlarının değerlendirilmesinde tutum ölçekleri, öğrencilerin derslere, öğretmenlerine veya arkadaşlarına yönelik tutumlarına bakmak amacıyla kullanılır. İyi bir programdan, öğrencilerin konuyla ilgili tutumlarını olumlu yönde geliştirmesi beklenir. Ayrıca, program öncesinde de derse yönelik tutum ölçeği kullanılabilir. Derse yönelik tutumlar, bir çeşit giriş davranışı olarak ele alınarak, olumsuz veya nötr tutumların program öncesinde olumlu hale getirilmesinin sağlanması ve böylece verimin artırılması sağlanabilir. Öğrencilerin okula, okuldaki derslere, okul ve oyun arkadaşlarına tutumları, onların okul-içi ve okul-dışı etkinliklerini ve bu yolla başarılarını etkiler. Bu konulara ilişkin olumlu tutumlar geliştirmek de okulun görevleri arasına girmektedir. Bu gibi rehberlik çalışmalarında da tutum ölçeklerinin önemli bir yeri vardır (Turgut, 1997).

2.2.İlgili Araştırmalar

Bu bölümde Beden Eğitimi ve Spor dersi öğretim programları ve FEK ile ilgili yapılan araştırmalar yurt dışında ve yurt içinde yapılan çalışmalar başlıkları ile sunulmuştur.

2.2.1. Yurt içinde yapılan araştırmalar

FEK ve Beden Eğitimi ve Spor dersleri ile ilgili araştırmalar

Hürmeriç (2003), tarafından yapılan araştırmada öğrencilerin fiziksel aktivite seviyelerinin, ders içeriklerinin ve öğretmen davranışlarının tanımlanması; fiziksel aktivite, ders içerikleri ve öğretmen davranışları arasındaki ilişkilerin belirlenmesi ve bu değişkenler açısından özel ve devlet okulları arasındaki farklılıklar araştırılmıştır. Çalışmalarına Ankara'daki özel ve devlet okullarından 19 öğretmen katılmıştır. Toplamda 36 ders gözlenmiştir. 6.,7. ve 8. sınıflardan 144 öğrenci sistematik gözlem aracı SOFIT ile gözlenmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin aktif oldukları zamanda genelde beceri öğrendikleri gözlenmiştir. Fakat öğretmenler fiziksel uygunluk hakkında genel bilgi ve bunu teşvik edici davranışlarda bulunmamaktadırlar.

Gülay (2008) tarafından yapılan çalışmada, ortaöğretim 9.sınıf Beden Eğitimi dersinde, işbirlikli oyunların öğrencilerin sosyal beceri düzeylerine ve Beden Eğitimi dersine yönelik tutumlarına etkisi araştırılmıştır. Deney-kontrol gruplu ön test-son test modelinde nitel ve nicel olarakgerçekleşen bu araştırmaya 2007-2008 öğretim yılında Bolu İli Merkez İlçede bulunan bir ortaöğretim okulunun 9. sınıf öğrencilerinden birbirine benzerlik gösteren 2 sınıf katılmıştır. Nicel veriler için, Riggio (1986) tarafından geliştirilen ve Yüksel (1998) tarafından Türkçe'ye çevrilip uyarlanan Sosyal Beceri Envanteri ile Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen Beden Eğitimi ve Sporda Tutum Ölçeği (BESTÖ) kullanılmıştır. Nitel verileri toplamak amacı ile ise deney grubuna ait öğrenci ifadeleri alınmış, ders süreci içerisinde de deney ve kontrol grupları gözlemlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre oyunlarla ders işleyen deney grubunun öntest-sontest tutum puanlarının ortalamalarında son test lehine farklılık görülmektedir. Öğrencilerin oyunlarla işlenen Beden Eğitimi dersini daha çekici,

eğlenceli, motivasyonu artırıcı, fiziksel ve ruhsal açıdan daha faydalı, sosyalleştirici, grup halinde hareket etmeyi sağlayıcı, katılımı artırıcı, materyalin zengin kullanımını sağlayıcı ve mekan farkındalığını artırıcı bulunduğ u gözlenmiştir.

Yalız (2011) tarafından yapılan araştırmada, Beden Eğitimi dersi kapsamındaki fiziksel etkinlik oyunlarının ilköğretim dördüncü sınıf öğrencilerinin karakter gelişimleri üzerine etkisinin olup olmadığının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada deneme modeli olan “öntest-sontest-kontrol gruplu model” kullanılmıştır. Araştırmada deney grubu olarak belirlenen gruba Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmiş programdaki konulara ek olarak karakter gelişimine yönelik belirlenmiş fiziksel etkinlik oyunları uygulanmıştır. Kontrol grubu olarak belirlenen grupta ise Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenmiş Beden Eğitimi ders programı uygulanmıştır. Araştırma sonunda, Beden Eğitimi dersi kapsamındaki konulara ek olarak karakter gelişimine yönelik belirlenmiş fiziksel etkinlik oyunlarının deney grubundaki öğrencilerin karakter gelişimleri üzerinde etkili olduğu görülmüştür. Beden Eğitimi ders kapsamındaki konulara ek olarak karakter gelişimine yönelik belirlenmiş fiziksel etkinlik oyunlarının deney grubundaki öğrencilerin dürüstlük, yardımseverlik, sorumluluk ve vatandaşlık karakter bileşenleri üzerinde etkili olduğu görülmüştür.

İrez, Yaman, İrez ve Saygın (2013) yaptıkları çalışmada Fiziksel Aktivite Kartları uygulamasının ilköğretim öğrencilerinin derslerde daha aktif olmaları açısından öğretmen davranışlarına etkisini araştırmışlardır. Bu amaçla Muğla İli merkez ilçeden seçilen 7 okul, 24 öğretmen ve 1., 2. ve 3. sınıflarda okuyan 384 öğrenci direkt sistematik gözlem aracı olan SOFIT ile gözlenmiştir. Deney ve kontrol grubundaki ön ve son gözlemler arasındaki fark eşleştirilmiş bağımlı gruplar t testi ile analiz edilmiştir. Sonuç olarak, fiziksel aktivite kartları Beden Eğitimi derslerinde “beceri” gelişimi için oldukça kullanılabilir bir materyaldir. Derslerde uygun grup sayıları, yeterli sayıda malzeme ve öğretmenin sınıfı iyi yönetmesi gibi etkenler iyileştirilirse öğretmen davranışlarında olumlu gelişmelerin söz konusu olacağı araştırmacılar tarafından rapor edilmiştir.

Özkan (2014) tarafından hafif derecede zihinsel engelli çocuklarda Beden Eğitimi etkinliklerinin motor, sosyal beceriler ve yaşam kalitesi üzerindeki etkilerinin incelenmesi amacıyla yapılan araştırmada, MEB tarafından önerilen FEK programı temel alınarak iki alan uzmanı görüşü ile temel müfredatı incelenerek etkinlik programı hazırlanmıştır. Hafif derecede zihinsel engelli çocukların genel özellikleri değerlendirildiğinde yer değiştirme hareketlerinde, dengeleme hareketlerinde, nesne kontrolü gerektiren hareketlerde ve birleştirilmiş hareketlerde çok başarılı olmadıkları, ardı ardına yapılan hareket kombinasyonlarında sıkıntı yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu nedenle uygulama programında yer alan etkinliklerde program hazırlanırken bu uygulamalarla ilgili etkinlik programı sürecinde, özel eğitim uzmanlarından destek alınmıştır ve uygulama programı başlatılmıştır. Uygulama gruplarında istatistiksel olarak bir anlamlılık görülürken kontrol gruplarında çoğunlukla istatistiksel anlamlılık gerçekleşmemiştir. Hazırlanan program uygulama gruplarında genel yaşam kalitesini yükseltmiş ve ön teste göre daha anlamlı sonuçlar elde edilmiştir. 14 haftalık Beden Eğitimi programının, hafif derecede zihinsel engelli çocuklarda motor, sosyal beceriler ve yaşam kalitesi üzerindeki etkilerinin uygulama grubunun lehine ve daha anlamlı düzeyde gerçekleştiği görülmüştür. Düzenli ve programlı Beden Eğitimi aktiviteleri hafif derecede zihinsel engelli çocukların motor, sosyal becerilerini ve yaşam kalitesini geliştirerek etkili sonuçlar sağlayabildiği tespit edilmiştir.

Beden Eğitimi ve Spor Dersine yönelik tutum ile ilgili araştırmalar

Sarıtaş (1998) tarafından ilköğretim okulu 4.sınıf öğrencilerinin Beden Eğitimi dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubu ile yarışmalı öğrenme yönteminin uygulandığı kontrol grubu arasında derse karşı tutumlarında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını araştırdığı çalışmada, işbirlikli öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubunun derse karşı tutumlarının daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Şişko ve Demirhan (2002) tarafından ilköğretim okulları ve liselerde eğitim gören kız ve erkek öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin tutumlarının ortaya konulması amacıyla yapılan bir çalışmada, öğrencilerin Beden Eğitimi dersine

ilişkin tutumlarında cinsiyet açısından erkek öğrencilerin lehine, sınıf düzeyleri açısından da ilköğretim öğrencilerinin lehine istatistiksel olarak anlamlı bir fark elde edilmiştir. Cinsiyet açısından erkek öğrencilerin lehine çıkan anlamlı fark, kız öğrencilerin sosyokültürel nedenlerden dolayı daha az dışadönük davranmaları ve daha az spor yapmalarıyla açıklanmıştır. Kız ve erkek öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin tutum puanları ortalamaları 5 üzerinden 3,65-3,80 arasındadır. Bulgulardan Beden Eğitimi ve Spor dersinin tüm öğrenciler tarafından beğenildiği sonucu çıkarılabilir.

Hünük ve Demirhan (2003) tarafından Ankara'nın merkez ilçelerindeki ilköğretim, ortaöğretim ve üniversite düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spora yönelik tutumlarını saptamak ve karşılaştırmak amacıyla yapılan çalışmada, 1876 öğrenciden elde edilen veriler değerlendirilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre üniversite öğrencilerinin tutum puanları lise birinci sınıf ve ilköğretim 8. sınıf öğrencilerine göre daha yüksektir. Araştırmacılar Beden Eğitimi dersinin üniversitede seçmeli, diğer düzeydeki okullarda ise zorunlu oluşunun üniversite öğrencilerinin daha olumlu tutum geliştirmesine neden olduğu görüşündedir. Durum cinsiyet açısından değerlendirildiğinde her düzeydeki erkek öğrencilerin tutum puanları ortalamalarının kız öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Altay ve Özdemir (2006) Ankara ili merkez ilçelerinde ilköğretim birinci kademesinde öğrenim gören 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin tutumlarını inceledikleri çalışmalarında, 4. sınıf öğrencilerinin 5. sınıf öğrencilerine göre Beden Eğitimi ve Spor dersine karşı daha olumlu tutum sergilediklerini gözlemlemişler, sınıf düzeyi yükseldikçe Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumların azaldığı sonucuna ulaşmışlardır (<http://www.sporbilim.com>, 01 Mayıs 2014'te erişildi.)

Çelen (2006) tarafından yapılan çalışmada ilköğretim okulu altıncı sınıf öğrencileri üzerinde geleneksel yöntem ve çoklu zeka uygulamaları doğrultusunda işlenen Beden Eğitimi derslerinin sonunda öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimleri incelenmiştir. Araştırma voleybol ve cimnastik üniteleri üzerinde

yürütülmüştür. Araştırma sonuçlarına göre kontrol ve deney gruplarında uygulanan program dahilinde hem kontrol hem de deney grubu öğrencilerinin derse karşı tutumlarında anlamlı bir gelişme gözlenmiştir. Çoklu zeka ile ders işleyen deney grubu öğrencilerinin derse olan tutumlarının, geleneksel yöntem ile ders işleyen kontrol grubu öğrencilerinin tutumlarına oranla daha anlamlı düzeyde geliştiği görülmüştür.

2006 yılında özel ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre Beden Eğitimi dersi hakkındaki tutum ve görüşlerinin incelendiği bir çalışmada, Beden Eğitimi ve Spor dersinin 6., 7. ve 8. sınıf öğrencileri için önemli olduğu, tutum ve görüşlerinin olumlu olduğu belirlenmiştir. Ancak sınıflar ilerledikçe Beden Eğitimi ve Spor dersine karşı olan tutumlar ve görüşler değişmiştir (Erkmen, Tekin ve Taşgın, 2006). (<http://www.sporbilim.com>, 01 Mayıs 2014'te erişildi). Beden Eğitimi sözcüğü 6. sınıf öğrencilerine sportif etkinlikleri çağrıştırırken, sınıf düzeyi arttıkça öğrenciler dinlenmek ve rahatlamak yönünde görüş bildirmektedir. Ayrıca sınıf düzeyindeki artışla beraber Beden Eğitimi dersine ayrılması istenilen süre de artmış, eşofman giyme zorunluluğunun kaldırılması ve öğretmen tarafından serbest bırakılma beklentisi ortaya çıkmıştır. Araştırmacılar, haftalık ders programında 2 saat olan Beden Eğitimi derslerinin daha verimli hale getirilmesi amacıyla süresinin artırılmasını, Beden Eğitimi öğretmenlerinin bakanlık tarafından düzenlenecek seminerlerden geçirilerek özellikle dersin önemi konusundaki farkındalık düzeylerinin artırılmasını, derslerin hoş giden fiziksel aktivite örnekleriyle desteklenmesini ve öğrencilere yaşam boyu fiziksel aktivite alışkanlıkları kazanmaları konusunda yardımcı olunması yönünde öneriler sunmuşlardır.

Kangalgil, Hünük ve Demirhan (2006) tarafından yapılan başka bir çalışmada ise, Ankara'nın merkez ilçelerinde ilköğretim, lise ve üniversite düzeyinde öğrenim gören sporcu lisansı olan ve olmayan toplam 2632 kız ve erkek öğrencinin Beden Eğitimi ve Spora ilişkin tutumları karşılaştırılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler değerlendirildiğinde sporcu lisansı olan öğrencilerin sınıf düzeyleri açısından istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmuştur. Sonuçlar cinsiyet açısından değerlendirildiğinde erkek öğrenciler lehine anlamlı fark elde edilmiştir. Aynı zamanda spora aktif katılım açısından sonuçlar değerlendirildiğinde sporcu lisansına sahip olan

öğrencilerin lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Sonuç olarak öğrencilerin yaşları büyüdükçe tutum puanları artmıştır.

Görücü (2007)'nün yaptığı çalışmanın amacı, ilköğretim 7. sınıf Beden Eğitimi öğretiminde, işbirliğine dayalı öğrenim destekli çoklu zeka kuramı uygulamalarının öğrencilerin performanslarına, derse ilişkin tutumlarına ve öğrendikleri bilgilerin kalıcılığına etkisini incelemektir. Araştırma sonunda İşbirliğine dayalı öğrenim destekli çoklu zeka kuramı uygulamalarının gerçekleştirildiği deney grubu ile geleneksel eğitimin uygulandığı kontrol grubunun öntest-sontest sonuçlarına göre, öğrencilerin Beden Eğitimi dersine yönelik tutumları arasında, deney grubu lehine manidar fark elde edilmiştir.

Güneş ve Çoknaz (2010) tarafından yapılan bir araştırmada, Beden Eğitimi dersi cimmastik ünitesinde kullanılan işbirlikli öğrenme yönteminin, öğrencilerin erişim düzeylerine etkisini belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmada deneysel modellerden deney kontrol gruplu ön test – son test modeli kullanılmıştır. İşbirlikli deney grubu 10 kız 10 erkek olmak üzere toplam 20 kişi, geleneksel kontrol grubu 10 kız ve 10 erkek olmak üzere toplam 20 kişi, eğitim almayan kontrol grubu ise 9 kız 10 erkek olmak üzere toplam 19 kişiden oluşmaktadır. Araştırmada işbirlikli deney grubu ve geleneksel kontrol grubunun her ikisinin de bilişsel ve psikomotor alandaki içinde anlamlı düzeyde gelişim göstermiş, 2.kontrol grubu ise hiçbir alanda gelişim göstermemiştir. İşbirlikli deney grubu ve geleneksel kontrol grubunun bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alan erişim düzeyleri karşılaştırıldığında ise sadece bilişsel alanda işbirlikli deney grubu lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir fark elde edilmiştir. İstatistiksel sonuçlar psikomotor ve duyuşsal alanlarda işbirlikli deney grubu ile geleneksel kontrol grubu arasında anlamlı bir fark olmadığını göstermiştir.

Özer (2010) ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yaptığı çalışmada, sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersinin çok gerekli bir ders olduğu konusunda fikir birliği içerisinde olmuşlar ancak, dersi yürütebilecek bilgi ve donanıma sahip olmadıklarından dersi verimli bir şekilde işleyemediklerini ifade etmişlerdir. Sınıf

öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersinde karşılaştıkları sorunların arasında bu dersi yürütebilecek bilgi ve uygulama düzeylerinin yetersiz olması da yer almıştır.

Öncü ve Güven (2011) tarafından yapılan bir araştırmada, ilköğretim 6, 7 ve 8. sınıflarda öğrenim gören öğrenci ana-babalarının, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarını belirlemek ve bu tutumların; ana-babaların kişisel bilgilerinden elde edilen bağımsız değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığını karşılaştırmak amaçlanmıştır. Ana-babaların çocuklarının beden eğitimi dersine katılımıyla ilgili tutumlarının olumlu olması, çocuklara spor yapma alışkanlığının kazandırılması ve spor kültürünün gelecek nesillere aktarımı açısından oldukça önemlidir. Çalışmaya, Mersin İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı merkez okullarda öğrenim gören 955 öğrenci velisi gönüllü olarak katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak; ana-babaların, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımıyla ilgili “Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda ana-babaların, çocuklarının beden eğitimi dersine katılımına yönelik tutumlarının; çocukların okudukları sınıf, çocukların beden eğitimi öğretmenlerinin cinsiyeti, okul takımlarında oynama durumları, ana-babanın spor yapma durumu ve sporla ilgili TV programlarını izleme sıklığına göre farklılaştığı görülmüştür.

Gürbüz ve Özkan (2012) tarafından yapılan bir araştırmada, Muğla ili ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin tutumları incelenmiştir. Katılımcıların tutumları cinsiyet faktörüne göre incelendiğinde kız öğrencilerin tutumlarının olumsuz, erkek öğrencilerin tutumlarının ise olumlu olduğu gözlenmiştir. Ayrıca araştırma sonucuna göre 7. sınıf öğrencilerinin tutumları olumlu iken 6. ve 8. sınıf öğrencilerinin tutumları olumsuzdur. Sınıf dağılımları ile Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin tutumlar arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Buradan öğrencilerin öğrenim gördüğü sınıf düzeyinin Beden Eğitimi ve Spora ilişkin tutumlarda belirleyici bir etken olmadığı sonucu çıkarılmaktadır. Öğrencilerin okul başarı düzeylerine göre Beden Eğitimi ve Spora ilişkin tutumları incelendiğinde, başarı düzeyi iyi olan öğrencilerin tutum puanlarının daha düşük olduğu, başarı düzeyi çok iyi ve zayıf olan öğrencilerin tutum ortalamalarının yüksek olduğu görülmektedir.

2.2.2. Yurt dışında yapılan araştırmalar

FEK ve Beden Eğitimi ve Spor dersleri ile ilgili araştırmalar

1997’de Spode TOP Oyun ve TOP Sporun Batı Midland’de sekiz ilkokulda oyun öğretimini kalitesi üzerindeki etkisini inceleyen değerlendirmeli durum çalışması yapmıştır. TOPs programlarının genellikle bu okullardaki oyun öğretiminde faydalı etkisi olduğunu bulmuştur ve öğretmenler tarafından şu olumlu etkiler rapor edilmiştir: öğrencilerden yüksek beklenti, daha net öğrenme amaçları, yetenek geliştirme ilkelerinin anlanması arttırmak, daha çok amaca yönelik görevlerin seçilmesi, öğrencilerin farklı yeteneklerini keşfedilmesine olanak sağlamak, daha özel ve bilgilendirici geri dönütün geliştirilmesi, öğrencinin daha aktif bir şekilde derse katılımı, var olan kaynakların daha faydalı olarak kullanılması. Spode (1997) aynı zamanda öğrencilerin görüşlerini de rapor etmiş ve öğrencilerin motivasyon seviyelerinin daha yüksek olduğunu, yapılan görevde daha uzun süre odaklanabildiklerini, daha fazla katılım oranlarına sahip olduklarını rapor etmiştir. Fakat sadece bir kaç öğretmen öğrencilerinin Beden Eğitimi dersinde gözle görünür bir gelişime sahip olmadığını belirtmiştir. Ayrıca, TOPs programlarının yerel yöneticiler tarafından desteklenirse ilkokul kapsamında ulusal olarak beden eğitiminde oyun öğretimini kalitesini önemli bir şekilde etkileyeceğini söyleyerek araştırmasını sonlandırmıştır (Akt: Harris, Cale ve Muson, 2007).

Hunt (1998) Hereford ve Worcester’da seçtiği ilkokullarda TOP Oyun ve TOP Spor programlarının oyun öğretimine etkileri hakkında Spode’un çalışmasını genişletir nitelikte bir yıl sonra bir araştırma yapmıştır. Benzer bir şekilde Hunt (1998)’da seçtiği ilkokullarda oyun öğretilimi üzerinde TOP programlarının olumlu etkiye sahip olduğunu belirtmiştir. Özellikle, öğretmenler TOPs programlarının onların özgüvenlerini ve rekabet ruhunu geliştirdiğini, daha fazla fiziksel ve entellektüel zorluklar sunulmasına rağmen öğrencinin beklentisini artırdığını, daha etkili organizasyon yöntemleri kullanımına katkı sağladığını, öğretmenin daha geniş kapsamlı olarak katılımını sağladığını ve öğrenci gruplarına faydası olduğunu, öğrencinin derste daha fazla aktif olmasını ve dersin daha eğlenceli geçmesine olanak sağladığını ve verilen görevlerin

daha çok amaca yönelik olmasına katkı sağladığını belirtmiştir. TOPs programlarının sınırlılıkları olarak ise, fazla katılımcı olduğunda ihtiyaçları karşılamada zorluklar yaşandığı, uzun dönemli planlama ve değerlendirmede de zorluklar yaşandığı rapor edilmiştir. Hunt (1998) ilkokul öğretmenlerinin öğrencilerin ihtiyaçlarına karşılık verebilmek, TOPs program kartlarının okulun Beden Eğitimi programları ile ilişkisini kurmak, gözlem yeteneğini geliştirmek, oyun ilkelerinin ve oyun bilgisinin anlaşılması gibi konularda daha fazla destek ve gelişime ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir.

Dyson (2001) tarafından yapılan çalışmada, ilköğretim Beden Eğitimi dersinde işbirliğine dayalı öğrenme yönteminin kullanımının öğretmen ve öğrencilerin derse yönelik deneyimleri araştırılmıştır. Elde edilen bulgular öğretmen ve öğrencilerin işbirliğine dayalı öğrenme yöntemine yönelik algılarının benzer olduğunu göstermektedir. Öğretmen görüşü yöntemin psikomotor ve sosyal gelişimi desteklediği yönündedir. Öğrenciler öğrenmek ve hata yapmak adına kendilerini güvenli bir ortamda hissetmişler, birbirlerinin gelişimi açısından sorumluluk alabilmişler ve akranlarından öğrenmekten hoşlanmışlardır. Öğrencilerin sosyal becerilerinin gelişmesi özgüven geliştirmelerini desteklemiş ve hata yapma olasılıkları da olsa katılım isteklerini artırmıştır.

Lawrence (2003)'da TOP Oyun ve TOP Spor programlarının Miltton Keynes'teki okullardaki etkisi üzerinde küçük çaplı bir araştırma yapmıştır. Bulgularına göre okulların programa yüksek katılım seviyesine sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Hem çalışanların hem de öğrencilerin bu kaynaklardan faydalandığı görülmüştür. Bu faydalar arasında öğrencilerin beden eğitimine karşı daha olumlu yaklaşım sergilemeleri ve Beden Eğitimi derslerine katılım seviyelerinin artması belirtilmiştir. Lawrence (2003) ayrıca yaptığı çalışmada konu ile ilgili bazı sorunlar arasında, TOPs eğitimini almayan öğretmen oranının yüksek olmasını, TOPs programlarını anlayabilmek için öğretmenlerin birden fazla kursa katılmaları gerektiğini, ilkokulda Beden Eğitimi için ayrılan zamanın sınırlı olmasını ve okul gelişim planlarında beden eğitiminin öncelikli olmamasını rapor etmiştir. Bununla birlikte Lawrence (2003)'a göre programın etkisine karşı bir sınırlama da kaynak kartların potansiyel kullanımının bazı öğretmenler tarafından anlaşılabilmesi olarak düşünülebilir ki, bunun sebebi de programın Beden

Eğitimi müfredatının bütün parçası olacağını öne süren yeterli kanıt olmamasıdır (Akt: Haris, Cale ve Muson, 2007).

Couturier, Chepko ve Coughlin'in (2005) yerel bir okul ve yakınlardaki bir Beden Eğitimi yüksekokulu arasında yaptıkları bir araştırma projesinde, öğretim üyeleri ve öğretmenler Beden Eğitimi konusunda orta ve lise öğrencilerinin görüşlerine ses vermek amacıyla bir öğrenci anketini oluşturmak, yönetmek ve analiz etmek için birlikte çalışmışlardır. 5000'in üzerinde cevap alınan ankette beden eğitimine katılımlarının en önemli nedenleri sorulduğunda, çoğu öğrenci dışarı çıkıp etkinlik yapmayı ve rekabetçi takım sporlarını sevdiğini, beden eğitiminin onları daha sağlıklı yaptığı ve eğlendikleri konusunda anlaşılmıştır. Beden eğitimine katılmamayı tercih edenlere nedenleri sorulduğunda, çoğu öğrenci her yıl aynı aktiviteleri yapmanın, düş almanın ve kıyafet değiştirmenin programa katılımları konusundaki engeller olduğu konusunda hem fikir olmuşlardır.

McKenzie ve arkadaşları (2006) kız öğrencilerin fiziksel aktivite düzeyini belirlemek için SOFIT gözlem yöntemini kullanarak 36 okulda 431 Beden Eğitimi dersinin ders içeriği, yeri, öğretmen cinsiyeti ve sınıf mevcudu ile olan ilgisini araştırmışlardır. Öğretmenlerin öğrencileri fiziksel aktiviteye teşvik düzeyinin oldukça düşük bir orana sahip olduğu gözlenmiştir.

Hannen, Holt ve Hatten (2008) Amerika'nın güneydoğusunda bulunan bir lisedeki öğrencilere bireyselleştirilmiş öğretim sisteminin öğretilmesi amacıyla, ders konusuna temel bir giriş, sınıf kuralları ve politikaları, amaçlar, içerik bazlı modüller ve değerlendirmeleri içeren bir çalışma kitabı hazırlamışlardır. Araştırmaya fitness ekipmanlarını kullanma eğitimi almış ve bireysel fitness planlaması yapabilen 13 kız, 13 erkek olmak üzere toplam 26 öğrenci katılmıştır. Verilerin analizi sonucunda bireyselleştirilmiş öğretim sisteminin uygulanması başarılı olmuştur. Öğrenciler kendi kendilerine öğrenmenin onlar için yeni bir deneyim olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca modelin kullanımına alıştıklarında sunulan yapı ve materyali eğlenceli bulmuşlardır.

Harris, Cale ve Musson (2011) yaptıkları çalışmada ilkokulda Beden Eğitimi derslerini okutan öğretmenlerin katıldıkları Beden Eğitimi profesyonel gelişim programının etkisini incelemişlerdir. Çalışma İngiltere’de görev yapan 5 yerel eğitim kurumundaki (TOPs) öğretmenler üzerinde yürütülmüştür. Çalışmada veri elde etmek için ders öncesi yapılan denetim sonuçları, ders değerlendirmeleri, odak grup görüşmeleri ve bireysel olarak yapılandırılmış gözlemler kullanılmıştır. Çalışmaya katılan öğretmenlerin % 82’si kadın, % 89’u nitelikli öğretmen statüsünde olduklarını ancak Beden Eğitimi öğretmeni olmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin % 37’si 10 yıl ve daha fazla, % 44’ü 1-10 yıl arasında ve % 19’u 1 yıldan daha az öğretmenlik deneyimine sahiptir. Çalışmanın bulgularından ilki öğretmenlerin Beden Eğitimi profesyonel gelişim programından önce formasyon programındaki ve Beden Eğitimi içeriğindeki deneyimlerine ilişkin deneyimlerini ortaya koymaktır. Bu konu ile ilgili elde edilen bulgulara göre öğretmenlerin % 43’ü geçmişte aldıkları formasyon programının kendilerini Beden Eğitimi öğretimine hazırlamada yetersiz olduğunu belirtirken, % 42’si ise yeterli olduğu konusunda görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin %25’i formasyon programında 10 saatten az beden eğitime zaman ayrıldığını, % 13’ü ise 40 saatten fazla zaman ayrıldığını belirtmişlerdir. Formasyon eğitimi kapsamında Beden Eğitimi alanlarının % 87’sini oyunlar, % 83’ünü cimnastik, % 77’sini dans, % 48’ini atletizm, % 33’ünü sağlık ve fitness, % 25’ini ise yüzme oluşturduğunu rapor etmişlerdir. Öğretmenlerin % 86’sı oyun öğretimi konusunda oldukça makul bir güvene sahipken, yaklaşık üçte biri cimnastik ve dans öğretiminde güven eksikliği yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin neredeyse hepsi beden eğitiminde tutum ve sınıf yönetimi konusunda özgüvene sahip olduklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, öğretmenlerin % 66’sı beden eğitiminde daha fazla profesyonel gelişim programına ihtiyaç duyduklarını düşünmektedirler.

Çalışmada elde edilen ikinci bulgu verilen program hakkındaki öğretmenlerin ilk tutumları ile ilgilidir. Bu konu ile ilgili öğretmenlerin ilk izlenimlerinin çok olumlu olduğu belirlenmiştir. Öğretmenlerin hemen hepsi gelişim programının Beden Eğitimi öğretiminde özgüvenlerini arttırdığını, konu bilgilerini geliştirdiğini ve ihtiyaçlara yönelik olduğunu belirtmiştir. Öğretmenler aldıkları eğitim sayesinde öğrencilerinin derse daha çok katılmalarını sağlayacaklarını ve standartları arttırmada bu eğitimden

yararlanacaklarını, beden eğitiminin sağlıklı yaşam için gerekli olduğu ile ilgili görüş geliştirdiklerini ve aldıkları eğitimin diğer derslerin öğretimini de destekleyeceğini belirtmişlerdir.

Çalışmada elde edilmeye çalışılan bir başka bulgu programın öğretmenlerin tutumları üzerindeki uzun vadedeki etkilerini belirlemektir. Bu konu ile ilgili olarak öğretmenlerin % 50'si verilen eğitimin Beden Eğitimi dersini işlemedeki coşku ve güvenlerini arttırmada etkili olduğunu ve özellikle cimnastik ve dans gibi az bilinen alanlarla ilgili konu bilgilerini arttırdığını belirtmişlerdir. Yine programa katılan öğretmenlerin % 50'sinden fazlası, aldıkları eğitime bağlı olarak hedefe yönelik ve zorluk derecesi yüksek olan etkinlikler içeren Beden Eğitimi dersi işleme konusunda bu programın etkili olduğu ile ilgili görüş bildirmişlerdir. Bunun sonucunda da, öğrencilerin daha geniş yelpazede beceriler kazandıklarını, daha aktif katıldıklarını ve Beden Eğitimi derslerinden daha çok zevk aldıklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin gelişim programına yönelik olarak belirttikleri diğer bir görüş ise TOPs kartlarının Beden Eğitimi uzmanı olmayan öğretmenlerde dahil olmak üzere tüm öğretmenler tarafından kullanışlı olduğunu belirtmiş olmalarıdır. Ayrıca aldıkları bu eğitimin dersi çeşitlendirmede ve öğrenci katılımını arttırmada etkili olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Çalışmada verilen programın sınırlılığı ile ilgili olarak öğretmenler eğitimde dersin nasıl planlanacağı, işlenişi ve değerlendirileceği ile ilgili yeterli bilginin ve örneklerin verilmemesi olarak görüş bildirmişlerdir.

Harris, Cale ve Musson (2011a)'nın yaptıkları bir başka çalışmanın amacı ulusal profesyonel gelişim programının (TOPs programı) ilkökul öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersi algılarına etkisini belirlemektir. Bu çalışma 4 yıla dağıtılmış ve çalışmanın içeriğini İngiltere'deki Beden Eğitimi dersleri oluşturmaktadır. Çalışmaya 2003 yılı boyunca uygulama ile ilgili planlarını gerekli olan kuruma ibraz eden 112 çalışmadan, amaca uygun olarak seçilen 6 yerel eğitim bölgesinde bulunan okullarda görev yapan öğretmenler katılmıştır. Çalışmada veri elde etmek için ders öncesi kayıtlar, ders içi değerlendirmeler, odak grup görüşmeleri ve bireysel röportajlar kullanılmıştır. Çalışmada elde edilen veriler temel olarak öğretmenlerin görüş ve düşüncelerini

kapsamaktadır. Çalışmanın başında, profesyonel gelişim programlarına dahil olmadan önce ilkokul öğretmenleri Beden Eğitimi öğretimi hakkında olumsuz bakış açıları ve endişelerini ortaya koymuşlardır. Öğretmenler Beden Eğitimi ile ilgili olarak cimnastik ve dans eğitiminde özgüven eksikliklerini, beden eğitiminde değerlendirme, ayırma, dahil etme, süreklilik ve süreç ile ilgili konulardaki pedagojik bağlamda eksiklikler olduğunu belirtmişlerdir. Alınan profesyonel gelişim programının, öğretmenlerin derse olan tavırları, coşkuları ve dersi anlatma konusundaki kendilerine güvenleri bakımından hemen hemen tüm öğretmenler (% 99) üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu belirtilmiştir. Öğretmenlerin % 50'si aldıkları eğitim ile Beden Eğitimi öğretimi konusunda kendilerini daha yetkili hissettiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca, hedeflenen öğrenmenin daha anlaşılır olmasını arttırdığından dolayı derslerin yapısal olarak daha çok geliştiğini ifade etmektedirler. Öğretmenler öncelikle cimnastik ve dans konularında, daha sonra diğer alanlarda yaygın olarak bu durumu yaşadıklarını belirtmişlerdir.

Çalışmada ayrıca öğretmenlerin %20'si bilgi birikimlerinin genişlediğini, böylece öğrencilerin ne yaptıklarına ve neden yaptıklarını onları daha iyi açıkladıklarını ve daha doğru geribildirim verdiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenler profesyonel gelişim programlarında kullanılan el kitabı, kartlar vb. şeklindeki kaynakların kullanışlı ve uygulanabilir olduklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin % 50'si profesyonel gelişim derslerinin daha etkili ders yapılmasına katkı sağladığını ve öğrenciyi derse daha aktif bir şekilde dahil etmeye, yeteneklerini daha geniş yelpazede geliştirmeye ve Beden Eğitimi dersine olan coşkularını arttırmaya katkı sağlama amacına yönelik etkinlikler oluşturmada kendilerine yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Bu eğitimden önce eskiden basmakalıp ders işlediklerini, bu eğitimden sonra ise daha çeşitli içerikte ders işlediklerini itiraf etmişlerdir.

Hemen hemen tüm öğretmenler TOPs programlarını beden eğitiminde öğrenciyi derse dahil etme ve farklılık yaratmada faydalı olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenlerin algılarına göre öğrenciler derse daha fazla katılmaktadır ve Beden Eğitimi standartlarını geliştirmede faydalı bulunmaktadır. Öğretmenlerin raporlarına göre, bu programlar sayesinde öğrencilerin becerileri gelişmekte, okul

sporlarına(voleybol, futbol, basketbol vb.), öğrenme tutumlarına, fiziksel etkinlikle sağlıklı yaşam ilişkisi kurmaya olumlu katkıları bulunmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin vatandaşlık becerilerini ve diğer konulara olan yeteneklerini de olumlu etkilemektedir.

Öğretmenlerin TOPs kartları ile ilgili görüşlerine göre derslerde yaptıracakları fiziksel etkinliklere kaynak teşkil ettikleri ve sık sık kullandıklarını ve kendi kendilerine öğrenmede yararlı olduğunu belirtmişlerdir.

Dudley, Okely, Cotton, Pearson ve Caputi (2012) Avustralya'da ortaokullarda öğrencilerin Beden Eğitimi derslerinde fiziksel aktivite düzeyleri, ders içerikleri ve öğretmen davranışlarını belirlemek için bir araştırma yapmışlardır. 6 okuldan 81 Beden Eğitimi dersini 6 ay boyunca SOFIT sistematik direkt gözlem yöntemini kullanarak gözlemlemişlerdir. Çalışma sonuçlarına göre, öğretmenlerin ise sadece %31'i öğrencileri fiziksel aktiviteye teşvik etmiştir.

Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutum ile ilgili araştırmalar

Cope (1976) Beden Eğitimi programı içeriği ve öğretmen davranışlarına yönelik öğrenci tutumlarını incelediği çalışmasında, 3., 7. ve 10. sınıflarda öğretmen davranışı ve program içeriğine yönelik öğrenci yaklaşımlarında ciddi farklılıklar gözlemlemiş, tutumlar cinsiyet açısından değerlendirildiğinde kız ve erkek öğrencilerin tutumlarının benzer olduğu sonucuna varmıştır. Smoll ve Schutz (1980) tarafından yapılan bir araştırmada ise erkek öğrencilerin fiziksel aktiviteye yönelik tutumlarının kız öğrencilerden daha olumlu olduğu gözlenmiştir.

Macintosh ve Albinson (1982) 8. sınıf öğrencileri arasından 670 kişilik iki grubun tutumlarını, Beden Eğitimi dersini seçenler ve seçmeyenler şeklinde karşılaştırmıştır. Beden Eğitimi seçmeyenler seçenlerden fiziksel etkinlik konusunda daha düşük seviyede tutum sergilemiş ve program konusunda daha az ilgi göstermiştir. Bu bulgular üç yıl sonra aynı öğrenciler 11. sınıfta olduklarında da desteklenmiştir.

Ryan, Fleming ve Maina (2003) ortaokul öğrencilerinin Beden Eğitimi dersine ve öğretmenlerine karşı tutumlarını ve bu tutumların cinsiyet ve ırk değişkenleri ile ilişkisini incelemişlerdir. Araştırma bulguları 6., 7. ve 8. sınıf öğrencilerinin büyük

çoğunluğunun farklı aktivitelerden hoşlandığını (% 83), Beden Eğitimi öğretmenlerini sevdiklerini (% 80) ve Beden Eğitimi dersini sevdiklerini (% 79) ancak kısa ders periyotlarını (%38) ve derse hazırlık aşamasında giyinmeyi (% 27) sevmediklerini göstermektedir. Ayrıca öğrenciler Beden Eğitimi dersini ve öğretmenini sevme konusunda cinsiyet ve ırka bağlı benzer tutumlar sergilemişlerdir.

Sheehy (2006) tarafından yapılan çalışmada, velilerin 5. sınıfta okuyan öğrencilerinin Beden Eğitimi programına ait algıları araştırılmıştır. Yirmi yedi veli ile yapılan görüşmelerde Beden Eğitimi programı ile ilgili sahip oldukları bilgiler ve bu bilgilerin kaynakları belirlenmiştir. Birçok velinin çocuklarından gelen bilgiler doğrultusunda program hakkında hatalı bilgiye sahip oldukları gözlenmiştir. Ancak birkaç veli farklı kaynaklardan da bilgi almaya çalışmıştır. Ayrıca tüm veliler çocukların programı hakkında bilgi sahibi olmadıkları jimnastik sınıfları ile ilgili genelde negatif bir tutum sergilemişlerdir.

BÖLÜM III

3.Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması, kullanılan veri toplama araçlarının geçerlilik ve güvenilirlik çalışması, verilerin çözümlenmesi ve araştırmacının rolü ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada nicel ve nitel araştırmamodellerinin bir arada olduğu karma model kullanılmıştır. Araştırmanın nicel boyutu deneysel bir çalışma olup ön test - son test kontrol gruplu deneme modeli kullanılmıştır. Ön test- son test kontrol gruplu modelde, yansız atama ile oluşturulmuş iki grup bulunur. Bunlardan biri deney, öteki kontrol grubu olarak kullanılır. Her iki grupta da deney öncesi ve deney sonrası ölçmeler yapılır. Modelin simgesel görünümü aşağıdaki gibidir (Karasar, 2011:97)

G₁ R O_{1.1} \bar{X} O_{1.2}

G₂ R O_{2.1} O_{2.2}

Ayrıca araştırmanın nicel boyutunda FEK' e ilişkin veli ve öğrenci görüşlerini elde etmek için tarama modeli kullanılmıştır.

Araştırmanın FEK ile ilgili öğretmen görüşlerini değerlendirmek için nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılmıştır. Araştırmanın nitel boyutunda araştırma deseni olgubilim olarak belirlenmiştir. Olgubilim (fenomenoloji/phenomenology)

deseni farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgular yaşadığımız dünyada olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli biçimlerde karşılaşabiliriz. Ancak bu tanışıklık, olguları tam olarak anladığımız anlamına gelmez. Bize tümüyle yabancı olmayan aynı zamanda da tam anlamını kavrayamadığımız olguları araştırmayı amaçlayan çalışmalar için olgubilim (fenomenoloji) uygun bir araştırma zemini oluşturur (Yıldırım ve Şimşek,2005:72).

3.2. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma evrenini 2012-2013 eğitim öğretim yılında Zonguldak ilinin Gökçebey ilçesinde öğrenim gören ortaokul 5, 6 ve 7. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.Örneklemini ise Gökçebey ilçesinde bulunan bir ortaokuldan evreni temsil edecek nitelikte seçilen 5, 6 ve 7. sınıf düzeylerinden ikişer şube oluşturmaktadır.

3.2.1. Nicel Boyut

Araştırmanın nicel boyutunun örneklemini araştırmanın yapıldığı ortaokulda bulunan 5, 6 ve 7. sınıf düzeylerinden öğrenciler ve öğrencilerin velileri oluşturmaktadır.

Öğrenciler

Araştırmaya 2012-2013 öğretim yılı bahar döneminde Zonguldak ili Gökçebey İlçesinde bulunan bir ortaokulda 5. , 6. ve 7. sınıflarında okuyan toplam 303 öğrenci katılmıştır. Çalışmaya 6 şube (3 şube deney, 3 şube kontrol grubu) katılmıştır. Deney ve kontrol gruplarını belirlerken Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutum ölçeği puanları, sınıf sayıları, sınıflardaki kız ve erkek öğrenci oranlarına bakılarak denkleştirme yapılmıştır. Tablo 3.2 'de çalışmaya katılan deney ve kontrol grubu öğrencilerinin yüzde ve frekans dağılımı verilmiştir.

Tablo 3-1. Çalışmaya katılan öğrencilerin yüzde ve frekans dağılımı.

Sınıf	Cinsiyet	Deney Grubu		Kontrol Grubu		Toplam		
		f	%	f	%	f	%	N
5	KIZ	21	6.93	15	4.95	36	11.88	86
	ERKEK	27	8.91	23	7.59	50	16.50	
6	KIZ	27	8.91	25	8.25	52	17.16	106
	ERKEK	24	7.92	30	9.90	54	17.82	
7	KIZ	29	9.57	29	9.57	58	19.14	111
	ERKEK	25	8.25	28	9.24	53	17.49	
TOPLAM	KIZ	77	25.4	69	22.8	146	48.18	303
	ERKEK	76	25.08	81	26.7	157	51.82	

Çalışmada 5. sınıf öğrencilerinden 48 kişi (21kız, 27erkek), 6. sınıf öğrencilerinden 51 kişi (27 kız, 24 erkek) 7. sınıf öğrencilerinden 54 kişi (29 kız, 25 erkek) toplam 153 öğrenci deney grubunda yer almıştır. Kontrol grubunda ise 5. sınıf öğrencilerinden 38 kişi (15 kız,23 erkek) 6. Sınıf öğrencilerinden 55 kişi (25 kız, 30 erkek) ve 7. sınıf öğrencilerinden 57 kişi (29 kız, 28 erkek) toplam 150 öğrenci yer almıştır.

Deney ve kontrol gruplarını denkleştirmek için 5., 6. ve 7. sınıflara verilen Beden Eğitimi ve Spor Dersi Tutum Ölçeğinden elde edilen öntest sonuçlarına bağımsız gruplar t testi (ANOVA) yapılmış ve sonuçları Tablo 3.3’de verilmiştir.

Tablo 3-2. Çalışmaya katılan öğrencilerin öntest tutum puanlarının karşılaştırılması

Gruplar	N	\bar{X}	Sd	SD	t	p
Deney Grubu	153	4.02	.68	301	.570	.569
Kontrol Grubu	150	3.98	.71			

Tablo 3-3 incelendiğinde, çalışmaya katılan deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik öntest puanları karşılaştırıldığında anlamlı bir farka ulaşamamıştır ($t_{(301)}=.570$, $p=.569$).Bu sonuca göre, her iki grupta bulunan öğrencilerin, araştırmanın başlangıcında Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin tutum puanlarının benzer olduğu söylenebilir.

Veliler

Beden Eğitimi ve Spor dersinde kullanılan FEK' e ilişkin velilerin de görüşleri alınmıştır. Bu amaçla çalışmaya deney grubunda yer alan 153 öğrencinin velisinden 135'i katılmıştır. Tablo 3.4' de çalışmaya gönüllü olarak katılan deney grubundaki öğrencilerin velilerinin yüzde ve frekans dağılımları yer almaktadır.

Tablo 3-3. Çalışmaya katılan velilerin yüzde ve frekans dağılımı.

SINIF	CİNSİYET			TOPLAM	
		N	%	N	%
5	KADIN	29	21.5	46	34.1
	ERKEK	17	12.6		
6	KADIN	22	16.3	40	29.6
	ERKEK	18	13.3		
7	KADIN	25	18.5	49	36.3
	ERKEK	24	17.8		
TOPLAM	KADIN	76	56.3	135	100
	ERKEK	59	43.7		

Çalışmaya katılan deney grubunu oluşturan öğrencilerinin velilerinin 46'sı 5. sınıf (29 kadın, 17 erkek), 40'ı 6. sınıf (22 kadın, 18 erkek) ve 49'u 7. sınıf (25 kadın, 24 erkek) öğrenci velisidir. Çalışmaya toplam 135 veli (%56.3 kadın, %43.7 erkek) gönüllü olarak katılmıştır.

3.2.2.Nitel Boyut

Zonguldak ilinin Gökçebey ilçesinde araştırmanın yapıldığı ortaokulda görev yapan iki beden eğitimi öğretmeni bu çalışmanın nitel bölümünün örneklemini oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan öğretmenlerin belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden olan kolay ulaşılabilir durum örnekleme yönteminde yararlanılmıştır.

Çalışmaya katılan iki öğretmen de erkek Beden Eğitimi öğretmeni olup, ortaokul düzeyinde meslek yaşantılarını sürdürmektedir. Beden Eğitimi öğretmenlerinden biri

araştırmacının kendisi olup 31 yaşındadır ve 6 yıllık Beden Eğitimi öğretmenidir. Diğer Beden Eğitimi öğretmeni ise 32 yaşında olup 8 yıllık meslek deneyimine sahiptir.

Araştırmacının kendisini oluşturan Beden Eğitimi öğretmeni FEK' in eğitimcisi olan bir uzmandan FEK' in Beden Eğitimi derslerinde nasıl kullanılacağı ile ilgili eğitim almıştır. Aldığı bu eğitimi okuldaki diğer öğretmene de aktarmış ve kısa uygulamalar sonucunda gerekli dönütleri diğer katılımcı öğretmene vererek, FEK' in derste kullanılmasına ilişkin eğitim vermiştir.

Tablo 3-4. Elde edilen nitel araştırma verilerinin toplam sayıları

Veri Toplama şekli	Miktarı
Öğretmen Günlükleri	Deney grubu hakkındaki öğretmen görüşlerini içeren günlük sayısı her sınıf için 12 A4 sayfa. Toplam 36 A4 sayfa.

3.3. Veri Toplama Araçları

3.3.1. Nicel boyut

Çalışmanın nicel boyutunda kullanılan ölçme araçlarına ait bilgiler aşağıda verilmiştir. Beden eğitimi ve spor dersine yönelik tutum ölçeği Öğrencilerden Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacı ile Demirhan ve Altay (2001) tarafından geliştirilen Beden Eğitimi ve Sporda Tutum Ölçeği (BESTÖ) kullanılmıştır. Likert tipi olarak geliştirilen bu ölçekte 12 olumlu ve 12 olumsuz olmak üzere toplam 24 madde vardır. Bu maddelere ilişkin bilgiler Tablo 3.5' de verilmiştir.

Tablo 3-5. Beden Eğitimi ve Spor tutum ölçeğinin olumlu ve olumsuz maddeleri

Maddeler	Madde Numaraları
Olumlu Maddeler	6,7,9,10,12,14,15,16,17,18,21,23
Olumsuz Maddeler	1,2,3,4,5,8,11,13,19,20,22,24

Ölçekten alınabilecek en düşük puan 24, en yüksek puan ise 120' dir. Ölçek 5'li Likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin puanlamasında olumlu maddeler; 5- tamamen katılıyorum, 4- katılıyorum, 3- kararsızım, 2- katılıyorum, 1- tamamen katılıyorum şeklinde, olumsuz maddeler ise 1-tamamen katılıyorum, 2-katılıyorum, 3- kararsızım, 4- katılmıyorum, 5-tamamen katılmıyorum şeklinde değerlendirilmiştir (EK-4).

Demirhan ve Altay (2001) tarafından ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için yapılan Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı hesaplamasında $\alpha=0.93$, ölçüt geçerliliği katsayısı da 0.83 olarak bulunmuştur (Gülay, 2008).

Öğrenci görüş formu

Araştırmada kullanılacak FEK' e ilişkin öğrenci görüş formu 2 bölümden oluşmuştur. 1. bölümde öğrencilere ait demografik özelliklere (sınıf, cinsiyet, yaş vb.) yer verilmiştir. 2. bölümde ise araştırmacı tarafından geliştirilen 3'lü (3 = evet, 2 = kararsızım, 1 = hayır) dereceleme ile puanlanacak 14 soru yer almaktadır.

Bu sorular öğrencilerin FEK'e ilişkin görüşlerini belirlemek üzere hazırlanmıştır. Anket geliştirilirken konuyla ilgili literatür taraması yapılmış ve Beden Eğitim ve Spor öğretimi alanında uzman 3 öğretim üyesinden görüş alınarak, gelen görüşler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır (Ek-2).

Veli görüş formu

Araştırmada kullanılacak FEK'e ilişkin veli görüş formu 2 bölümden oluşmuştur. 1. bölümde velilere ait demografik özelliklere (cinsiyet, meslek, yaş) yer verilmiştir. 2. bölümde ise araştırmacı tarafından geliştirilen 3'lü (3 = evet, 2 = kararsızım, 1 = hayır) dereceleme ile puanlanacak 11 soru yer almaktadır. Bu sorular velilerin FEK'e ilişkin görüşlerini belirlemek üzere hazırlanmıştır. Anket geliştirilirken konuyla ilgili literatür taraması yapılmış ve Beden Eğitim ve Spor öğretmeni alanında uzman 3 öğretim üyesinden görüş alınarak, gelen görüşler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır (Ek-3).

3.3.2. Nitel boyut

Öğretmen görüş formu

Araştırmanın nitel boyutunu Beden Eğitimi öğretmenlerinin görüşleri oluşturmuştur. Çalışmada FEK' e ilişkin öğretmen görüşlerini elde etmek amacıyla Beden Eğitimi öğretmenleri yapılandırılmış günlükler tutmuşlardır. Bu günlükler de toplam 14 soru belirlenmiş ve her dersten sonra bu soruları yanıtlamaları istenmiştir. Çalışmaya katılan Beden Eğitimi öğretmenleri FEK ile işledikleri her dersin sonunda dersin işlenişine, öğrenci katılımına ve sınıf atmosferine yönelik görüşlerini tespit etmek için alan notu olarak günlük tutmuşlardır. Çalışmada bununla beraber Beden Eğitimi öğretmenleri deney gruplarına uygulanan FEK' e ilişkin derslerde gözlem yapmışlardır. Beden Eğitimi öğretmenlerinden birisinin araştırmacının kendisi olması ve her iki Beden Eğitimi öğretmenin de katılımcı- gözlemci olarak çalışmada rol alması araştırmanın güvenilirliğini desteklemektedir.

3.3.3. Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmada uygulanan öğretmen günlükleri, öğrenci ve veli görüşlerine ilişkin geçerlik ve güvenilirlik bilgileri aşağıda açıklanmıştır.

Nitel veriler için geçerlik

Nitel araştırmada geçerlik araştırmacının araştırdığı olguyu, olduğu biçimiyle ve olabildiğince yansız gözlemesi anlamına gelmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu araştırmanın geçerlik çalışması aşağıdaki hususlar dikkate alınarak yapılmıştır.

- Bulguların kendi içinde tutarlı ve anlamlı olmasına dikkat edilmiştir.
- Araştırmanın bulgularından yola çıkılarak yapılan genellemeler veriler ile tutarlılık göstermektedir.
- Araştırma örnekleme ayrıntılı olarak tanımlanmıştır.

- Veri toplama yöntemi, verilerin analizi, verilerin yorumlanması ve sonuçlar açıkça ifade edilmiştir.
- Araştırmanın sonuçları, araştırmanın alt problemleri ile tutarlılık göstermektedir.

Nitel veriler için güvenilirlik

- Araştırmada kullanılan yöntemler ve araştırmanın alt problemleri açık ve ayrıntılı bir şekilde tanımlanmıştır.
- Verilerin toplanması, düzenlenmesi, analizi, yorumlanması ve sonuçların elde edilmesi amacı ile neler yapıldığı açıkça anlatılmıştır.
- Araştırmada uzman görüşleri alınarak farklı görüşlerde dikkate alınmıştır.
- Araştırmanın sonuçları veriler ile uyumludur.
- Veriler ayrıntılı ve amaca uygun olarak toplanmıştır.

Öğrenci ve veli görüş formlarının hazırlanmasında anket sorularının amaçladığı konuları dengeli bir şekilde temsil etme derecesini ifade eden kapsam geçerliğini (Tavşancıl, 2002) sağlamak amacıyla, ikiprogram geliştirme ve spor yönetimi alanlarında uzman olan üç kişinin görüşlerinden yararlanılmıştır.

3.3.4. İşlem süreci

Araştırmada öncelikle etik kurul raporu alınmış ve sonra Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsüne başvurularak, ilgili okulda çalışmanın yapılabilmesi için gerekli izinler alınmıştır. Daha sonra uygulamanın yapılacağı okul müdürüne bilgi verilerek, deney ve kontrol gruplarının belirlenmesi için okulda bulunan tüm 5., 6. ve 7. sınıf öğrencilerine Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutum ölçeği öntest olarak uygulanmıştır. Elde edilen veriler üzerinden istatistiksel işlemler yapılmış ve deney ve kontrol grupları belirlenmiştir.

Hangi kartın hangi hafta ve hangi sınıfta uygulanacağına yönelik planlama yapılmış ve deney gruplarına, FEK ile Beden Eğitimi dersleri araştırmacı ve farklı bir Beden Eğitimi öğretmeni tarafından haftada 2 saat (80 dakika) boyunca 12 hafta süre ile işlenmiştir (Ek-7). Bu süreçte öğrencilere dönem sonunda öğrenci görüş formu doldurtulmuştur. 12 haftanın sonunda hem deney hem de kontrol grubuna Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutum ölçeği son test olarak uygulanmıştır. Çalışmada ayrıca, çalışmanın sonucunda öğrenci velilerine de veli görüş formu uygulanmıştır. Bunlara ek olarak, Beden Eğitimi öğretmenleri de FEK' na ilişkin her ders uygulamaları ile ilgili günlük tutmuşlardır.

Araştırmacının Rolü

Araştırmacı, beden eğitimi öğretmenliği bölümü mezunu olup, direkt olarak araştırmanın uygulamasını eğitmenliğini ve gözlemine yapan iki kişiden biridir. Bu nedenle araştırmanın hangi boyutlara geldiğini gören, gözlemleyen ve ders ortamının da lider konumundadır. Nitel araştırmacı bizzat alanda zaman harcayan, deneklerle doğrudan görüşen ve gerektiğinde deneklerin deneyimlerini yaşayan, alanda kazandığı perspektif ve deneyimleri toplanan verilerin analizinde kullanan kişidir. Veri kaynaklarına yakın olma, ilgili bireylerle konuşma, gözlemler yapma, ilgili dokümanları inceleme, araştırılana konuyu yakından tanıma ve anlama nitel araştırmada oldukça önemli bir yer tutar. Buyönüyle nitel araştırmacı, araştırma sürecinin doğal bir parçası haline gelir ve zaman zaman bir veri toplama aracı işlevi görür (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

3.3.5. Verilerin çözümlenmesi

Çalışmada nitel ve nicel yöntemlerle elde edilen verilerin çözümlenmesinde aşağıdaki yollar kullanılmıştır.

Nitel verilerin çözümlenmesi

Araştırmada, verilerin anlaşılır bir biçimde çözümlenmesi, neden sonuç ilişkilerinin irdelenerek birtakım sonuçlara ulaşılması ve bulguların yorumlanması için,

nitel analiz yöntemlerinden “betimsel analiz” yöntemi kullanılmıştır. İki öğretmenin tuttuğu günlükler araştırmacı tarafından, bilgisayar ortamında tablo haline getirilmiştir. Daha sonra verilerde ortak olanlar kısa cümleler haline getirilmiş ve kodlanmıştır. Araştırmacı ve nitel araştırma yöntemlerinde uzman olan bir akademisyen tarafından kodlamalar birbiriyle örtüşen temalar halinde gruplandırılmıştır.

Nitel verilerin çözümlenmesi

Öğrencilerden elde edilen Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutum puanları üzerinde tanımlayıcı istatistik tekniklerinden aritmetik ortalama, standart sapma, tek yönlü varyans analizi (Anova), tekrarlı ölçümler için iki faktörlü varyans analizi (Süre: öntest – sontest / Grup : deney / kontrol) kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0,05 olarak alınmıştır. Veli ve öğrencilerden elde edilen görüşler üzerinde de tanımlayıcı istatistik tekniklerinden % ve frekans kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

4.Bulgular ve Yorumlar

Bu araştırmanın problemlerinden biri Ortaokulda Fiziksel etkinlik kartları (FEK) ile işlenen ‘Beden Eğitim ve Spor derslerine ilişkin öğrenci, veli ve öğretmen görüşleri nedir?’ sorusuna cevap bulmaktır. Bunun yanında FEK’in öğrencilerin Beden Eğitim ve Spor dersine yönelik tutumlarına etkisinin belirlenmesinde araştırmanın diğer bir problemini oluşturmaktadır.

Bu bölümde araştırma kapsamında ulaşılan veriler ve yorumlar yer almıştır. Araştırmada elde edilen bulgular ve bunlara ait yorumlar alt problemler başlıkları altında aşağıda sunulmuştur.

4.1. Bulgular

4.1.1. Birinci alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın birinci alt problemini “Beden Eğitim ve Spor derslerinde kullanılan FEK hakkında öğrenci görüşleri nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır. FEK ile Beden Eğitimi ve Spor Dersi işleyen 5. , 6. ve 7. sınıf öğrencilerin FEK’e ilişkin görüşlerine ait yüzde ve frekans tabloları aşağıda verilmiştir.

Tablo 4-1. FEK' e ilişkin 5, 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin görüşleri

Sorular	5. Sınıf Öğrencileri						6. Sınıf Öğrencileri						7. Sınıf Öğrencileri					
	Evet		Kararsızım		Hayır		Evet		Kararsızım		Hayır		Evet		Kararsızım		Hayır	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1) Size göre Beden Eğitimi ve Spor dersinin işlenme şeklinde bir farklılık var mı?	37	77.1	5	10.4	6	12.5	35	68.6	4	7.8	12	23.5	38	68.6	8	14.8	8	14.8
2) Beden Eğitimi ve Spor dersini kartlarla işlemek hoşunuza gitti mi?	28	58.3	9	18.8	11	22.9	37	72.5	11	21.6	3	5.9	40	74.1	11	20.4	3	5.6
3) FEK ile ders işlemek dersekatılımınızı arttırdı mı?	29	60.4	16	33.3	3	6.3	33	64.7	13	25.5	5	9.8	44	81.5	8	14.8	2	3.7
4) Kartlarla ders işlemenin yararlı olduğunu düşünüyor musunuz?	37	77.1	7	14.6	4	8.3	41	80.4	9	17.6	1	2.0	43	79.6	10	18.5	1	1.9
5) Kartlarla ders işlemekten zevk aldınız mı?	27	56.3	11	22.9	10	20.8	38	74.5	9	17.6	4	7.8	39	72.2	11	20.4	4	7.4
6) Kartların hareket becerinizi geliştirdiğini düşünüyor musunuz?	32	66.7	14	29.2	2	4.2	35	68.6	13	25.5	3	5.9	37	68.5	16	29.6	1	1.9
7) Kartlardaki oyunları/etkinlikleri uygulamakta zorlandınız mı?	8	16.7	7	14.6	33	68.8	8	15.7	8	15.7	35	68.6	13	24.1	14	25.9	27	50
8) Kartlar sizi düşünmeye yönlendirdi mi?	18	37.5	20	41.7	10	20.8	33	64.7	12	23.5	6	11.8	28	51.9	14	25.9	12	22.2
9) Bütün Beden Eğitimi ve Spor derslerini FEK ile işlemek ister misiniz?	17	35.4	12	25	19	39.6	17	33.3	22	43.1	12	23.5	22	40.7	13	24.1	19	35.2
10) Kartlarla ders işlemek işbirliği içinde hareket etmenizi sağladı mı?	30	62.5	13	27.1	5	10.4	41	80.4	7	13.7	3	5.9	43	79.6	9	16.7	2	3.7
11) Kartları farklı ortamlarda da (evde, sokakta vb.) kullanmak ister misiniz?	18	37.5	17	35.4	13	27.1	21	41.2	10	19.6	20	39.2	32	59.3	13	24.1	9	16.7
12) FEK ile ders işlemek kendinize olan güveninizi arttırdı mı?	36	70.6	10	19.6	5	9.8	35	68.6	13	25.5	3	5.9	23	42.6	27	50	4	7.4
13) FEK ile ders işlemek dersi daha eğlenceli hale getirdi mi?	27	56.3	10	20.8	11	22.9	34	66.7	11	21.6	6	11.8	33	61.1	19	35.2	2	3.7
14) Size göre FEK tüm öğrencilerin derse katılımını sağladı mı?	27	56.3	13	27.1	8	16.7	24	47.1	21	41.2	6	11.8	35	64.8	13	24.1	6	11.1

Tablo 4.1. incelendiğinde çalışmada deney grubunu oluşturan 5. sınıf öğrencilerinin 37'si (% 77.1) FEK ile ders işlemenin Beden Eğitim ve Spor derslerinde farklılık yarattığını, 28'i (% 58.3) FEK ile ders işlemenin hoşlarına gittiğini ve 29'u (%60.4) kartların derse katılımlarını arttırdıklarını düşündükleri belirtmişlerdir.5. sınıf öğrencilerinin 37'si (% 77.1) kartlarla Beden Eğitimi dersi işlemenin yararlı olduğunu, 27' si (% 56.3) kartlarla ders işlemekten zevk aldığını, 32' si (% 66.7) derslerde kartları kullanmanın hareket becerilerini geliştirdiğini düşündüklerini belirtmişlerdir.

Buna ilave olarak öğrencilerin 32' si (% 68.8) kartları uygularken zorlanmadıklarını belirtirken, 30'u (% 62.5) kartların işbirliği içerisinde hareket etmelerini sağladığını, 36' sı (%70.6) kartları uygulamanın kendilerine olan güveni arttırdığını, 27' si (% 56.3) kartlarla ders işlemenin dersi daha eğlenceli hale getirdiğini ve aynı oranda öğrenci kartların derse katılımı arttırdığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Bununla beraber, öğrencilerin, 20' si (% 41.7) kartların kendilerini düşünmeye yönlendirip yönlendirmede kararsız olduklarını, 19'u (% 39.6) ise FEK ile Beden Eğitimi dersi işlemek istemediklerini bildirmişlerdir.

6. sınıf öğrencilerinin ise % 68.8' i FEK ile işlenen Beden Eğitimi derslerinde farklılık olduğunu, % 72.5' inin FEK ile ders işlemenin hoşlarına gittiğini, % 64,7 'sinin kartların derse katılımlarını arttırdıklarını düşündükleri belirtmişlerdir.

Öğrencilerin % 80,4' ü kartlarla Beden Eğitimi dersi işlemenin yararlı olduğunu, % 74.5' inin kartlarla ders işlemekten zevk aldıklarını, % 68.6' sının derslerde kartları işlemenin hareket becerilerini geliştirdiğini düşündüklerini belirtmişlerdir.

Bununla birlikte, öğrencilerin % 68.6' sı kartları uygularken zorlanmadıkları , % 64.7' si FEK' i düşünerek hareket etmeyi sağladığı , % 80.4' ü kartlarla ders işlemenin işbirliği içinde hareket etmelerini sağladığı , % 68,6' sının kendilerine olan güveni arttırdığı , % 66.7 oranında öğrencinin kartlarla ders işlemenin dersi daha eğlenceli hale getirdiği ve % 47.2' si derse katılımı arttırdığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Bunlara ek olarak, öğrencilerin % 43.1' i FEK ile Beden Eğitimi dersi işlemek isteyip istemedikleri yönünde kararsız oldukları görüşünü bildirmişlerdir. Ayrıca 6. sınıf

öğrencilerinden FEK' i farklı ortamda kullanmak isteyenlerin oranı % 41.2 iken, kullanmak istemeyenlerin oranı ise % 39,2 olarak belirlenmiştir.

7. sınıf öğrencilerinin ise % 68.6' sı FEK ile işlenen Beden Eğitimi derslerinde farklılık olduğunu, % 74.1' i kartlarla ders işlemenin hoşlarına gittiğini, % 81,5' i kartların derse katılımlarını arttırdıklarını, % 79,6' sı kartlarla Beden Eğitim ve Spor dersi işlemenin yararlı olduğunu, % 72,2' si kartlarla ders işlemekten zevk aldığını, % 68,5 'i derslerde kartları kullanmanın hareket becerilerini geliştirdiği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Buna ilaveten öğrencilerin yarısı (% 50) kartları uygularken zorlanmadıklarını, % 51, 9' u kartların ders içinde düşünmeye yönlendirdiğini, % 79,6' sı kartların derslerde işbirliği içerisinde hareket etmeyi sağladığını belirtmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin, % 59.3' ü kartları Beden Eğitimi dersleri dışındaki ortamlarda da kullanılması gerekliliği, % 61.1' i kartlarla ders işlemenin dersi daha eğlenceli hale getirdiği ve % 64,8' i derse katılımı arttırdığı yönünde görüş bildirmişler. Bunlara ek olarak, öğrencilerin yarısı kartlarla Beden Eğitimi dersi işlemenin kendilerine güveni artırdığı yönünde kararsız oldukları görüşünü belirtmişlerdir.

4.1.2.İkinci alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın ikinci alt probleminde “Beden Eğitimi derslerinde kullanılan FEK' e ilişkin veli görüşleri nelerdir? “sorusuna cevap aranmaktadır.

FEK ile Beden Eğitim ve Spor dersi işleyen 5. , 6. ve 7. sınıf öğrencilerin velilerinin FEK' e ilişkin görüşlerine ait yüzde ve frekans tabloları aşağıda verilmiştir.

Tablo 4.2. FEK' e ilişkin 5, 6 ve 7. sınıf öğrenci velilerinin görüşleri

Sorular	5. Sınıf Öğrencilerinin Velileri						6. Sınıf Öğrencilerinin Velileri						7. Sınıf Öğrencilerinin Velileri					
	Evet		Kararsızım		Hayır		Evet		Kararsızım		Hayır		Evet		Kararsızım		Hayır	
	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1)Çocuğunuzun Beden Eğitimi ve Spor derslerinde kullanılan yöntemler hakkında bilginiz var mı?	22	47.8	7	15.2	17	37	23	57.5	2	5	15	37.5	22	44.9	2	4.1	25	51
2)Beden Eğitimi ve Spor derslerinde kullanılan FEK içeriği hakkında bilginiz var mı?	27	58.7	4	8.7	15	32.6	21	52.5	6	15	13	32.5	21	42.9	6	12.2	22	44.9
3)Çocuğunuz evde Beden Eğitimi ve Spor dersleri hakkında sizinle konuşuyor mu?	32	69.6	5	10.9	9	19.6	31	77.5	3	7.5	6	15	37	75.5	7	14.3	5	10.2
4)Size göre Beden Eğitimi ve Spor dersinde FEK kullanılması eğitimi ve öğretimi destekliyor mu?	21	45.7	18	39.1	7	15.2	23	57.5	12	30	5	12.5	32	65.3	12	30.6	2	4.1
5)FEK kullanımı Beden Eğitimi ve Spor dersini daha etkin hale getirdi mi?	20	43.5	19	41.3	7	15.2	17	42.5	19	47.5	4	10	23	46.9	18	36.7	8	16.3
6)Beden Eğitimi ve Spor derslerinde FEK' nın kullanımı çocuğunuzun derse karşı ilgisini değiştirdi mi?	24	52.2	9	19.6	13	28.3	25	62.5	10	25	5	12.5	30	61.2	12	24.5	7	14.3
7)FEK derste kullanıldıktan sonra çocuğunuz spora daha fazla ilgi duymaya başladı mı?	26	56.5	10	21.7	10	21.7	29	72.5	5	12.5	6	15	27	55.1	14	28.6	8	16.3
8)FEK çocuğunuzun gündelik yaşamında daha aktif bir kişi haline getirdi mi?	15	32.6	20	43.5	11	23.9	19	47.5	14	35	7	17.5	23	46.9	17	34.7	9	18.4
9)FEK ile işlenen Beden Eğitimi ve Spor dersleri çocuğunuzun fiziksel gelişimine katkı sağladı mı?	21	45.7	16	34.8	9	19.6	22	55	15	37.5	3	7.5	27	55.1	13	26.5	9	18.4
10)FEK çocuğunuzun kendini daha iyi ifade etmesini sağladı mı?	21	25.7	15	32.6	10	21.7	16	40	20	50	4	10	22	44.9	13	26.5	14	28.6
11)Derslerin FEK ile işlenmeye devam etmesini ister misiniz?	32	69.6	8	17.4	6	13	21	52.5	13	32.5	6	15	28	57.1	17	34.7	4	8.2

Tablo 4.2. incelendiğinde;5. sınıf öğrenci velilerinin % 47,8' inin çocuğunun Beden Eğitimi ve Spor derslerinde kullanılan yöntemler hakkında bilgisi olduğu, % 58,7' sinin derslerde kullanılan FEK' in içeriği hakkında bilgisi olduğu, % 69,9' nun Beden Eğitim ve Spor dersi hakkında çocuğuyla konuştuğu, % 45,7' si Beden Eğitim ve Spor derslerinde kullanılan FEK' ine eğitim ve öğretimi desteklediği, % 43, 5' i kartların Beden Eğitim ve Spor dersini daha etkin hale getirdiği görüşünü belirtmişlerdir.

5. sınıf öğrenci velilerinin, % 52,2' si kullanılan kartların çocuklarının derse olan ilgisini arttırdığı, % 56,5' i kartların derslerde kullanılmaya başlanmasıyla çocuğunun spora ilgisinin arttığı, % 45,7' si kartlarla işlenen derslerin çocuğunun fiziksel gelişimine katkı sağladığı, % 32,6' sı kartların çocuğunun kendini daha iyi ifade etmesini sağladığı ve % 69,6' sı derslerin FEK ile işlenmeye devam etmesini istedikleri yönünde görüşler belirtmişlerdir. Ayrıca velilerin % 43,5' i FEK' in çocuğunun gündelik yaşamında daha aktif hale getirmesinde kararsız oldukları yönünde görüş bildirmişlerdir.

6. sınıfta çocuğu okuyan velilerin % 57,5' inin çocuğunun Beden Eğitim ve Spor derslerinde kullanılan yöntemler hakkında bilgisi olduğu, % 52,5' inin derslerde kullanılan FEK' in içeriği hakkında bilgisi olduğu, % 77,5' inin Beden Eğitim ve Spor dersi hakkında çocuğun velisiyle konuştuğu, % 57,5' inin Beden Eğitim ve Spor derslerinde kullanılan FEK' in eğitim ve öğretimi desteklediği, % 42,5' i kartların Beden Eğitim ve Spor dersinde kullanımının dersi daha etkin hale getirdiği yönünde görüşler belirtmişlerdir. Buna ilave olarak, öğrenci velilerinin, % 62,5' i kullanılan kartların öğrencilerin derse ilgisini arttırdığı, % 72,5' i kartların derslerde kullanılmaya başlanmasıyla çocuğunun spora olan ilgisinin arttığı, % 47,5' i FEK' in çocuğunu gündelik hayatta daha aktif hale getirdiği, % 55' i kartlarla işlenen derslerin çocuğunun fiziksel gelişimine katkı sağladığı ve % 52,5' i “derslerin FEK ile işlenmeye devam etmesini istiyorum” görüşünü belirtmişlerdir.

Bununla beraber, velilerin % 50' si Beden Eğitim ve Spor derslerinde kullanılan FEK' in çocuğunun kendini ifade etmesinde olan etkisinde “kararsız” kaldıklarını ifade etmişlerdir.

Velilerin % 75' i çocuğunun Beden Eğitim ve Spor dersi hakkında kendisiyle konuştuğunu, % 65,3' ü Beden Eğitim ve Spor derslerinde kullanılan FEK' in eğitim ve

öğretimi desteklediğini, % 46,9' u kartların Beden Eğitim ve Spor dersinde kullanımının çocukları derste daha etkin hale getirdiğini, % 61,2' si kullanılan kartların çocuğun derse ilgisini arttırdığını, % 55,1' i kartların derslerde kullanılmaya başlanmasıyla çocuğunun spora olan ilgisinin arttığını, % 46,9' u FEK' in kullanımının çocuğunu gündelik hayatta daha aktif hale getirdiğini, % 55,1' i kartlarla işlenen derslerin çocuğunun fiziksel gelişimine katkı sağladığını belirtmişlerdir.

7. sınıf öğrenci velilerinin, % 44,9' u kartların çocuğunun kendilerini daha iyi ifade etmelerine yardımcı olduğu, % 57,1' i Beden Eğitim ve Spor derslerinin FEK ile işlenmeye devam etmesi gerektiği yönünde görüş belirtmişlerdir.

Ayrıca velilerin, % 51' i Beden Eğitim ve Spor derslerinde kullanılan yöntemler hakkında ve % 44,9' u Beden Eğitim ve Spor derslerinde kullanılan FEK' in içeriği hakkında bilgisinin olmadığı görüşünü belirtmişlerdir.

4.1.3. Üçüncü alt probleme ait bulgular

Araştırmanın üçüncü alt probleminde “FEK ile işlenen Beden Eğitim ve Spor derslerine ilişkin Beden Eğitimi öğretmen görüşleri nelerdir?” sorusuna cevap aranmaktadır.

FEK ile ders işleyen Beden Eğitimi öğretmenlerinin kartlara ilişkin görüşleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 4-3. 5. Sınıfta uygulanan FEK' e yönelik öğretmen görüşleri

Sorular	Öğretmen İfadeleri	Sarı Kartlar	Öğretmen	Kodlar
	*Kartlar düzeye uygun ancak yeni bir uygulama olduğu için öğretmenin yönlendirmesine ihtiyaç var.	1,2,4,5,6,28,29,10	Ö1-Ö2	Yönlendirilme ihtiyacı
Uygulanan kartlar öğrencilerin düzeyine uygun mu?	*Gayet uygun.	2,29,6,7,16,9,27,13,17,32,18,19,20,21,11,24	Ö1-Ö2	Uygulanabilirlik
	*Uygun değil	11,24,14,22	Ö2	Uygulama sorunu
	*Kartlar düzeye uygun ancak yeni bir uygulama olduğu için öğretmenin yönlendirmesine ihtiyaç var	1,2,5,10,6,29	Ö1-Ö2	Yönlendirme ihtiyacı
Öğrenciler kartları ve etkinlikleri rahat anlayabildiler mi?	*Anladılar.	28,4,13,17,32,7,16,9,27,14,22,18,19,11,24,20,21	Ö1-Ö2	Anlaşılır ve uygulanabilir
Öğrencilerin katılımı sağlandı mı?	*Tüm sarı kartlar için katılım sağlandı.	Tüm sarı kartlar (1-33)	Ö1-Ö2	Yüksek oranda katılım
	*Genel olarak sağlandı.	7,16,13,17,32,18,19,9,27,14,22	Ö1-Ö2	Yüksek sınıf kontrolü
Sınıf kontrolü rahat sağlanabildi mi?	*Sağlandı	6,29,11,24	Ö1	Yüksek sınıf kontrolü
	*Sağlanamadı	6,29,11,24	Ö2	Sınıf kontrol sorunu
	*Sağlanamadı	20,21	Ö1-Ö2	Sınıf kontrol sorunu

Materyal kullanımı nasıldı?	*Materyale fazla ihtiyaç olmadığından sıkıntı olmadı.	1,2,6,7,29,16,10,5	Ö1-Ö2	Az materyal ihtiyacı
	*Materyal kullanımı çok iyiydi.	4,28,9,27,11,24,13,14,22,17,32,18,19,20,21	Ö1-Ö2	Yüksek materyal kullanımı
Öğrenciler eğlendi mi?	Eğlendiler	4,6,29,28,17,32,7,16,9,27,11,14,22,18,19,20,21	Ö1-Ö2	Eğlenceli
	Anlayamadıkları için eğlenemediler	1,2,5,10	Ö2	Eğlenceli değil
	Eğlendiler	1,2,5,10	Ö1	Eğlenceli
Öğrenciler kartları işlerken bireysel mi yoksa grup halinde mi hareket ettiler?	Hem grup hem de bireysel olarak katıldılar	6,29,13,7,16,9,27,14,22,17,32,18,19,20,21,	Ö1-Ö2	Bireysel ve grup katılımı
	Tercih öğrencilere bırakıldığında kız-erkek olarak gruplaştıkları görüldü.	1,2,4,5,28,10,11,24,	Ö1-Ö2	Cinsiyet farklılığı
Derste uygulanan oyunlarla ve etkinliklerle ilgili yeni fikirler ürettiler mi?	Yeni fikirler ürettiler	11,24,13,14,22,17,32,18,19,	Ö1-Ö2	Yeni fikir üretimi
	Az sayıda yeni fikirler üreten öğrenciler vardı.	1,2,4,28,6,29,7,16,9,27,20,21	Ö1	Yeni fikir sayısı az
	Üretemediler	1,2,4,28,6,29,7,16,9,27,20,21	Ö2	Yeni fikir üretim sorunu
Öğrenciler etkinlikler yapılırken arkadaşlarına saygılı davrandılar mı?	Arkadaşlarına saygılı davrandılar	1,2,4,5,7,16,9,27,10,11,24,13,14,22,17,32,18,19,	Ö1-Ö2	Saygı
	Rekabet anında sıkıntılar çıktı	28	Ö1-Ö2	Saygı eksikliği

	Genel olarak saygılı davrandılar	6,20,21,29	Ö1	Saygı
	Genel olarak saygılı değillerdi.	6,20,21,29	Ö2	Saygı eksikliği
Öğrenciler verilen güvenlik önlemlerine uydular mı?	Güvenlik önlemlerine uyuldu	7,16,14,22,17,32,11,24,13,18,19	Ö1-Ö2	Güvenlik
	Genel olarak sıkıntı olmadı	1,2,4,5,28,6,29,9,27,10,21,	Ö2	Güvenlik
	Alana hâkim olmakta ve güvenli alanı sınırlamakta zorlandılar.	1,2,4,5,28,6,29,9,27,10,21,	Ö1	Alan hâkimiyeti ve güvenli alan kullanımı zorluğu
	Öğrencilerin çoğunluğunun katılımı arttırdı. Kartlarla ders işlemenin öğrenciler için çok eğlenceli olduğunu söylediler.			Katılım Eğlenceli
Kartlarla ilgili olumlu yönler nelerdir?(varsa)	El göz koordinasyonu, dikkat, çabukluk, sürat ve esneklik gibi psikomotor davranışları öğretici ve geliştirici yönde olduğu görüldü.			Öğretici
	Öğrencilerin beden diline ve sözlü iletişimine katkı sağladığı görüldü.	Tüm sarı kartlar (1-33)	Ö1-Ö2	İletişim becerilerini geliştirici
	Öğrencilerin birbirleriyle olan iletişimini artırdı. Grup ve bireysel olarak yapılan aktivitelerde başarı duygusunu geliştirdi.			Sosyalleşme sağlıyor Başarı
Kartlarla ilgili olumsuz yönler nelerdir? (varsa)	Öğrencilerin aktif öğrencileri taklit ettikleri ve öğretmen yönlendirmesini bekledikleri görüldü			Model ihtiyacı
	Geçmişte komut yöntemiyle hareket ettiklerinden kartları uygulamak için bir komut beklemekte veya yönlendirmeye ihtiyaç duymaktalar.	Tüm sarı kartlar (1-33)	Ö1-Ö2	Yönlendirme ihtiyacı

Kartları genelde beceri düzeyi yüksek ve aktif olan öğrenciler daha çok kullandılar.

Mekanın yapılan oyunlara veya hareketlere uygunsuzluğu, bahçe gibi alanlarda güvenlik ve hava şartları sorunu yaşandı. Kullanılan kartları amacına uygun kullanmak için yeteri düzeyde malzemeye ihtiyaç duyulmakta.

Materyalleri fazla kullandığımızda sınıf kontrolünde sıkıntılar yaşanmakta.

Öğretmenlerin kartları uygulamakta ve anlatmakta zorlandığı görüldü.

Oyunların genel olarak rekabete dayalı olması gerektiği ihtiyacı görüldü.

Beceri düzeyi yüksek öğrenciler ön plana çıktı
Fiziksel mekân uygunsuzluğu

Fazla materyal ihtiyacı

Sınıf kontrolü sorunu

Öğretmen eğitimi

Rekabete dayalı oyun azlığı

Öğretmenlerin sarı kartlar için doldurduğu yarı yapılandırılmış günlüklerde, birinci soru “*Uygulanan kartlar öğrencilerin düzeyine uygun mu?*” sorusudur. Her iki öğretmende 33 sarı karttan 16’sı için “gayet uygun” olduğu görüşünde birleşirken, 8 sarı kart için “öğrencinin düzeyine uygun ancak öğretmen yönlendirmesine ihtiyaç olduğunu” belirtmişlerdir. Öğretmen 2 ise sadece 4 kart için öğrencilerin düzeyine uygun değil görüşünü belirtmiştir.

İkinci soru “*Öğrenciler kartları ve etkinlikleri rahat anlayabildiler mi?*” sorusudur. Bu soruya her iki öğretmenin görüşüne göre öğrencilerin büyük çoğunluğunun kartları rahatlıkla anladığını, sadece 6 kart için öğrencilerin kartları anladıklarını ancak öğretmen yönlendirmesine ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Üçüncü soru “*Öğrencilerin katılımı sağlandı mı?*” sorusudur. Bu soruya her iki öğretmende tüm sarı kartların uygulamasında katılımın sağlandığını belirtmiştir. Dördüncü soru “*Sınıf kontrolü rahat sağlanabildi mi?*” sorusudur. Bu soruya her iki öğretmenin görüşüne göre FEK’ in uygulamasında genel olarak sınıf kontrolü sağlandığını, sadece iki kart için sağlamakta zorlandıklarını, dört kart için ise öğretmen 1 kontrolün sağlandığını, öğretmen 2 ise sınıf kontrolünü sağlamakta zorlandığını belirtmiştir.

Beşinci soru “*Materyal kullanımı nasıldı?*” sorusudur. Bu soruya her iki öğretmen de FEK ile ders işlendiğinde yüksek oranda materyal kullanımının olduğunu, ayrıca az materyal ihtiyacı olduğunu belirtmişlerdir. Altıncı soru “*Öğrenciler eğlendi mi?*” sorusudur. Bu soruya her iki öğretmen de kartların büyük çoğunluğu için eğlenceli derken, dört kart için öğretmen 1 eğlenceli, öğretmen 2 ise eğlenceli değil görüşünü belirtmişlerdir. Yedinci soru “*Öğrenciler kartları işlerken bireysel mi yoksa grup halinde mi hareket ettiler?*” sorusudur. Bu soruya her iki öğretmen de kartların öğrencilerin büyük çoğunluğunda öğrencilerin hem grup ve hem de bireysel olarak hareket ettiklerini belirtirken, sekiz kart için cinsiyetlerine (kız-erkek) göre ayrıldıklarını belirtmişlerdir. Sekizinci soru “*Derste uygulanan oyunlarla ve etkinliklerle ilgili yeni fikirler ürettiler mi?*” sorusudur. Bu soruya her iki öğretmen de sekiz kart için öğrencilerin ‘yeni fikir ürettiler’ derken, on iki kart için öğretmen 1 az sayıda yeni fikir ürettiklerini ve öğretmen 2 ise yeni fikir üretmekte zorlandıklarını açıklamıştır. Dokuzuncu soru “*Öğrenciler etkinlikler yapılırken arkadaşlarına saygılı*

davrandılar mı?” sorusudur. Bu soruya her iki öğretmende on sekiz kart için saygılı davrandılar, bir kart için ise saygı eksikliği yaşandığını, dört kart için öğretmen 1 saygılı olduklarını, aynı dört kart için öğretmen 2 saygı eksikliği sorunu olduğunu belirtmişlerdir.

Onuncu soru *“Öğrenciler verilen güvenlik önlemlerine uydular mı?”* sorusudur. Bu soruya öğretmenlerin her ikisi de kartların çoğunda öğrenciler güvenlik önlemlerine uydular derken, kartların 11 tanesinde öğretmen 2 güvenlik önlemlerine uydular görüşünü belirtirken, öğretmen 1 ise alan hakimiyeti zorluğu ve güvenlik önlemlerine uymadılar şeklinde görüş bildirmiştir. Onbirinci soru *“Kartlarla ilgili olumlu yönler nelerdir?”* sorusudur. Bu soruya öğretmenlerin her ikisi de kartların çoğunda öğrencilerin, ‘katılımını artırdığı, eğlenceliydi, öğreticiydi, iletişim becerilerini geliştirdiği, sosyalleşmeyi sağladığı ve başarıyı artırdığı’ yönünde görüş bildirmişlerdir. Onikincisori ise *“Kartların uygulanması ile ilgili olumsuz yönler nelerdir?”* sorusudur. Bu soruya öğretmenlerin her ikisi de kartların çoğunluğunda öğrencilerin, ‘ model ihtiyacı, kartlar için yönlendirme ihtiyacı, beceri düzeyi yüksek öğrencilerin ön plana çıkması, uygun fiziksel mekan ihtiyacı, fazla materyal ihtiyacı, materyallerin çokluğundan kaynaklı sınıf kontrol sorunu öğretmenlerin kartlarla ilgili eğitim alması gerekliliği, sınıf yönetiminde yaşanan sorunlar ve rekabete dayalı oyunların azlığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

Aşağıdaki tablolarda mor kartlara ilişkin kısaltmalar kullanılmıştır. Bu kısaltmaların açıklamaları; HO: Hücum oyunları, BBT: Biz bir takımız, FRO: File ve raket oyunları, GÇO: Geleneksel çocuk oyunları, VYO: Vurma ve yakalama oyunları ve AAO: Açık alan oyunları şeklindedir.

Tablo 4.4. 6. Sınıfta uygulanan FEK'e yönelik öğretmen görüşleri

Sorular	Öğretmen İfadeleri	Sarı Kartlar			Mor Kartlar			Kodlar
		Kart No	Öğretmen	Öğretmen İfadeleri	Kart No	Öğretmen		
Uygulanan kartlar öğrencilerin düzeyine uygun mu?	Gayet uygun.	10,20,18,19,25,23,29,30,25,24	Ö1-Ö2	Gayet uygun	3,4,5, 6, 7,10, FRO3,1,8,5	Ö1-Ö2	Uygulanabilirlik	
	Uygun	3	Ö1	Uygun	4	Ö1	Uygulanabilirlik	
	Uygun değil	3	Ö2	Uygun değil	4	Ö2	Uygulama sorunu	
Öğrenciler kartları ve etkinlikleri rahat anlayabildiler mi?	Anladılar	3,25,30,24,	Ö1-Ö2	3,5, 10,FR3,1,8	Ö1-Ö2	3,5, 10,FR3,1,8	Anlaşılır ve uygulanabilir	
	Kartlar düzeye uygun ancak yeni bir uygulama olduğu için öğretmenin yönlendirmesine ihtiyaç var.	18,19,23,	Ö1-Ö2	4, 7,FR6	Ö1-Ö2	4, 7,FR6	Yönlendirme ihtiyacı	
	Anladılar.	10,20,29	Ö1				Anlaşılır ve uygulanabilir	
	Kartlar düzeye uygun ancak yeni bir uygulama olduğu için öğretmenin yönlendirmesine ihtiyaç var	10,20,29	Ö2				Yönlendirme ihtiyacı	
Öğrencilerin katılımı sağlandı mı?	Kartların çoğunluğu için katılım sağlandı.	18,10,20,19,25,23,24,29,30	Ö1-Ö2	Yüksek oranda katılım sağlandığı görüldü	3,4,5, 0,FRO(1,3,4,5,68)	Ö1-Ö2	Yüksek oranda katılım	
				Yüksek oranda katılım sağlandığı görüldü	7	Ö1	Yüksek oranda katılım	
				Katılım sağlanamadı	7	Ö2	Düşük oranda katılım	
Sınıf kontrolü rahat sağlanabildi mi?	Genel olarak sağlandı.	18,10,20,19,25,24,	Ö1-Ö2	Genel olarak sağlandı.	3,4,5, 10, FRO1,5	Ö1-Ö2	Yüksek sınıf kontrolü	
	Sağlandı.	3,23,29,30	Ö1	Sağlandı.	3,4,6,7,8	Ö1	Yüksek sınıf kontrolü	
	Sağlanamadı	3,23,29,30	Ö2	Sağlanamadı	3,4,6,7,8	Ö2	Sınıf kontrolü sorunu	

Materyal kullanımı nasıldı?	Materyal kullanımı iyiydi.	10,18,19,20,3,25,23,29,30,24	Ö1-Ö2	Materyal kullanımı iyiydi.	3,4,7,10, FRO1,3,4,5,6,7,8	Ö1-Ö2	Yüksek materyal kullanımı
Öğrenciler eğlendi mi?	Eğlendiler	3,18,10,19,20,23,24,25,29,30	Ö1-Ö2	Eğlendiler	3,4,7,10, FRO1,3,4,5,6,7,8	Ö1-Ö2	Eğlence
Öğrenciler kartları işlerken bireysel mi yoksa grup halinde mi hareket ettiler?	Hem grup hem de bireysel olarak katıldılar.	3,18,10,20,25,23,24,29,19,30,	Ö1-Ö2	Genel olarak hem grup hem de bireysel katılım sağlandığı görüldü.	3,4,7,10, FRO1,3,4,5,6,7,8	Ö1-Ö2	Bireysel ve grup katılımı
Derste uygulanan oyunlarla ve etkinliklerle ilgili yeni fikirler ürettiler mi?	Yeni fikir ürettiler	18,19,23	Ö1-Ö2	Yeni fikir ürettiler	3,5,8	Ö1-Ö2	Yeni fikir üretimi
	Yeni fikir ürettiler	10,20,3,30,24	Ö1	Yeni fikir ürettiler	4,7,10, FRO6,4	Ö1	Yeni fikir üretimi
	Yeni fikir üretmediler	10,20,3,30,24	Ö2	Yeni fikir üretmediler	4,7,10, FRO6,4	Ö2	Yeni fikir üretim sorunu
	Yeni fikir üretmediler	25,29	Ö1-Ö2	Yeni fikir üretmediler	FRO1,5,3	Ö1-Ö2	Yeni fikir üretim sorunu
Öğrenciler etkinlikler yapılırken arkadaşlarına saygılı davrandılar mı?	Arkadaşlarına saygılı davrandılar	18,10,20,19,3,25,29,30	Ö1-Ö2	Arkadaşlarına saygılı davrandılar	3,4,5,7, FRO1,5,6,4,8	Ö1-Ö2	Saygı
	Arkadaşlarına saygılı davrandılar	23,24	Ö1	Arkadaşlarına saygılı davrandılar	10	Ö1	Saygı

	Genel olarak saygılı değillerdi.	23,24	Ö2	Genel olarak saygılı değillerdi.	10	Ö2	Saygı eksikliği
Öğrenciler verilen güvenlik önlemlerine uydular mı?	Güvenlik önlemlerine uyuldu	3,25,29,30	Ö1-Ö2	Güvenlik önlemlerine uyuldu	4,7,10, FRO1,4,6,7,8	Ö1-Ö2	Güvenli
	Güvenlik önlemlerine uyuldu	18,10,20,23, 24,19	Ö1				Güvenli
	Güvenliği sağlamakta zorlanıldı	18,10,20,23, 24,19	Ö2	Güvenliği sağlamakta zorlanıldı	3,5	Ö1-Ö2	Güvenli alan kullanım zorluğu
Kartlarla ilgili olumlu yönler nelerdir?(varsa)	Öğrencilerin çoğunluğunun katılımı arttırdı.			Öğrencilerin çoğunluğunun katılımı arttırdı.			Katılım
	Kartlarla ders işlemenin öğrenciler için çok eğlenceliydi.			Kartlarla ders işlemenin öğrenciler için çok eğlenceli olduğunu söylediler.			Eğlence
	El göz koordinasyonu, dikkat, çabukluk, sürat ve esneklik gibi psikomotor davranışları öğretici ve geliştirici yönde olduğunu görüldü.	Kullanılan sarı kartlar (1-33)	Ö1-Ö2	El göz koordinasyonu, dikkat, çabukluk, sürat ve esneklik gibi psikomotor davranışları öğretici ve geliştirici yönde olduğunu görüldü.	3, 4, 5, 7, 10, FRO1,3,4,5,6, 7,8	Ö1-Ö2	Öğretici
	Öğrencilerin beden diline ve sözlü iletişimine katkı sağladığı görüldü.			Öğrencilerin beden diline ve sözlü iletişimine katkı sağladığı görüldü.			İletişim becerilerini geliştirici

	Öğrencilerin birbirleriyle olan iletişimini artırdı.		Öğrencilerin birbirleriyle olan iletişimini artırdı.		Sosyalleşme sağlıyor
	Grup ve bireysel olarak yapılan aktivitelerde başarı duygusunu geliştirdi.		Grup ve bireysel olarak yapılan aktivitelerde başarı duygusunu geliştirdi.		Başarı
	Güçlerini kontrol etmeyi öğrendiler		Güçlerini kontrol etmeyi öğrendiler		Öz yönetim
Kartlarla ilgili olumsuz yönler nelerdir?(varsa)	Öğrencilerin aktif öğrencileri taklit ettikleri ve öğretmen yönlendirmesini bekledikleri görüldü		Öğrencilerin aktif öğrencileri taklit ettikleri ve öğretmen yönlendirmesini bekledikleri görüldü		Model ihtiyacı
	Geçmişte komut yöntemiyle hareket ettiklerinden kartları uygulamak için bir komut beklemekte veya yönlendirmeye ihtiyaç duymaktalar.		Geçmişte komut yöntemiyle hareket ettiklerinden kartları uygulamak için bir komut beklemekte veya yönlendirmeye ihtiyaç duymaktalar.		Yönlendirilme ihtiyacı
	Kartları genelde beceri düzeyi yüksek ve aktif olan öğrenciler daha çok kullanmakta.	Kullanılan sarı kartlar (1-33)	Kartları genelde beceri düzeyi yüksek ve aktif olan öğrenciler daha çok kullanmakta.	3,4,5,7,10, FRO 1,3,4,5,6,7,8	Ö1-Ö2
	Mekanın yapılan oyunlara veya hareketlere uygunsuzluğu, bahçe gibi alanlarda güvenlik ve hava şartları sorunu yaşandı.		Mekanın yapılan oyunlara veya hareketlere uygunsuzluğu, bahçe gibi alanlarda güvenlik ve hava şartları sorunu yaşandı.		Fiziksel mekân uygunsuzluğu
	Kullanılan kartları amacına uygun kullanmak için yeteri düzeyde		Kullanılan kartları amacına uygun kullanmak için yeteri düzeyde		Fazla materyal ihtiyacı

malzemeye ihtiyaç duyulmakta.
Materyalleri fazla kullandığımızda
kontrolünde sıkıntılar yaşanmakta.

Öğretmenlerinde kartları
uygulatmakta ve anlatmakta
zorlandığı görüldü.

Öğrenci merkezli harekete
öğrencilerin alışık olmadığı için ve
öğretmen komutuna ihtiyaç
duyulmakta bu nedenle fazla kargaşa
oluşmakta ve kontrol sağlamakta
zorlanma

Kalabalık gruplarda sıkıntılar olduğu.

malzemeye ihtiyaç duyulmakta.
Materyalleri fazla kullandığımızda
kontrolünde sıkıntılar yaşanmakta.

Öğretmenlerinde kartları
uygulatmakta ve anlatmakta
zorlandığı görüldü.

Öğrenci merkezli harekete
öğrencilerin alışık olmadığı için ve
öğretmen komutuna ihtiyaç
duyulmakta bu nedenle fazla
kargaşa oluşmakta ve kontrol
sağlamakta zorlanma

Kalabalık gruplarda sıkıntılar
olduğu.

Materyal
fazlalığından doğan
sınıf kontrolü sorunu
Öğretmen eğitimi

Sınıf yönetimi sorunu

Grupların kalabalık
olması

Tablo 4.4' e göre öğretmenlerin sarı ve mor kartlar için doldurduğu yarı yapılandırılmış günlüklerde birinci soru “*Uygulanan kartlar öğrencilerin düzeyine uygun mu?*” sorusudur. Bu soruya her iki öğretmen de sarı ve mor kartların çoğunluğunun öğrencilerin düzeylerine “gayet uygun” olduğu görüşünde birleşirken, sadece 1 tane sarı ve mor kart için öğretmen 1 ‘düzeye uygun derken’, öğretmen 2 ise ‘düzeye uygun değil’ görüşünde birleşmişlerdir.

İkinci soru “*Öğrenciler kartları ve etkinlikleri rahat anlayabildiler mi?*” sorusudur. Bu soruya sarı kartlar için her iki öğretmenin görüşüne göre öğrencilerin çoğunluğunun kartları ‘rahatlıkla anladığını’, sadece 3 kart için öğrencilerin ‘kartları anladıklarını ancak öğretmen yönlendirmesine ihtiyaç duyduklarını’, 3 kart için öğretmen 1 ‘uygulanabilir’ derken öğretmen 2 ise ‘yönlendirmeye ihtiyaç olduğunu’ belirtmişlerdir. Aynı soruya mor kartlar için iki öğretmende öğrencilerin çoğunluğunun kartları ‘rahatlıkla anladığını’, sadece 3 kart için öğrencilerin ‘kartları anladıklarını ancak öğretmen yönlendirmesine ihtiyaç duyduklarını’ belirtmişlerdir. Üçüncü soru “*Öğrencilerin katılımı sağlandı mı?*” sorusudur. Bu soruya her iki öğretmende öğrencilerin büyük çoğunluğu için ‘katılımın sağlandığı’ yönünde görüş bildirmişlerdir. Aynı soruya mor kartlar için öğrencilerin büyük çoğunluğun ‘yüksek oranda katılımın sağlandığını’ söylerken, kartların bir tanesi için öğretmen 1 ‘sağladı’, öğretmen 2 ‘düşük oranda katılım’ sağlandı görüşünü belirtmiştir.

Dördüncü soru “*Sınıf kontrolü rahat sağlanabildi mi?*” sorusudur. Bu soruya sarı kartlar için her iki öğretmenin görüşüne göre öğrencilerin çoğunluğu için genel olarak sınıf kontrolü sağlandığını, 4 kart için ise öğretmen 1 kontrolün sağlandığını, öğretmen 2 ise sağlamakta zorlanıldığını belirtmiştir. Mor kartlar için öğrencilerin çoğunluğu için ‘genel olarak sınıf kontrolü’ sağlandığını, 5 kart için ise öğretmen 1 ‘kontrolün sağlandığını’, öğretmen 2 ise ‘sağlamakta zorlanıldığını’ görüşünü belirtmişlerdir. Beşinci soru “*Materyal kullanımı nasıldı?*” sorusudur. Bu soruya sarı ve mor kartlar için her iki öğretmende kartların büyük çoğunluğunda materyal kullanımının yüksek düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Altıncı soru “*Öğrenciler eğlendi mi?*” sorusudur. Bu soruya sarı ve mor kartlar için her iki öğretmende kartların büyük çoğunluğu için ‘eğlenceli’ olduğu görüşünde birleşmişlerdir.

Yedinci soru “*Öğrenciler kartları işlerken bireysel mi yoksa grup halinde mi hareket ettiler?*” sorusudur. Bu soruya sarı ve mor kartlar için her iki öğretmende kartların büyük çoğunluğunun uygulanmasında öğrencilerin ‘hem grup ve hem de bireysel’ hareket ettikleri görüşünü paylaşmışlardır. Sekizinci soru “*Derste uygulanan oyunlarla ve etkinliklerle ilgili yeni fikirler ürettiler mi?*” sorusudur. Bu soruya sarı ve mor kartlar için her iki öğretmen de öğrencilerin kartların yarısı için fikir ‘ürettiler’, diğer yarısı için ise ‘üretemediler’ şeklinde görüş bildirirken, 5 Mor kart için ise öğretmen 1 ‘ürettiler’ derken, öğretmen iki ‘üretmediklerini’ şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Dokuzuncu soru “*Öğrenciler etkinlikleri yaparken arkadaşlarına saygılı davrandılar mı?*” sorusudur. Bu soruya her iki öğretmende öğrencilerin büyük çoğunluğu için saygılı davrandılar, iki kart için öğretmen 1 saygılı olduklarını, aynı iki kart için öğretmen 2 ise saygı eksikliği olduğunu söylemişlerdir. Mor kartlar için ise her iki öğretmende öğrencilerin büyük çoğunluğu için ‘saygılı’ davrandılar, bir kart için öğretmen 1 ‘saygılı’ olduklarını, aynı kart için öğretmen 2 ‘saygı eksikliği’ olduğunu söylemişlerdir.

Onuncu soru “*Öğrenciler verilen güvenlik önlemlerine uydular mı?*” sorusudur. Bu soruya öğretmenlerin her ikisi de kullanılan sarı kartların 4 tanesinde öğrencilerin ‘güvenlik önlemlerine uydular’ derken, kartların 6 tanesinde öğretmen 1 ‘güvenlik önlemlerine uydular’ derken, öğretmen 2 ise ‘alan hakimiyeti zorluğundan dolayı güvenlik önlemlerine uymadılar’ şeklinde görüş bildirmişlerdir. Bir diğer soru “*Kartlarla ilgili olumlu yönler nelerdir?*” sorusudur. Bu soruya sarı ve mor kartlar için her iki öğretmende 5 sınıf için olan görüşlerini, 6. Sınıf için de tekrarlamışlardır. Onikinci soru “*Kartlarla ilgili olumsuz yönler nelerdir?*” sorusudur. Aynı şekilde bu soru içinde aynı görüşleri tekrarlamışlardır.

Tablo 4.5. 7. Sınıfta uygulanan FEK' e yönelik öğretmen görüşleri

Sorular	Öğretmen İfadeleri	Sarı Kartlar		Öğretmen	Öğretmen İfadeleri	Mor Kartlar		Öğretmen	Kodlar
		Kart No				Kart No			
Uygulanan kartlar öğrencilerin düzeyine uygun mu?	Uygun	9,11,18,32,10,27,19,33,29	Ö1-Ö2	Uygun		BBT 2,3	FRO 1,2,	Ö1-Ö2	Uygulanabilirlik
						GÇO 1,3	VYO 3,6,		
						AAO 3			
				Düzeğe uygun ancak yönlendirme ihtiyacı var.		AAO2	Ö1-Ö2	Yönlendirme ihtiyacı	
				Uygun		HO8	Ö2	Uygulanabilirlik	
				Uygulamada sıkıntılar var		HO 8	Ö1	Uygulama sorunu	
				Uygun		BBT 2,3FRO1,2 GÇO 1,3 VYO 3,6 AAO 3	Ö1-Ö2	Uygulanabilirlik	
Öğrenciler kartları ve etkinlikleri rahat anlayabildiler mi?	Anladılar	9,11,18,32,10,27,19,33,29	Ö1-Ö2	Anladılar		HO8,BBT2,FR1,		Ö1-Ö2	Anlaşılır ve uygulanabilir
						GÇ1,6			
				Anladılar ancak yönlendirme ihtiyacı var.		AAO2,3	Ö1-Ö2	Yönlendirme ihtiyacı	
Öğrencilerin katılımı sağlandı mı?	Genel olarak sağlandı	9,11,18,32,10,27,19,33,29	Ö1-Ö2	Yüksek oranda katılım sağlandığı görüldü		HO8,BBT2,3 FRO1,2 GÇ1,		Ö1-Ö2	Yüksek oranda katılım
						VY 3,6 AAO2			
				Yüksek oranda katılım sağlandığı görüldü		AAO3	Ö1	Yüksek oranda katılım	
				Düşük oranda katılım		AAO3	Ö2	Düşük oranda	

				sağlandı				katılım
Sınıf kontrolü rahat sağlanabildi mi?	Genel olarak sınıf kontrolü sağlandı	9,11,18,32,10,27,19,29,	Ö1-Ö2	Genel olarak sağlandı	HO10,8 BBT2,3 FRO1,2, GÇO1 AAO2,3	Ö1-Ö2	Yüksek oranda sınıf kontrolü	
	*Sağlandı.	33	Ö1	Sağlandı	VYO3	Ö1	Sınıf kontrolü sağlandı	
	*Sağlanamadı	33	Ö2	Sağlanamadı	VYO3	Ö2	Sınıf kontrolü sağlanamadı	
Materyal kullanımı nasıldı?	Materyal kullanımı iyiydi	9,11,18,32,10,27,19,29	Ö1-Ö2	Materyal kullanımı yeterliydi	Kullanılan tüm mor kartlar	Ö1-Ö2	Yeterli düzeyde materyal kullanımı	
Öğrenciler eğlendi mi?	Eğlendiler	9,10,11,18,19,27,28,32,33	Ö1-Ö2	Öğrenciler çok eğlendiler	Kullanılan tüm mor kartlar	Ö1-Ö2	Eğlence	
Öğrenciler kartları işlerken bireysel mi yoksa grup halinde mi hareket ettiler?	Hem grup hem de bireysel olarak katıldılar	9,11,18,19,27,29,32,33	Ö1-Ö2	Grup halinde ve bireysel katılım sağlandı	HO8 FR1,2, GÇO1 FRO 1,2 VYO3,6	Ö1-Ö2	Bireysel ve grup katılımı	
	Sadece grup ile.	10	Ö1-Ö2	Grup katılımı fazlaydı	BBT 2,3 AAO 2,3	Ö1-Ö2	Grup katılımı	
Derste uygulanan oyunlarla ve etkinliklerle ilgili yeni fikirler ürettiler mi?	Yeni fikirler ürettiler	9,11,18,29,32,10,27	Ö1-Ö2	Yeni fikirler ürettiler	AAO 3,2 , BBT 2, FRO 1,2	Ö1-Ö2	Yeni fikir üretimi	
	Fikir üretmeye zaman kalmadı	19,33	Ö1-Ö2	Fikir üretmeye zaman kalmadı	GÇO 1, VYO3	Ö1-Ö2	Yeni fikir üretim sorunu	
				Yeni fikir ürettiler	AAO3,VYO6,HO8	Ö1	Yeni fikir üretim	

				sorunu			
Öğrenciler etkinlikler yapılırken arkadaşlarına saygılı davrandılar mı?	Saygılı davrandılar	9,11,18,19,27,29,32,33	Ö1-Ö2	Yeni fikir üretemediler Genel olarak saygılı davrandılar	AAO3,VYO6,HO8 HO 8,10 BBT 2,3 FRO 2, AAO 1,2,3 GÇO 1, VYO 6	Ö2 Ö1-Ö2	Yeni fikir üretimi Saygı
Öğrenciler verilen güvenlik önlemlerine uydular mı?	Güvenlik önlemlerine uyuldu	9,10,11,18,19,27,29,32,33	Ö1-Ö2	Genel olarak tüm öğrenciler güvenlik önlemlerine uydular	HO 8, BBT 2,3 FRO 2, AAO 1,2,3 GÇO 1, VYO 6	Ö1-Ö2	Güvenli
	Öğrencilerin çoğunluğunun katılımı arttırdı.			Öğrencilerin çoğunluğunun katılımı arttırdı.	Kullanılan tüm mor kartlar için	Ö1-Ö2	Katılım
	Kartlarla ders işlemenin öğrenciler için çok eğlenceli olduğunu söylediler.			Kartlarla ders işlemenin öğrenciler için çok eğlenceli olduğunu söylediler.			Eğlence
Kartlarla ilgili olumlu yönler nelerdir?(varsa)	El göz koordinasyonu, dikkat, çabukluk, sürat ve esneklik gibi psikomotor davranışları öğretici ve geliştirici yönde olduğunu görüldü.	Kullanılan tüm sarı kartlar (1-33)	Ö1-Ö2 Ö1-Ö2	El göz koordinasyonu, dikkat, çabukluk, sürat ve esneklik gibi psikomotor davranışları öğretici ve geliştirici yönde olduğunu görüldü.			Öğretici
	Öğrencilerin beden diline ve sözlü iletişimime katkı sağladığı görüldü.			Öğrencilerin beden diline ve sözlü iletişimime katkı sağladığı görüldü.			İletişim becerilerini geliştirici

	Öğrencilerin birbirleriyle olan iletişimini artırdı.		Öğrencilerin birbirleriyle olan iletişimini artırdı.		Sosyalleşme sağlıyor
	Grup ve bireysel olarak yapılan aktivitelerde başarı duygusunu geliştirdi.		Grup ve bireysel olarak yapılan aktivitelerde başarı duygusunu geliştirdi.		Başarı
	Güçlerini kontrol etmeyi öğrendiler.		Güçlerini kontrol etmeyi öğrendiler.		Güç kontrolü
	Öğrencilerin aktif öğrencileri taklit ettikleri ve öğretmen yönlendirmesini bekledikleri görüldü		Öğrencilerin aktif öğrencileri taklit ettikleri ve öğretmen yönlendirmesini bekledikleri görüldü		Model ihtiyacı
Kartlarla ilgili olumsuz yönler nelerdir(varsa)	Geçmişte komut yöntemiyle hareket ettiklerinden kartları uygulamak için bir komut beklemekte veya yönlendirmeye ihtiyaç duymaktalar.	Kullanılan tüm sarı kartlar (1-33)	Geçmişte komut yöntemiyle hareket ettiklerinden kartları uygulamak için bir komut beklemekte veya yönlendirmeye ihtiyaç duymaktalar.	Kullanılan tüm mor kartlar	Öğretmen merkezli anlayış ihtiyacı
	Kartları genelde beceri düzeyi yüksek ve aktif olan öğrenciler daha çok kullanmakta.		Kartları genelde beceri düzeyi yüksek ve aktif olan öğrenciler daha çok kullanmakta.		Beceri düzeyi yüksek öğrenciler ön plana çıktı
	Mekanın yapılan oyunlara veya hareketlere uygunsuzluğu, bahçe gibi alanlarda güvenlik ve hava		Mekanın yapılan oyunlara veya hareketlere uygunsuzluğu, bahçe gibi alanlarda güvenlik ve hava		Fiziksel mekân uygunsuzluğu
		Ö1-Ö2		Ö1-Ö2	

şartları sorunu yaşandı.

Kullanılan kartları amacına uygun kullanmak için yeterli düzeyde malzemeye ihtiyaç duyulmakta.

Materyalleri fazla kullandığımızda kontrolünde sıkıntılar yaşanmakta.

Öğretmenlerinde kartları uygulatmakta ve anlatmakta zorlandığı görüldü.

Öğrenci merkezli harekete öğrencilerin alışık olmadığı için ve öğretmen komutuna ihtiyaç duyulmakta bu nedenle fazla kargaşa oluşmakta ve kontrol sağlamakta zorlanma

Rekabet gerektiren oyunların daha çok olması gerektiği.

şartları sorunu yaşandı.

Kullanılan kartları amacına uygun kullanmak için yeterli düzeyde malzemeye ihtiyaç duyulmakta.

Materyalleri fazla kullandığımızda kontrolünde sıkıntılar yaşanmakta.

Öğretmenlerinde kartları uygulatmakta ve anlatmakta zorlandığı görüldü.

Öğrenci merkezli harekete öğrencilerin alışık olmadığı için ve öğretmen komutuna ihtiyaç duyulmakta bu nedenle fazla kargaşa oluşmakta ve kontrol sağlamakta zorlanma

Fazla materyal ihtiyacı

Materyal fazlalığından doğan sınıf kontrolü sorunu

Öğretmen eğitimi

Sınıf yönetimi sorunu

Rekabete dayalı oyun azlığı

7. sınıfta uygulanan kartlar için öğretmen görüşlerini elde etmede kullanılan, birinci soru “*Uygulanan kartlar öğrencilerin düzeyine uygun mu?*” sorusudur. Bu soruya sarı ve mor kartlar için her iki öğretmen de öğrencilerin çoğunluğunun düzeyine “gayet uygun” olduğu görüşün de birleşirken, 1 mor kart için ‘ yönlendirme ihtiyacı olduğunu’ , 1 mor kart için öğretmen 2 ‘düzeye uygun derken’, öğretmen 1 ‘düzeye uygun değil’ görüşünü bildirmişlerdir. İkinci soru “*Öğrenciler kartları ve etkinlikleri rahat anlayabildiler mi?*” sorusudur. Bu soruya sarı ve mor kartlar için iki öğretmenin görüşüne göre öğrencilerin çoğunluğunun kartları ‘rahatlıkla anladığını’ hususunda görüş bildirmişlerdir.

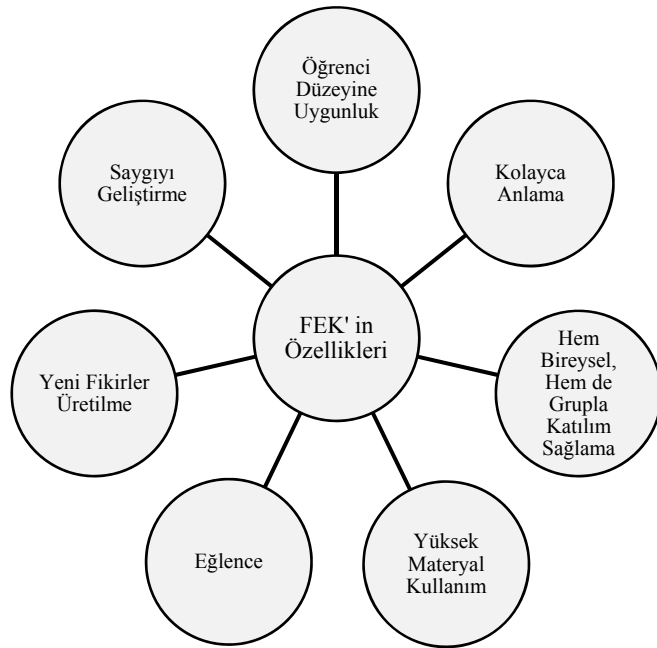
Üçüncü soru “*Öğrencilerin katılımı sağlandı mı?*” sorusudur. Bu soruya sarı ve mor kartlar için her iki öğretmende öğrencilerin büyük çoğunluğunun ‘katılımı sağlandığını’ görüşünde birleşirken, kartların 1 tanesi için öğretmen 1 ‘sağladı’ derken, öğretmen 2 ‘düşük oranda katılım’ sağlandığı görüşünü belirtmişlerdir. Dördüncü soru “*Sınıf kontrolü rahat sağlanabildi mi?*” sorusudur. Bu soruya sarı ve mor kartlar için her iki öğretmenin görüşüne göre öğrencilerin çoğunluğu ‘genel olarak sınıf kontrolü sağlandı’ derken, 1 kart için ise öğretmen 1 kontrolün sağlandığını, öğretmen 2 ise sınıf kontrolü sağlamakta zorlanıldığı görüşünü bildirmişlerdir. Beşinci soru “*Materyal kullanımı nasıldı?*” sorusudur. Bu soruya sarı ve mor kartların büyük çoğunluğu için iki öğretmende ‘materyal kullanımı iyiydi’ görüşünde birleşmişlerdir. Altıncı soru “*Öğrenciler eğlendi mi?*” sorusudur. Bu soruya sarı ve mor kartlar için her iki öğretmende kartların büyük çoğunluğu için ‘eğlenceli’ görüşünü belirtmişlerdir.

Yedinci soru “*Öğrenciler kartları işlerken bireysel mi yoksa grup halinde mi hareket ettiler?*” sorusudur. Bu soruya her iki öğretmende tüm kartların büyük çoğunluğu için ‘hem grup, hem de bireysel’ hareket ettiler derken, farklı 5 kart için sadece grup olarak hareket etmeyi istediler görüşünde birleşmişlerdir. Sekizinci soru “*Derste uygulanan oyunlarla ve etkinliklerle ilgili yeni fikirler ürettiler mi?*” sorusudur. Bu soruya sarı ve mor kartların büyük çoğunluğu için her iki öğretmen de öğrenciler ‘fikir ürettiler’ derken, 2 sarı kart için ‘üretmek için zaman yetmedi’, mor kartların 2 tanesi için ‘fikir üretmede zorlandılar’ demişlerdir. Ayrıca 3 mor kart için öğretmen 1 ‘fikir üretme sorunu’ var derken, öğretmen 2 ‘fikir ürettiler’ görüşünü belirtmiştir.

Dokuzuncu soru “*Öğrenciler etkinlikleri yaparken arkadaşlarına saygılı davrandılar mı?*” sorusudur. Bu soruya iki öğretmende, öğrencilerin büyük çoğunluğu sarı ve mor kartların tamamına yakını için ‘saygılı davrandılar’ görüşünde birleşmişlerdir. Onuncu soru “*Öğrenciler verilen güvenlik önlemlerine uydular mı?*” sorusudur. Bu soruya sarı ve mor kartların büyük çoğunluğu için her iki öğretmende, öğrenciler ‘güvenlik önlemlerine uydu’ görüşünü belirtmişlerdir.

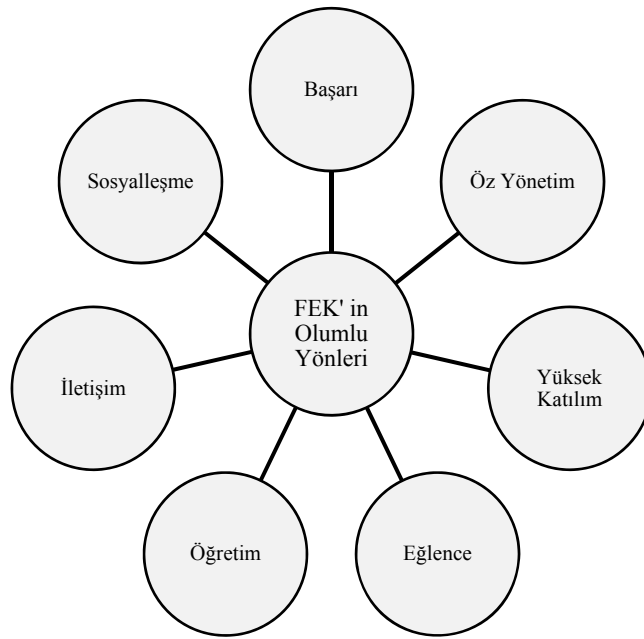
Onbirinci soru “*Kartlarla ilgili olumlu yönler nelerdir?*” sorusudur. Bu soruya sarı ve mor kartlar için her iki öğretmende 5. ve 6. sınıf için olan görüşlerini, 7. sınıfta uygulanan kartlar için de tekrarlamışlardır. Onikinci soru “*Kartlarla ilgili olumsuz yönler nelerdir?*” sorusudur. Aynı şekilde bu soru içinde aynı görüşleri tekrarlamışlardır.

Aşağıda 5, 6 ve 7. sınıflarda uygulanan sarı ve mor FEK’ e ait genel olarak öğretmen görüşlerine göre FEK’in özellikleri, olumlu yönleri ve sınırlılıklarını gösteren şekiller yer almaktadır.

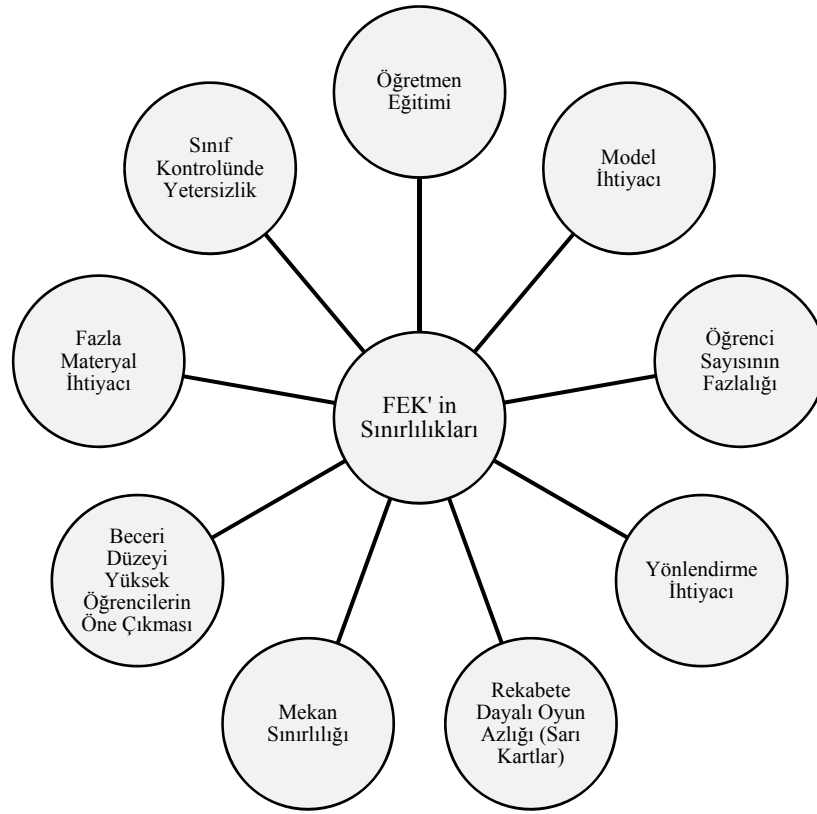
Şekil -5. Öğretmen görüşlerine göre FEK’ in özellikleri

Şekil-5 incelendiğinde FEK' i derslerinde uygulayan Beden Eğitim ve Spor öğretmenlerinin görüşlerine göre, FEK öğrenci düzeylerine uygun bulunmuş, öğrenciler tarafından rahatlıkla anlaşılmiş, öğrencilerin derslere hem bireysel hem de grupla katılımını sağlamış, yüksek materyal kullanımını teşvik etmiş, eğlenceli bulunmuş, öğrencilerin yeni fikirler üretmesini desteklemiş ve öğrencilerin birbirlerine saygılı davranmasını sağlamıştır.

Şekil -6. Öğretmen görüşlerine göre FEK' in olumlu yönleri

Şekil-6 incelendiğinde FEK' i derslerinde uygulayan Beden Eğitim ve Spor öğretmenlerinin görüşlerine göre FEK öğrencilerde başarı, öz yönetim ve sosyalleşmeyi sağladığı, derse katılımı arttırdığı, iletişim becerilerini geliştirdiği, eğlenceli ve öğreticibulunmuştur.

Şekil -7. Öğretmen görüşlerine göre FEK' in sınırlılıkları

Şekil-7 incelendiğinde ise FEK' i derslerinde uygulayan Beden Eğitim ve Spor öğretmenlerinin görüşleri, kartları uygulayan öğretmenlerin kartların uygulanışı ile ilgili yeterli düzeyde eğitim almaması verilmemesi ve öğrencilerin daha önce de kullandıkları modelden öğrenme ihtiyacı, kartları uygularken öğrenci sayısının fazla olması, öğrencilerin yönlendirilmeye ihtiyaç duyması, yeterli düzeyde materyalin olmaması, rekabete dayalı oyun azlığı (sarı kartlarda), ders yapılan mekanın her kartı uygulamaya elverişli olmaması, beceri düzeyi yüksek öğrencilerin ön plana çıkması ve belirli zaman sonra sınıf içinde oyunların kargaşaya dönüşmesi gibi FEK ile ilgili sınırlılıklara dikkat çekmektedir.

4.1.4. Dördüncü alt probleme ait bulgular

Araştırmanın dördüncü alt problemini “Ortaokul öğrencilerinin FEK ile almış oldukları eğitim, program öncesindeki ve sonrasındaki Beden Eğitim ve Spor dersine

yönelik tutum puanları üzerinde anlamlı bir farklılığa yol açmış mıdır?” cümlesi oluşturmaktadır.

Bu alt problemi çözümlmek için, ilişkili ölçümler için iki faktörlü varyans analizi (2x2 Grup : Deney- Kontrol / Süre : Öntest- Sontest)yapılmış ve sonuçları tablo 4.6.' da verilmiştir.

Tablo 4.6. İlişkili ölçümler için iki faktörlü varyans analizi sonuçları

Varyans Kaynağı	Tip III		Kareler ortalaması	F	p	η^2
	Kareler Toplamı	Sd				
Süre (Öntest- Sontest)	4730.967	1.000	4730.967	43.882	.000	.127
Grup	1361.525	1.000	1361.525	3.834	.051	.031
Süre X Grup	547.878	1.000	547.878	5.082	.025	.017

Tablo 4.6. incelendiğinde çalışmada Beden Eğitim ve Spor dersine yönelik tutum puanlarında süre x grubun ortak etkisinde anlamlı farklılığa ulaşılmıştır ($F_{(1-301)}=5.082$, $p=.025$, $\eta^2=.017$). Bu sonuca göre, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin aldığı eğitim, programın öncesindeki ve sonrasındaki Beden Eğitim ve Spor dersine yönelik tutum düzeyinde anlamlı bir farklılığa yol açtığı söylenebilir. Çalışmada Beden Eğitim ve Spor dersine yönelik tutum puanlarında uygulanan program öncesinden sonrasına anlamlı bir farka ulaşılmıştır ($F_{(1-301)}=43.882$, $p=.000$, $\eta^2=.127$). Çalışmaya katılan öğrencilerin Beden Eğitimi dersine yönelik öntest tutum puanları $4.00 \pm .695$ iken, sontest tutum puanları $4.23 \pm .545$ e yükselmiştir. Buna karşılık farklı gruplarda bulunmanın öğrencilerin tutum puanları üzerinde anlamlı farklılığa yol açmadığı belirlenmiştir. ($F_{(1-301)}=3.834$, $p=.051$, $\eta^2=.013$).

4.2. Yorumlar

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgulara ait yorumlar yer almaktadır.

4.2.1. Alt problem 1

Araştırmanın birinci alt problemini ‘Beden Eğitimi ve Spor derslerinde kullanılan FEK hakkında öğrenci görüşleri nelerdir?’ sorusu oluşturmaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre 5., 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin büyük çoğunluğu FEK ile ders işlemenin Beden Eğitim derslerinde farklılık yarattığını, hoşlarına gittiğini ve kartların derse katılımlarını artırdıkları yönünde görüş bildirmişlerdir. FEK’ in etkisi derse katılım açısından değerlendirildiğinde 7. sınıf öğrencilerinin görüşleri 5. ve 6. sınıf öğrencilerine göre oldukça olumludur. Bu durumun nedenlerinden biri, 5. sınıfta uygulanan kartların daha çok sarı gruba ait olduğu ve içeriklerinin de temel hareket becerileri olduğu, oysa 6. ve 7. sınıflarda ağırlıklı olarak uygulanan mor kartların içeriklerinin oyuna ve rekabete dayanması olabilir. Araştırmanın bu bulgusu Gülay (2008) tarafından yapılan çalışma ile desteklenmektedir. Gülay (2008) yaptığı çalışmada oyunlarla işlenen Beden Eğitimi ve Spor derslerinin daha çekici, eğlenceli, motive edici ve derse katılımı artırıcı olduğunu rapor etmiştir. Spode (1997)’ da yaptığı çalışmada, TOPs ile işlenen derslerde öğrenci motivasyonunun daha yüksek olduğunu, yapılan etkinliklere daha yüksek oranda katıldıklarını belirtmiştir. Yine Lawrence (2003)’ de uygulanan TOPs programının öğrencilerin Beden Eğitimi dersine katılımı artırdığı belirtilmiştir.

Bununla beraber öğrencilerin büyük bir çoğunluğu FEK ile ders işlemenin yararlı olduğunu, kartlarla ders işlemekten zevk aldıklarını ve derslerde kartları kullanmanın öğrencilerin hareket becerisini artırdığı yönünde ortak görüş bildirmişlerdir. Bu görüşlerin nedeni; oyunların farklı ve çeşitli olması, dersi öğretmenin yönlendirmesi olmadan işlemeleri, materyallerin renkli ve görselliğin daha fazla olması gibi etkenler olabilir. Çalışmada FEK’ in hareket becerilerini artırdığı yönündeki bulgusu Hürmeriç (2003), İrez (2012) ve Özkan (2014)’ nin yaptıkları çalışma ile desteklenmiştir. Hürmeriç (2003) tarafından yapılan çalışmada Beden Eğitimi ve Spor derslerinde öğrencilerin aktif oldukları zamanda genelde beceri öğrendiklerini, İrez (2012) tarafından yapılan çalışmada ise FEK uygulama sonrasında ders içeriğindeki değişime bakıldığında öğrencilerin beceri öğreniminin arttığı ve öğrencilerin FEK’ deki etkinliklerden hoşlandığı belirtilmiştir. Özkan (2014) yaptığı çalışmada FEK’ in temel

alınarak yapılan program sonucunda hafif derecede zihinsel engelli çocuklarda motor beceriler üzerinde etkili sonuçlar alındığını tespit etmiştir.

Ayrıca öğrencilerin yarısından fazlası kartları uygulamakta zorlanmadıklarını, kartların ders içinde onları düşünmeye yönlendirdiğini, kartlarla ders işlemenin işbirliği içinde hareket etmelerini sağladığını, kartları uygulamanın kendilerine olan güveni artırdığını, dersi daha eğlenceli hale getirdiğini ve derse katılımı artırdığını belirtmişlerdir. Yapılan bazı çalışmalar bu bulguları destekler niteliktedir. Hannen, Holt ve Hatten (2008) tarafından yapılan çalışmada bireyselleştirilmiş öğretim materyalleri ile öğrenciler kendi kendilerine öğrenmenin onlar için yeni bir deneyim olduğunu ve sunulan yapı ve materyali eğlenceli bulduklarını ifade etmişlerdir. Bu sonuçlara göre çalışmaya katılan tüm öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor derslerinde FEK kullanmanın pek çok olumlu etkisi olduğu yönünde görüş bildirdikleri söylenebilir.

Bununla beraber 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin yarısına yakını FEK ile Beden Eğitimi dersi işleyip işlememek yönünde kararsız oldukları görüşündedir. Kartların ders içinde düşünmeye yönlendirmesiyle ilgili 5. sınıf öğrencilerinin 6. ve 7. sınıflara oranla daha çekimser kaldığı görülmektedir. Bazı 5. sınıf öğrencileri FEK ile Beden Eğitimi dersi işlemek istemediklerini belirtirken, 6. sınıf öğrencilerinin belirli bir kısmı FEK' in farklı ortamda kullanmak istedikleri yönünde görüş bildirmişlerdir. Benzer şekilde 7. sınıf öğrencilerinin yarısından fazlası kartların Beden Eğitimi dersleri dışındaki ortamlarda da kullanılmasını önermişlerdir.

Öğrencilerdeki bu görüşlerin nedenleri olarak, FEK' in ilk defa kullanmalarına, kartların nasıl kullanılacağı hakkında yeterli bilgi ve beceriye (hazırbulunuşluluk) sahip olmamalarına, FEK gibi okuyup anlamaya ve uygulamaya dayalı materyallerin diğer derslerde çok sık kullanılmamasına ve öğrencilerin eğitim ortamlarındaki alışageldik uygulamalarından farklı olmasına dayalı olduğu söylenebilir. Aynı zamanda öğrencilerin bu görüşlerinin geleneksel Beden Eğitimi ve Spor derslerinde ve 1-4 sınıfta Beden Eğitimi derslerinde, sınıf öğretmenlerinin futbol ve voleybol gibi sadece spor uygulamalarına dayalı oyunlara ağırlık vermesinden de kaynaklandığı düşünülmektedir.

4.2.2. Alt problem 2

Araştırmanın ikinci alt problemini “Beden Eğitimi derslerinde kullanılan FEK ilişkin veli görüşleri nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır.

Araştırmada elde edilen sonuçlara göre 5, 6 ve 7. sınıf velilerinin yaklaşık yarısının çocuğunun Beden Eğitimi ve Spor derslerinde kullanılan yöntemler ve FEK kartları hakkında bilgisi olduğu görülmüştür. Beden Eğitimi ve Spor dersi hakkında velilerin çoğunluğu çocuklarıyla konuşurken, kullanılan yöntemler ve FEK kartları hakkında yeterince bilgi sahibi olduklarını ifade etmişlerdir. Velilerden elde edilen görüşler doğrultusunda istenilen sonuçlara ulaşılabildiği söylenebilir. Çünkü velilerin çoğunluğu kullanılan FEK kartlarının eğitim ve öğretimi desteklediğini, yarısına yakını kartların kullanımının Beden Eğitim ve Spor dersini daha etkin hale getirdiğini düşünmektedir.

Velilerin yarısından çoğu FEK kullanımının çocukların Beden Eğitim ve Spor dersine ve spora olan ilgisini artırdığını, kartlarla işlenen derslerin çocuklarının fiziksel gelişimine katkı sağladığını ifade etmişlerdir. Ayrıca velilerin, derslerin FEK kullanımı ile devam etmesi yönündeki görüşleri oldukça olumludur. Bu bulgular kayda değer bulgulardır. Çünkü bazı velilerin Beden Eğitimi dersinin işlenmesine yönelik kaygıları bulunmaktadır (Öncü ve Güven, 2011). Bu kaygıların derslerde FEK kullanımı ile giderilebileceği düşünülmektedir.

FEK’lerinde kullanımının çocuğun kendisini daha iyi ifade etmesini sağladığını, gündelik yaşamda daha aktif hale gelmesinde rolü olduğunu ve çocuğunun kendini ifade etmesinde olan etkisinin olumlu olduğunu düşünen velilerin oranı yarıya yakın kalmıştır. 5. sınıftan 7. sınıfa doğru velilerin görüşleri olumlu yönde değişmektedir. Bu sonucun nedenleri arasında 5. sınıfa kadar sınıf öğretmenleri tarafından Beden Eğitimi dersinin çeşitli sebeplerden etkin olarak işlenmemesi, sınıf

düzeyi arttıkça öğrencilerin gelişim düzeylerinin artması ve bu gelişimlerini velilere rahatça ve doğru aktarmış olması düşünülmektedir. Ayrıca sarı grup FEK' de temel hareketlerin öğretilmesinin ve oyunların azlığının tersine, mor kartlarda oyun ve rekabetin fazla olması, ileri sınıf düzeylerinde öğrencilerin oyunları daha eğlenceli bulması, öğrencilerin velilere dersler ve FEK hakkında daha fazla bilgi aktarmasına neden olmuş olabilir. Yapılan bazı çalışmalar da bu bulguları destekler niteliktedir. Sheehy (2006) tarafından yapılan çalışmada, velilerin 5.sınıfta okuyan öğrencilerinin Beden Eğitimi programına ait algıları araştırılmış, birçok velinin çocuklarından gelen bilgiler doğrultusunda Beden Eğitimi programı hakkında hatalı bilgiye sahip olduklarını belirlemiştir. Ancak birkaç veli farklı kaynaklardan da bilgi almaya çalışmıştır. Ayrıca tüm veliler çocukların programı hakkında bilgi sahibi olmadıkları cimnastik sınıfları ile ilgili genelde negatif bir tutum sergilemişlerdir. Bu çalışmada da, öğrencilerin konuşmalarından veliler bilgiler edinmiş, ancak konuşmaların doğruluğu test edilmediği için veliler yeterli bilgi düzeyine ulaşamamış olabilir.

Çalışmanın bu bulgusu bazı çalışma sonuçlarıyla paralellik göstermemektedir. Öncü ve Güven (2011) çocukları 6. sınıfta okuyan ana-baba tutumlarının, çocukları 8. sınıftaokuyan ana-babalara göre daha olumlu olduğunu tespit etmişlerdir. Ancak bu süreç bizimçalışmamızda tam tersi çıkmaktadır. Öğrenciler yaşı büyüdükçe ve akademik seviyeleri arttıkça kartları iyi kullanmakta ve Beden Eğitim ve Spor dersinde daha aktif hale gelmektedir.Ayrıca,FEK' deki oyunların eğlenceli, öğretici ve iletişim becerilerini geliştirici olması, mor kartlardaki oyunların farklı ve fazla olması, sarı kartlardan mor kartlara etkinliklerin sayısının ve çeşidinin artması, kartların öğrencilerin başarısına ve sosyalleşmesine katkı sağlaması7. sınıf öğrencilerinin velileri ile Beden Eğitimi ve Spor derslerinde yapılan uygulamaları konuşmasına teşkil etmiş ve onların bilgilendirmelerine neden olmuş olabilir.

4.2.3.Alt problem 3

Araştırmanın üçüncü alt problemini “FEK ile işlenen Beden Eğitim ve Spor derslerine ilişkin Beden Eğitimi öğretmen görüşleri nelerdir?” sorusu oluşturmaktadır.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlara göre 5, 6 ve 7. sınıflara uygulanan FEK için iki Beden Eğitimi öğretmeni, uygulanan sarı grup FEK' in 5. sınıflar için uygun olduğunu ancak öğretmen yönlendirmesine ihtiyaç duyulduğunu, sarı ve mor FEK'in çoğunun 6. ve 7. sınıfta okuyan öğrencilerin düzeyine uygun olduğunu, uygulanması sırasında tüm sınıflarda genel olarak sınıf kontrolünün sağlandığını ancak bazı kartlar uygulanırken kontrolün sağlanmasında zorlandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler FEK ile ders işlendiğinde yüksek oranda materyal kullanımı ve az materyal ihtiyacı olduğu görüşünde birleşmişlerdir. Ancak bazı kartlar için öğretmen yönlendirmesine ihtiyaç duyulduğunu belirten öğretmenler, 5. sınıflarda tüm sarı kartların uygulamasına katılım sağlandığını, 6. ve 7. sınıflarda tüm sarı ve mor kartlar için öğrencilerin büyük çoğunluğunun uygulamaya katıldığını ifade etmişlerdir.

Yapılan bazı çalışmalar bu bulguları destekler niteliktedir (İrez 2012; İrez, Yaman, İrez ve Saygın 2013). Bu çalışmalarda öğretmenlerin fiziksel aktivite kartlarıyla işledikleri derslerde öğrencileri daha çok "egzersize teşvik" ettikleri rapor edilmiştir. İrez, Yaman, İrez ve Saygın (2013) 'ın çalışmasında da materyal ihtiyacıyla ilgili aynı sonuçlara rastlanmıştır.

Yapılan çalışmada FEK'i uygulayan Beden Eğitimi öğretmenleri, kartlarla ilgili yeterli eğitim almadıklarından uygulamada zorlandıklarını belirtmişlerdir. Çünkü Beden Eğitimi ve Spor derslerinde FEK' in kullanımı ülkemiz açısından yeni bir uygulamadır ve okullarımızda Beden Eğitimi öğretmenliği yapan kişiler bu uygulamaya ait herhangi bir eğitim olarak yetişmemiştir. Bu nedenle çalışmaya katılan öğretmenlerin kartları anlaması, onlara uygun plan/program yapması ve onları uygulamaya koymada zaman zaman sıkıntı yaşamalarına neden olmuştur. Araştırmanın bu bulgusu Hunt (1998) ve Harris, Cale ve Musson (2011) tarafından yapılan çalışmalara katılan öğretmen görüşleri ile örtüşmektedir. Bu nedenle FEK' in dünyadaki uygulaması olan TOPs kartları için uygulayıcı olan sınıf öğretmenlerine, Beden Eğitimi öğretmenlerine ve liderlere profesyonel gelişim kursları verilmiş ve bunların öğretmenler üzerindeki etkilerinin oldukça olumlu olduğu gözlenmiştir. Harris, Cale ve Musson (2011) tarafından yapılan çalışmada, TOPs' a yönelik öğretmenlere verilen eğitim etkileri özellikle Beden Eğitimi uzmanı olmayan öğretmenler tarafından özellikle de sınırlı

öğretme tecrübesine sahip öğretmenler tarafından hissedilmiştir. Çünkü TOPs programları birçok öğretmenin temel pedagojik konuları yönlendirme ve orta ve uzun vadede planlama ve değerlendirme yapmada eksikliklerini ortadan kaldırmaya yardımcı olmak amacını da içinde barındırmaktadır.

Araştırmanın bulguları arasında yer alan öğrencilerin bireysel ve grup olarak hareket etmeleri, materyalleri amacına uygun kullanabilmeleri, FEK' ieğlenceli bulmaları, sınıf yönetiminde kolaylık sağlaması, öğrenci merkezli bir eğitim olması, sınıf yönetimi için az zaman harcanması ve ders süresinin büyük kısmının öğrencilere bireysel geribildirim için harcanması, Hannen, Holt ve Hatten (2008)'in yaptıkları bireyselleştirilmiş öğretimin uygulanmasının yapıldığı çalışmada elde edilen bulgularla benzerlik göstermektedir.

Sarı ve mor kartların büyük çoğunluğunun tüm öğrenciler için eğlenceli olduğunu ifade eden öğretmenler, bütün sınıflar için kartların büyük çoğunluğunda öğrencilerin hem grup hem de bireysel olarak hareket ettiklerini, 5. sınıfların bazı kartlarda öğrencilerin cinsiyetlerine göre ayrıldıklarını ve 7.sınıfların bazı kartlarda grup olarak hareket etmeyi tercih ettiklerini belirtmişlerdir. FEK kullanılarak uygulanan oyunlarla ve etkinliklerle ilgili öğrencilerin yeni fikir üretme durumları değerlendirildiğinde ise öğretmenler, 5. ve 6. sınıflar için öğrencilerin yaklaşık yarısının fikir üretebildiklerini, 7. sınıflar için ise büyük çoğunluğunun yeni fikirler ortaya koyduklarını ifade etmişlerdir. Ayrıca kartların uygulanması sırasında öğrencilerin büyük çoğunluğu arkadaşlarına saygılı davranmış, verilen güvenlik önlemlerine uymuş ancak 5. ve 6. sınıflarda alan hakimiyeti zorluğu nedeniyle bazı öğrencilerin güvenlik önlemlerine uymakta zorlandığı görülmüştür. Çalışmada elde edilen bu bulguları destekleyen çalışmalar bulunmaktadır (Spode, 1997 akt. Harris, Cale ve Musson, 2007; Hunt , 1998; Harris, Cale ve Musson, 2011).

Öğretmenlere FEK'in olumlu ve olumsuz yönleri sorulmuştur. Her iki öğretmen de kartların tüm sınıflar için öğrenci katılımını artıran, eğlenceli ve öğretici, iletişim becerilerinin gelişmesini destekleyen, öğrencilerin sosyalleşmelerini sağlayan ve başarılarını artıran olumlu yönlerini vurgulamışlardır. Çalışmaya katılan öğretmenlerin

FEK uygulamaları ile ilgili bu görüşleri çeşitli araştırmalar ile desteklemektedir (Hunt, 1998; Harris, Cale ve Musson, 2011; Spode 1997). Yapılan uygulamalar sonucunda, öğretmenlerin görüşlerine Torphe (2013)' un belirttiği FEK' na ait 6 özellikten beşine (maksimum katılım, öğrenme, eğlence, başarı ve sosyalleşme) ulaşılmıştır.

Ancak öğretmenler FEK kullanımında öğrencilerin kartlar için model ve yönlendirme ihtiyacı duydukları, beceri düzeyi yüksek öğrencilerin ön plana çıktığı, fiziksel mekanın uygun olması gerekliliği, fazla materyal ihtiyacı, materyallerin çokluğundan kaynaklanan sınıf kontrol sorunu, öğretmenlerin kartlarla ilgili eğitim alması gerekliliği, sınıf yönetiminde yaşanabilecek sorunlar ve rekabete dayalı oyunların azlığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu bulgularda İrez, Yaman, İrez ve Saygın (2013) tarafından yapılan çalışma bulguları ile paralellik göstermektedir.

4.2.4. Alt problem 4

Araştırmanın dördüncü alt problemini “Ortaokul öğrencilerinin FEK ile almış oldukları eğitim, program öncesindeki ve sonrasındaki Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutum puanları üzerinde anlamlı bir farklılığa yol açmış mıdır?” sorusu oluşturmaktadır.

Verilerin analizi için yapılan iki faktörlü varyans analizi sonucunda her iki grupta da Beden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutum puanlarında uygulanan program öncesi ile sonrası arasında anlamlı bir farka ulaşılmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerin Beden Eğitimi dersine yönelik son test tutum puanları, ön test tutum puanlarına göre yükselmiştir. Bu durum istenilen bir durumdur. Çünkü hangi model ve yöntemle ders işlenirse işlensin, yapılan faaliyetler sonucunda öğrencilerin derse karşı olumlu tutum geliştirmesi tüm öğretmenler tarafından beklenir. Ayrıca, hem deney hem de kontrol grubundaki öğrencilere aynı öğretmenler tarafından ders verilmesi ve çalışmanın süresi böyle bir sonuca neden olmuş olabilir. Buna karşılık farklı gruplarda bulunmanın öğrencilerin tutum puanları üzerinde anlamlı farklılığa yol açmadığı belirlenmiştir. Çalışmada Beden Eğitim ve Spor dersine yönelik tutum puanlarında süre x grubun ortak etkisinde anlamlı farklılığa ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, deney ve

kontrol grubundaki öğrencilerin almış olduğu eğitimin, programın öncesindeki ve sonrasındaki Beden Eğitim ve Spor dersine yönelik tutum düzeyinde anlamlı bir farklılığa yol açtığı söylenebilir.

FEK'in öğrencilerin Beden Eğitim ve Spor dersine ilişkin tutumlarına ve öğrenci, öğretmen ve veli görüşlerine etkisinin araştırıldığı bu çalışma Türkiye'de ilk defa uygulandığından, elde edilen sonuçlara paralellik gösteren fazla sayıda çalışma bulunmamakla birlikte bulgular Çelen (2006), Sarıtaş (1998) ve Gülay (2008) ve Lawrence (2003)' in çalışmaları ile desteklenmektedir.

Sarıtaş (1998) ilköğretim okulu 4.sınıf öğrencilerinin Beden Eğitimi dersinde işbirlikli öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubu ile yarışmalı öğrenme yönteminin uygulandığı kontrol grubu arasında derse karşı tutumlarında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını araştırdığı çalışmasında, işbirlikli öğrenme yönteminin uygulandığı deney grubunun derse karşı tutumlarının daha olumlu olduğu sonucuna ulaşmıştır. Benzer şekilde Çelen (2006) tarafından yapılan çalışmada ilköğretim okulu altıncı sınıf öğrencileri üzerinde geleneksel yöntem ve çoklu zeka uygulamaları doğrultusunda işlenen Beden Eğitimi derslerinin sonunda öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimleri incelenmiştir. Hem kontrol hem de deney grubu öğrencilerinin derse karşı tutumlarında anlamlı bir gelişme gözlenmiştir. Çoklu zeka ile ders işleyen deney grubu öğrencilerinin derse olan tutumlarının, geleneksel yöntem ile ders işleyen kontrol grubu öğrencilerinin tutumlarına oranla daha anlamlı düzeyde geliştiği görülmüştür. Gülay (2008) tarafından yapılan çalışmada oyunlarla ders işleyen deney grubunun öntest-sontest tutum puanlarının ortalamalarında son test lehine farklılık görülmektedir. Öğrencilerin oyunlarla işlenen Beden Eğitimi dersini daha çekici, eğlenceli, motivasyonu artırıcı, fiziksel ve ruhsal açıdan daha faydalı, sosyalleştirici, grup halinde hareket etmeyi sağlayıcı, katılımı artırıcı, materyalin zengin kullanımını sağlayıcı veyahut farkındalığını artırıcı bulduğu gözlenmiştir. Bu çalışmalarda her ne kadar FEK' in doğrudan uygulaması yapılmassa da, FEK' lerin sınıftaki uygulamalarına benzer uygulamalar ile desenlenen bu çalışma sonuçları, yapılan çalışma bulgularını destekleyici niteliktedir. Ayrıca Lawrence (2003)' in yaptığı çalışmada, uygulanan TOPs programına ilişkin öğrenci görüşlerine bakılmış ve

öğrencilerin Beden Eğitimi dersine karşı daha olumlu yaklaşım sergiledikleri belirlenmiştir. Bu bulgu çalışma bulgusunu desteklemektedir.

BÖLÜM V

5.Sonuç ve Öneriler

Bu bölümde, çalışmada elde edilen sonuçlar ve sonuçlara dayalı olarak oluşturulan öneriler maddeler halinde listelenmiştir.

5.1. Sonuçlar

Araştırma bulgularına dayalı olarak elde edilen sonuçlar aşağıda listelenmiştir.

1.5, 6 ve 7. sınıf öğrencilerinin büyük çoğunluğu için FEK ile ders işlemekBeden Eğitimi ve Spor derslerinde farklılık yaratmış, hoşlarına gitmiş ve kartların derse katılımlarını artırdığı yönünde görüş bildirmişlerdir. FEK kartlarının etkisi derse katılım açısından değerlendirildiğinde 7. sınıf öğrencilerinin görüşleri 5. ve 6. sınıf öğrencilerine göre daha olumludur. Buna ilave olarak Beden Eğitimi ve Spor dersini FEK kartları ile işlemek öğrenciler açısından yararlı bulunmuş,öğrenciler kartlarla ders işlemekten zevk almışlarve derslerde kartları kullanmak öğrencilerin hareket becerisini artırmıştır.Öğrencilerin yarısından fazlası kartları uygulamakta zorlanmadıklarını, kartların ders içinde onları düşünmeye yönlendirdiğini, kartlarla ders işlemenin işbirliği içinde hareket etmelerini sağladığını, kartları uygulamanın kendilerine güvenini artırdığını, dersi daha eğlenceli hale getirdiğini belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre çalışmaya katılan tüm öğrencilerBeden Eğitimi ve Spor derslerinde FEK kullanmanın pek çok olumlu etkisi olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

2.Çalışmada5, 6 ve 7. sınıf öğrenci velilerinin çoğunluğu,çocuğunun Beden Eğitimi ve Spor derslerinde kullanılan yöntemler ve FEK' nın içeriği hakkında bilgisi olduğunu, çocuklarının evde Beden Eğitimi ve Spor dersi hakkında kendileriyle konuştuğunu, derslerde kullanılan FEK' in eğitim ve öğretimi desteklediğini, kartların

kullanımının çocuklarının derse karşı ilgisini değiştirdiğini, kartların derste kullanıldıktan sonra çocuklarının spora daha fazla ilgi duymaya başladıklarını, kartlarla işlenen derslerin çocukların fiziksel gelişimine katkı sağladığını ve kartların çocuklarının kendini daha iyi ifade etmesini sağladığı yönünde görüş bildirmişlerdir.

3.FEK' i derslerinde uygulayan Beden Eğitimi ve Spor öğretmenleri öğrencilerin; kartların büyük çoğunluğunun öğrenci düzeyine uygun olduğunu, kartları rahatlıkla anladığını ve katılım gösterdiğini, çoğunluğununkatılımı sağlandığını, Beden Eğitimi ve Spor dersinde materyal kullanımının çok iyi olduğunu, tamamına yakınının eğlediğini, genel de grup ve bireysel olarak katılım gösterdiklerini, çoğunluğun fikir ürettiklerini ancak bazen üretmek için hem zamanın yetmediğini hem de fikir üretmekte zorlandıklarını, çoğunluğun saygılı olduğunu, genelin verilen güvenlik önlemlerine uyduğunu söylemişlerdir.

4.Öğretmenlerinin görüşlerine göre ayrıca FEK' in sınırlılıkları olarak; kartları uygulayan öğretmenlerin kartların uygulanışı ile ilgili yeterli düzeyde eğitim almaması veya verilmemesi ve öğrencilerin daha önce de kullandıkları modelden öğrenme ihtiyacı, kartları uygularken öğrenci sayısının fazla olması, öğrencilerin yönlendirilmeye ihtiyaç duyması, yeterli düzeyde materyalin olmaması, rekabete dayalı oyun azlığı (sarı kartlarda), mekanın her kartı uygulamaya elverişli olmaması, beceri düzeyi yüksek öğrencilerin ön plana çıkması ve belirli zaman sonra sınıf içinde oyunların kargaşaya dönüşmesini rapor etmişlerdir.

5. FEK'in ortaokul öğrencilerininBeden Eğitimi ve Spor dersine yönelik tutumlarına olan etkisi incelendiğinde, yapılan analiz sonucunda süre x grubun ortak etkisinde anlamlı farklılığa ulaşılmıştır. Bu sonuca göre, deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin almış olduğu eğitim, programın öncesindeki ve sonrasındaki Beden Eğitim ve Spor dersine yönelik tutum düzeyinde anlamlı bir farklılığa yol açmıştır. Çalışmaya katılan öğrencilerinBeden Eğitimi dersine yönelik sontest tutum puanları,öntest tutum puanlarına göre yükselmiştir. Buna karşılık farklı gruplarda bulunmanın öğrencilerin tutum puanları üzerinde anlamlı farklılığa yol açmadığı belirlenmiştir.

5.2. Öneriler

Araştırma sonuçlarına ve gelecekte yapılacak çalışmalara ilişkin öneriler aşağıda sunulmuştur.

5.2.1. Araştırma sonuçlarına ilişkin öneriler

- 1.Elde edilen bulgular ortaokul düzeyinde tek bir okula ait bulgulardır. Bu nedenle çalışma sonuçları ile ilgili yorumlar yapılırken çalışmanın bu özelliği dikkate alınmalıdır.
- 2.FEK uygulayan öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilmeli, kartların nasıl kullanılacağı ve uygulanacağı uygulamalı olarak gösterilmelidir.
- 3.Kartların amaca uygun şekilde uygulanabilmesi için okullara yeterli düzeyde materyal desteği sağlanmalıdır.
- 4.Her okulda kartların uygulanabileceği bahçe veya salon bulunmayabilir. Bu nedenle kartlardaki oyunlar okul imkanları yönünde revize edilmeli veya okuldaki uygulama alanları geliştirilmelidir.
5. Kartların öğrenciler tarafından ders öncesi ve sırasında incelenmesi sağlanmalıdır.
6. Öğretmen ve öğrencilere FEK ile ilgili seminer veya bilgi verilirken, velilerin de bilgilendirileceği ortamlar hazırlanmalıdır.

5.2.2. Gelecekte yapılacak çalışmalara ilişkin öneriler

- 1.Benzer çalışmalar farklı okullarda, farklı öğretmen ve sınıf düzeylerinde de uygulanabilir.
- 2.FEK etkisi ilkokullarda oyun ve fiziksel etkinlik derslerinde de incelenebilir.
- 3.Üniversitede Beden Eğitimi öğretmeni ve sınıf öğretmeni yetiştiren kurumlarda da FEK içeren dersler konularak ya da derslerin içeriği yeniden düzenlenerek, FEK' in kullanımı yaygınlaştırılabilir.
- 4.FEK' in uygulanmasının farklı öğrenme alanlarına olan etkileri incelenebilir.
5. FEK ile ilgili verilen öğretmen eğitimlerinin uygulamalardaki etkisi incelenebilir.
6. FEK' lerin farklı spor dalları üzerindeki etkileri incelenebilir.

7. Bundan sonra yapılacak çalışmalarda önce öğretmenlere ve öğrencilere yönelik pilot çalışma yapılarak ortaya çıkabilecek sorunların ortadan kaldırılması veya en aza indirilmesi sağlanabilir.

Kaynakça

- Açak, M. (2005). *Beden Eğitimi Öğretmeninin El Kitabı*, İstanbul: Yayıncılık Matbaası, sayfa 9.
- Altay, F. ve Özdemir, Z. (2006). *Ankara ili merkez ilçelerinde ilköğretim birinci kademesinde öğrenim gören 4. ve 5. sınıf öğrencilerinin Beden Eğitim ve Spor dersine ilişkin tutumlarının karşılaştırılması.*(<http://www.sporbilim.com/dosyalar/Mugla%20Bildiri%201-B.pdf>, 01 Mayıs 2014'te erişildi.)
- Annanero, A.A., Cowel, C.C. ve Hazelton, H.W. (1980). *Curriculum theory and design in physical education*. St.Louis: the C.V. Mosby Company.
- Aronson, E., Wilson T.D. ve Akert, R.M. (2005). *Social psychology*. (5th edition). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Baumann, J. F. (1988). Direct instruction reconsidered. *Journal of Reading Behaviour*, 31, 714.
- Baysal, A.C. (1981). *Sosyal ve örgütsel psikolojide tutumlar*. İstanbul: Yalkın Ofset Matbaası.
- Berkowitz, L. (1980). *A survey of social psychology*. New York: Holt, Rinehartand Winston.
- Bernstein, D.A., Penner L.A., Stewart, A.C. ve Roy, E.J. (1994). *Psychology*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Bloom, B.S., Engelhart, M., Furst, E.J., Hill, W.H. ve Krathwohl, D.R. (1968). *Taxonomy of educational objectives, book I: cognitive domain*. New York: David Mckay Company.
- Bozkurt, N. (2003). *Üniversite giriş sınavı: Sınav kaygısı ile başa çıkma yöntemleri ve başa çıkmada ana-babanın rolü*. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 296, 13-18.
- Bucher, A.C. ve Koenig, C.R. (1983). *Method and material for secondary school physical education*, Saint Louis: The C.V. Mossey Company.

- Cope, L.D. (1976). *Student attitudes toward teacher behaviour and program content within pyhsical education*. Yüksek Lisans Tezi, Vancouver: The University of British Columbia Center for the Study of Curriculum and Instruction.
- Couturier, L.E., Chepko, S. ve Coughlin, M. (2005). Student voices – What middle and high school students have to say about physical education. *Physical Educator*, 62(4), 170-177.
- Çelen, A. (2006). *İlköğretim Beden Eğitimi dersinde çoklu zeka kuramı doğrultusunda yapılan etkinliklerin öğrencilerin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel erişim düzeylerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Çiçek, Ş., Koçak, S. ve Kirazcı, S. (2002). Beden Eğitimi derslerinde çeşitli öğretmen ve öğrenci davranışlarının öğrencilerin derse katılımındaki önemi ve sergilenme sıklığı. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(4), 3-14.
- Dalkıran, O. ve Tuncel, F. (2007). Ortaöğretim kurumlarında Beden Eğitimi dersinin seçmeli ders olarak işlenmesinin öğrenciler gözüyle değerlendirilmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 37-42.
- Darst, P.W. ve Pangrazi, R.P. (2006). *Dynamic physical education for secondary school students*. Boston: Benjamin Cummings.
- Demirel,Ö. (1993). *Genel öğretim yöntemleri*. Ankara: Usem Yayınları.
- Demirhan, G. ve Altay, F. (2001). Lise birinci sınıf öğrencilerinin beden eğitimi ve spora ilişkin tutum ölçeği II. *Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 12(2), 9-20.
- Devecioğlu, S. (2005). “Türkiye de Spor Sektörü Stratejilerinin Geliştirilmesi” *Verimlilik Dergisi*, 2, 117-134.
- Dudley, D.A., Okely, A.D., Cotton, W.G., Pearson, P. ve Caputi, P. (2012). Physical activity levels and movement skill instruction in secondary school physical education. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 15, 231-237.

- Dyson, B. (2001). Cooperative learning in an elementary physical education program, *Journal of Teaching in Physical Education*, 20, 264-281.
- Ereş, F. (2005). Eğitimin sosyal faydaları. *Milli Eğitim Sosyal Bilimler Dergisi*, 167.
- Erkmen, G., Tekin, M. ve Taşğın, Ö. (2006). *Özel ilköğretim okullarında öğrenim gören öğrencilerin çeşitli değişkenlere göre Beden Eğitimi dersi hakkındaki tutum ve görüşleri* (<http://www.sporbilim.com/dosyalar/Mugla%20Bildiri%203.pdf>, 01 Mayıs 2014'te erişildi.)
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelkenetepe Yayınları.
- Ertürk, S. (1979). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelkenetepe Yayınları.
- Gallahue, D. ve Cleland-Donnelly, F. (2003). *Developmental physical education for all children*. Urbana: Sagamore Publishing.
- Garn, A. ve Byra, M. (2002). Psychomotor, cognitive, and social development spectrum style. *Teaching Elementary Physical Education*, 13(2), 8-13.
- Graham, G. H., Hale, S. ve Parker, M. (2004). *Children moving: A reflective approach to teaching physical education*. Mt. View, CA: Mayfield.
- Göcek, E. (2009). *Bilgisayar destekli öğretimin voleybol ünitesinin öğrenimi üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Görücü, A. (2007). *İlköğretim 7.sınıf Beden Eğitimi derslerinde işbirliğine dayalı öğrenim destekli çoklu zeka kuramı uygulamalarının öğrencilerin performans, tutum ve öğrenilenlerin kalıcılığına etkisi*. Doktora Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Gülay, O. (2008). *Ortaöğretim 9. sınıf Beden Eğitimi dersinde, işbirlikli oyunların öğrencilerin sosyal beceri düzeylerine ve Beden Eğitimi dersine yönelik tutumlarına etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Güneş, B. ve Çoknaz, H. (2010). *Beden Eğitimi dersi cimmastik ünitesinde işbirliğine dayalı öğrenmenin öğrencilerin erişti düzeyine etkisi*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 39, 207-219.
- Gürbüz, A. ve Özkan, H. (2012). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin Beden Eğitim ve Spor dersine ilişkin tutumlarının belirlenmesi (Muğla il örneği). *Pamukkale Journal of Sport Sciences*, 3(2), 79-89.
- Hannen, J. C., Holt, B. J. ve Hatten, J. D. (2008). Personalized system of instruction model: Teaching health related fitness content in high school physical education. *Journal of Curriculum and Instruction*, 2(2), 20-33.
- Harris, J., Cale, L. ve Musson, H. (2007). Evaluation of the impact of the TOP programmes on teaching and learning in primary schools in England. Loughborough University. England.
- Harris, J; Cale, L. & Muson, H. (2011). The effects of a professional development programme on primary school teachers' perceptions of physical education, *Professional Development in Education*, 37:2, 291-305.
- Harris, J; Cale, L. & Muson, H. (2011a). The predicament of primary physical education: a consequence of "insufficient" ITT and "ineffective" CPD?, *Physical Education and Sport Pedagogy*, 1-15.
- Harrison, J.M. ve Blakemore, C.L. (1992). *Instructional strategies for secondary school physical education*. Dubuque: Wm. C. Brown Publishers.
- Harrison, J.M., Blakemore, C.L., ve Buck, M.M. (2001). *Instructional strategies for secondary physical education*. Boston: McGraw-Hill.
- Harrow, A.J. (1972). *Taxonomy of psychomotor domain*. New York: David MacKay Company Inc.
- http://www uluslararasiilham.org.tr/site/?page_id=82, 11.02.2013 tarihinde erişildi.
- Hotaman, D. (1995). *Gülhane Askeri Tıp Akademisi Sağlık Meslek Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Hunt S. (1998). Cross-cultural issues in the use of quality of life measures in randomised controlled trials. M. Staquet, R. Hays ve P. Fayers (eds.), *Quality of life assessment in clinical trials* (ss. 51-68) İçinde, Oxford: Oxford University Press.
- Hünük, D. (2006). *Ankara ili merkez ilçelerindeki ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin Beden Eğitimi dersine ilişkin tutumlarının sınıf düzeyi, öğrenci cinsiyeti, öğretmen cinsiyeti ve spora aktif katılımlar açısından karşılaştırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimler Enstitüsü.
- Hünük, D. ve Demirhan, G. (2003). İlköğretim sekizinci sınıf, lise birinci sınıf ve üniversite öğrencilerinin Beden Eğitim ve Spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*. 14(4), 175-184.
- Hürmeriç, I. (2003). *İlköğretim beden eğitiminde öğrencilerin sağlıkla ilgili fiziksel aktivite seviyelerinin, ders içeriğinin ve öğretmen davranışlarının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- İmamoğlu, A. F. (1992). Beden Eğitim ve Sporun genel eğitimdeki yeri. *Eğitim Dergisi*, 1(2), 51-55.
- İnal, A.N. (2003). *Beden Eğitim ve Spor bilimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- İnceoğlu, M. (2010). *Tutum algı iletişimi*. İstanbul: Beykent Üniversitesi Yayınevi.
- İrez, S. G. (2012). *Fiziksel etkinlik kartları uygulamasının ilköğretim öğrencilerinin Beden Eğitimi derslerindeki fiziksel aktivite düzeyleri ders içerikleri ve öğretmen davranışları üzerine etkisi*. Doktora tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- İrez, S.G., Yaman M., İrez, G.B. ve Saygın, Ö. (2013). Fiziksel etkinlik kartları uygulamasının ilköğretim Beden Eğitimi derslerindeki öğretmen davranışları üzerine etkisi. *International Journal of Human Sciences*, 10(1), 1717-1724.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (2005). *Yeni insan ve insanlar*. İstanbul: Evrim Yayınevi.

- Kangalgil, M., Hünük, D. ve Demirhan, G. (2006). İlköğretim, lise ve üniversite öğrencilerinin Beden Eğitim ve Spora ilişkin tutumlarının karşılaştırılması. *Spor Bilimleri Dergisi*. 17(2), 48-57.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemi*. İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kenrick, D.T., Neuberg, S.L. ve Cialdini, R.B. (2005). *Social psychology: Unraveling the mystery*. Boston: Allyn & Bacon.
- Kirchner, G. ve Fishburne, G.J. (1995). *Physical education for elementary school children*. Wisconsin: Brown & Benchmark.
- Krathwohl, D.R., Bloom, B.S. ve Maisa, B.B. (1968). *Taxonomy of educational objectives. The classification of educational goals handbook II. Affective domain*. New York: David MacKay Company Inc.
- Krech, D. ve Crutchfield, R.S. (1980). *Sosyal psikoloji*(çev. E. Güngör). İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Lumpkin, A. (1990). *Physical education and sport: A contemporary introduction*. London: Times Mirror/Mosby College Publishing.
- Lumpkin, A. (1998). *Physical education and sport: A contemporary introduction*. Boston: WCB/McGraw-Hill.
- Macintosh, D. ve Albinson, J. (1982). Physical education in Ontario secondary schools. *Canadian Association for Health, Physical Education and Recreation Journal*. 48(3), 14-17.
- McKenzie, T.L., Catellier, D.J., Conway, T., Lytle, L.A., Griese, M., Webber, L.A., Pratt, C.A. ve Elder, J.P. (2006). Girls' activity levels and lesson contexts in middle school PE: TAAG baseline. *Medicine and Science in Sports and Exercise*. 38(7), 1229-1235.
- MEB. (1996). *Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Şura Genel Sekreterliği 15. Milli Eğitim Şurası Ön Komisyon*

Raporları(http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2012_06/06021410_15_sura.pdf, 18 Mayıs 2014'te erişildi).

- MEB. (2000). *Beden Eğitimi öğretmenlerinin ders içi ve ders dışı çalışmaları rehberi*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi.
- MEB. (2006). *İlköğretim Beden Eğitimi dersi (1-8.sınıf) öğretim programı ve kılavuzu*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MEB. (2008). *Öğretmen yeterlikleri, öğretmenlik mesleği genel ve özel alan yeterlikleri*.Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- MEB. (2012). 12 Yıl Zorunlu Eğitim, Sorular-Cevaplar. (http://www.meb.gov.tr/duyurular/duyurular2012/12Yil_Soru_Cevaplar.pdf, 18.05. 2014 tarihinde erişildi).
- MEB. (2013). *Beden Eğitimi ve Spor Dersi öğretim programı (Ortaokul 5-8 Sınıflar)*. Ankara: Devlet Kitapları Müdürlüğü.
- Metzler, M. W. (2005). *Instructional models for physical education, 2.ed., Holcomb Hathaway Publishers, Scottsdale, Arizona*.
- Mirzeoğlu, N. (2003). *Spor bilimlerine giriş*. Ankara: Bağırhan Yayinevi.
- Mosston, M. ve Ashworth, S. (2008). *Teaching physical education*. New York: Macmillian Publishing Company. (Online Edition, Pearson Education, www.aw.com/bc)
- NASPE - National Association for Sport and Physical Education. (2004). *Moving into the future: National standards for physical education (2nd ed.)*. Reston, VA: Author.
- Orlich, D.C., Harder, R.J., Callahan, R.C., Kauchak, D.P., Gibson, H.W., Pendergrass, R.A. ve Keogh, A.J. (2010). *Teaching strategies: A guide to better instruction*. Massachusetts: D.C. Heath and Company.

- Öncü, E. ve Güven, Ö. (2011). Ana-babaların çocukların Beden Eğitimi dersine katılımına yönelik tutumları. *Spor ve Performans Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 28-37.
- Özbek, O. (2003). *Beden Eğitimi öğretmenlerinin mesleki etik ilkeleri ve bu ilkelere uyma düzeyleri*. Doktora Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özer, Y. (2010). *Sınıf öğretmenlerinin Beden Eğitimi dersine yönelik tutumları ve karşılaştıkları problemler*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özkan, Z. (2014). *Hafif derece zihinsel engelli çocuklarda Beden Eğitimi etkinliklerinin motor, sosyal beceriler ve yaşam kalitesi üzerindeki etkilerinin incelenmesi*. Doktora Tezi. Trabzon : Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Öztürk, F. (1998). *Toplumsal boyutlarıyla spor*. Ankara: Bağırğan Yayınevi.
- Pangrazi, R.P. (2001). *Dynamic physical education for elementary school children (13th ed.)*. Boston: Allyn & Bacon.
- Pangrazi, R. (2007). *Dynamic physical education for elementary school children (15th ed.)*. San Francisco: Benjamin Cummings.
- Penner, L.A. (1978). *Social psychology: A contemporary approach*. New York: Oxford University Press.
- Reed, J.A., Beighle, A., Phillips, D.A. ve Pangrazi, R.P. (2007). Promoting lifelong physical activity. *Official Journal of the International Council for Health, Physical Education, Recreation, Sport and Dance (ICHPERD-SD)*43(3), 5-9.
- Roberts, D., Leach, R., Harries, J., Phillips, R. W., Newton, H. R. ve Jones, S. (1998). TOP play and BT TOP sport in the North West. *The Bulletin of Physical Education*, 34(2), 134-145.

- Romiszowski, A.J. (1982). A new look at instructional design. Part II. Instruction: Integrating one's approach. *British Journal of Educational Technology*. 13(1), 15-55.
- Rosenshine, B. (1983). *Teaching functions in instructional programs*. Elementary School Journal, 83, 335-350.
- Ryan, S., Fleming, D. ve Maina, M. (2003). Attitudes of middle school students toward their physical education teachers and classes. *Physical Educator*, 60(2).
- Sabin, V. (1997). Integration of TOP Play/ BT TOP sport activities into a progressive primary school games programme. *NWCPEA Bulletin*. Edition 8.
- Sakallı, N. (2001). *Sosyal etkiler*. Ankara: İmge Kitapevi.
- Sarıtaş, M. (1998). *İlköğretim okulları IV. sınıf Beden Eğitimi dersi öğretimine yarışmalı öğrenme ve işbirlikli öğrenme yönteminin etkileri*. Yüksek Lisans Tezi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Sezen, M. (1989). *İlkokul dönemi çocukların temel motorik gelişmelerine Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Simpson, E. (1969). *Psychomotor domain: a tentative classification*. Illionis University Press.
- Singer, R.N. ve Dick, W. (1974). *Teaching physical education a system approach*. Boston: Houghton Mifflin Company.
- Sheehy, D. A. (2006). *Parents' perceptions of their child's 5th grade physical education program*, *Physical Educator*, 63(1), 30.
- Smoll, F.L. ve Schutz, R. W. (1980). Children's attitudes toward physical activity: A longitudinal analysis. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 2(2), 137-147.
- Sönmez, V. (2001). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı*. Ankara: Pegem Yayınları.

- Spode, I. (1997). An evaluative case study into the effect 'TOP Play' and 'TOP sport' has had on the quality of teaching and pupil responses within eight primary schools. *Bulletin of Physical Education*, 33(1), 42-49.
- Stilwell, J. L. ve Wilgoose, C. E. (1997). The physical education national curriculum (5th ed.). Massachusetts: Allyn & Bacon.
- Şişko, M. ve Demirhan, G. (2002). İlköğretim okulları ve liselerde öğrenim gören kız ve erkek öğrencilerin Beden Eğitimi ve Spor dersine ilişkin tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23, 205-210.
- Tamer, K. ve Pultur, A. (2001). *Beden Eğitimi ve Sporda öğretim yöntemleri*. Ankara: Kozan Ofset.
- Tavşancıl, E. (2002). *Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Taylor, S. E., Peplau, L. A. ve Sears, D. O. (1996). *Social psychology* (11th Ed.). New Jersey: Pearson Education International.
- Tekarslan, E., Baysal, A. C., Sencan, H. ve Kılınç, T. (1989). *Sosyal psikoloji*. İstanbul: Filiz Kitapevi.
- Torphe, S. (2013). Uluslararası İlham Projesi, *TOPS Cardları Tanıtımı Ders Notları*, Ankara.
- Turgut, F. (1997). *Tutumların ölçülmesi*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları, Teksir Materyal.
- Türkmen, F. (2002). *Eğitimin ekonomik ve sosyal faydaları ve Türkiye'de eğitim ekonomik büyüme ilişkisinin araştırılması*. Uzmanlık Tezi. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı Sosyal Sektörler ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü.
- Usal, A., ve Kuşlivan, Z. (1999). *Davranış bilimleri*. İzmir: Barış Yayınları.
- Ülgen, G. (1995). *Eğitim psikolojisi: Birey ve Öğrenme*. Ankara: Bilim Yayınları.

Üşenmez, S. (2004). *Hava harp okulunda görev yapan Beden Eğitimi öğretmenlerinin ders içi liderlik davranışlarının öğrenci gözüyle değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

www.ichper.sd.org (2006), 23.05.2014 tarihinde erişildi.

Wilgoose, C.E. (1984). *The curriculum in physical education*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall College Div.

Yalız, D. (2011). *Beden Eğitimi dersi kapsamındaki fiziksel etkinlik oyunlarının ilköğretim öğrencilerinin karakter gelişimleri üzerindeki etkisi*. Doktora Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.

Yaka, A. (1991). *Eğitimde "bütünlük" kavramı açısından okullarda Beden Eğitimi ve Sporun önemi*. I. Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor Sempozyumu Kitabı. (19-21 Aralık, İzmir), Ankara: Milli Eğitim Basımevi.

Yergin, S. (2002). *Beden Eğitimi ve Sporun önemi*. İstanbul: Çağdaş Eğitim Vakfı Yayınları.

Yetim, A. (1999). Öğretmenlik mesleği ve Beden Eğitimi spor öğretmeninin sosyal görevleri. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3, 222-234.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER

1. Etik Kurul Kararı
2. İl Milli Eğitim Müdürlüğü İzni
3. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü İzni
4. Beden Eğitimi ve Spor Tutum Ölçeği Formu
5. FEK Hakkında Öğrenci Görüş Formu
6. FEK Hakkında Veli Görüş Formu
7. FEK Hakkında Öğretmen Görüş Formu
8. 5. Sınıf Deney ve Kontrol Gruplarında İşlenen Ders İçerikleri
9. 6. Sınıf Deney ve Kontrol Gruplarında İşlenen Ders İçerikleri
10. 7. Sınıf Deney ve Kontrol Gruplarında İşlenen Ders İçerikleri
11. Özgeçmiş

Ek-1:

Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Zekai USLUOĞLU
 Abant İzzet Baysal Üniversitesi
 Eğitim Bilimleri Enstitüsü
 Beden Eğitimi Öğretmenliği A. B. D.

Sayın Zekai USLUOĞLU

“Fiziksel Etkinlik Kartlarına(FEK) İlişkin Öğrenci, Veli ve Öğretmen Görüşleri ve Kartların Öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarına Etkisi” konulu araştırmanızla ilgili olarak Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kuruluna yapmış olduğunuz başvuru (Protokol NO. 2013/18) Kurulumuzun 05.03.2013 tarihli ve 2013/18 toplantısında değerlendirilerek etik olarak uygun bulunmuştur. Bilgilerinize sunarız.

 Prof. Dr. Hamit COŞKUN (Başkan)

 Doç. Dr. Mehmet ERYİĞİT(Üye)

 Doç. Dr. Mithat DÜRAK(Üye)

 Doç. Dr. Alay EREN (Üye)

 Yrd. Doç. Dr. Dilşad ÇOKNAZ (Üye)

 Yrd. Doç. Dr. Seval ALKOY(Üye)

 Av. Zühal DEMİRCİ(Üye)

Ek-2:

T.C.
ZONGULDAK VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 45865702/605.01/390851
Konu: Anket İzni

29/03/2013

ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİNE
(Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü)
BOLU

İlgi: 25/03/2013 Tarih ve 26073066-605-263 sayılı yazınız.

Enstitünüzün, Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı, Beden Eğitimi Öğretmenliği Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Zekai USLUOĞLU tarafından planlanan "Fiziksel Etkinlik Kartlarına (FEK) ilişkin öğrenci, veli ve öğretmen görüşleri ve Kartların öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine yönelik tutumlarına etkisi" konulu anket çalışmasını; 11/02/2013-17/05/2013 tarihleri arasında İlimiz Gökçebey İlçesi Gökçebey Ortaokulundaki öğrencilere uygulamak istediği ilgi yazınız ile Müdürlüğümüze bildirilmiş olup; planlanan anket çalışmasının yapılabilmesi için Valilik Makamından alınan 29/03/2013 tarih ve 605.01/384532 sayılı olur ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve ilgiliye bilgi verilmesini rica ederim.

Turgut ÖZBEK
Vali a.
Millî Eğitim Müdürü

EK/EKLER:
1-Valilik Oluru

29 Mart 2013

Güvenli Elektronik İmza ile
Aşıl ile Aynıdır.
Ali AYMUK
Şef

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

Tel:0372 2536958 E-posta:zonguldakmem@meb.gov.tr
Faks:0372 2519146 int.adresi:http://Zonguldak.meb.gov.tr

Ek-3:

Bilgi Amaçları

T.C.
GÖKÇEBEY KAYMAKAMLIĞI
İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

Sayı :66962026-605.01/1026

02/04/2013

Konu :Anket Çalışması

GÖKÇEBEY ORTAOKULU MÜDÜRLÜĞÜNE

Zonguldak Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 02 Nisan 2013 tarihli ve Anket Çalışması konulu E-mail yazısı ekinde alınan 29/03/2013 tarihli ve 45865702/605.01/384 sayılı "Anket İzni" konulu Valilik Oluru ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve "Fiziksel Etkinlik Kartlarına (FEK) ilişkin öğrenci,veli ve öğretmen görüşleri ve Kartların öğrencilerin Beden Eğitimi Dersine yönelik tutumlarına etkisi" konulu Tez Çalışması kapsamında 01/04/2013-17/05/2013 tarihleri arasında Okulunuz öğrencileri ve velilerin görüşlerini almak için Anket Çalışması yapmak isteyen Bolu İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi Öğretmenliği Anabilim Dalı, Beden Eğitimi Öğretmenliği Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Zekai USLUOĞLU'na Anket/Tez Çalışmasında gerekli kolaylığın gösterilmesi hususunda gereğini önemle rica ederim.

Adem ÇAYŞEN
İlçe Milli Eğitim Müdürü

EKLERİ:

- 1-E-mail yazı örneği (1 sayfa)
- 2-Valilik Oluru (1 sayfa)

Gökçebey İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Hükümet konağı Kat:4.GÖKÇEBEY-ZONGULDAK
E-posta :gokcebey67@meb.gov.tr.
Tel :0 372 512 21 24 - Faks:0 372 512 34 36

İrtibat :Ekrem ELİÇORA VHKİ.

Ek-4 :**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR TUTUM ÖLÇEĞİ**

Bu ölçek, sizlerin Beden Eğitimi dersine yönelik görüşlerinizi almak amacı ile hazırlanmıştır. Her cümleyi dikkatle okuduktan sonra **DERECELER** sütunundaki seçeneklerden size **en yakın** olanını (✓) ile işaretlemeniz beklenmektedir. Boşseçenek bırakmayınız.

Sınıf/Şube :		(5) Tamamen katılıyorum.	(4) Katılıyorum.	(3) Kararsızım.	(2) Katılmıyorum.	(1) Tamamen katılmıyorum.
Cinsiyetiniz: () Kız () Erkek						
Yaşınız :						
Tarih :						
1	Beden Eğitimi ve Spor derslerinde hep korku hissine kapılıyorum.					
2	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinde çok sıkılıyorum.					
3	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmaktan daima çekinirim.					
4	Beden Eğitimi ve Spor dersinde başarılı olmak için çaba sarf etmem.					
5	Beden Eğitimi ve Spor dersine diğer dersler gibi zorunlu olduğu için katılıyorum.					
6	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili konuşmak zevklidir.					
7	Beden Eğitimi ve Spordan çok zevk aldığım için dersi özlemle beklerim.					
8	Beden Eğitimi dersinde ön plana çıkmaktan sakınıyorum.					
9	Beden Eğitimi dersinde işbirliği duygularım gelişir					
10	Beden Eğitimi ve Spor dersi sağlıklı ve temiz olmayı öğretir.					
11	Gelecekteki öğrencilik yaşantımda Beden Eğitimi ve Spor dersi almak istemem.					
12	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerinin insanın sağlıklı gelişmesine katkı sağladığına inanırım.					
13	Okul ders programlarına Beden Eğitimi ve Spor dersi koymak gerekli değildir.					
14	Beden Eğitimi ve Spor uğraşının gelecek yaşamımda önemli yarar sağlayacağına inanırım.					
15	Okul ders programlarının her yılında Beden Eğitimi ve Spor dersi olmalıdır.					
16	Beden Eğitimi ve Spor etkinliklerine katılmak beni dinlendirir.					
17	Beden Eğitimi ve Sporla ilgili etkinliklerinin dürüstlük ve demokratik yaşam davranışları kazandırdığına inanırım.					
18	Egzersiz ve spor yaparak serbest zamanların daha iyi değerlendirildiğine inanırım.					
19	Beden Eğitimi ve Spor etkinlikleri ile uğraşmanın zaman kaybı olduğuna inanırım.					
20	Serbest zamanlarımda egzersiz ve spor yapmak içimden gelmez.					
21	Beden Eğitim ve Spor etkinliklerine önemli bir zaman ayırıyorum.					
22	Beden Eğitim ve Sporla ilgili hiçbir şeye ilgi duymam.					
23	Beden Eğitim ve Spor etkinlikleri her zaman ilgimi çeker.					
24	Beden Eğitim ve Spor etkinliklerine katılmayı başkalarına önermem.					

**Ek-5:BEDEN EĞİTİMİ DERSLERİNDE KULLANILAN FİZİKSEL ETKİNLİK KARTLARI
HAKKINDA ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ**

Sevgiliöğrenci;

Bu anketortaokul öğrencilerinin Beden Eğitimi dersinde kullanılan FEK hakkındaki görüşlerinizi almak için hazırlanmıştır.Sizlerin soruları dikkatli ve doğru bir şekilde cevaplamanız, bu araştırmada tutarlı ve geçerli sonuçlar alınmasını sağlayacaktır. Lütfen soruları okuduktan sonra size en uygun gelen seçeneğin üzerini (X) işaretleyiniz.

AdıSoyadı : Sınıf/Şube : Cinsiyetiniz : () Kız () Erkek Yaşınız : OyunAdı : Tarih :		Dereceler		
		EVET	KARARSIZIM	HAYIR
1	Size göre Beden Eğitimi ve Spor dersinin işlenme şeklinde bir farklılık var mı?			
2	Beden Eğitimi ve Spor dersini kartlarla işlemek hoşunuza gitti mi?			
3	FEK ile ders işlemek derse katılımınızı arttırdı mı?			
4	Kartlarla ders işlemenin yararlı olduğunu düşünüyor musunuz?			
5	Kartlarla ders işlemekten zevk aldınız mı?			
6	Kartların hareket becerinizi geliştirdiğini düşünüyor musunuz?			
7	Kartlardaki oyunları/etkinlikleri uygulamakta zorlandınız mı?			
8	Kartlar sizi düşünmeye yönlendirdi mi?			
9	Bütün Beden Eğitimi ve Spor derslerini FEK ile işlemek ister misiniz?			
10	Kartlarla ders işlemek işbirliği içinde hareket etmenizi sağladı mı?			
11	Kartları farklı ortamlarda da (evde ve sokakta vb.)kullanmak ister misiniz?			
12	FEK ile ders işlemek kendine olan güveninizi arttırdı mı?			
13	FEK ile ders işlemek dersi daha eğlenceli hale getirdi mi?			
14	Size göre FEK tüm öğrencilerin derse katılımı sağladı mı?			

**Ek-6:BEDEN EĞİTİMİ DERSLERİNDE KULLANILAN FİZİKSEL ETKİNLİK KARTLARI
HAKKINDA VELİ GÖRÜŞLERİ**

SayınVeli;

Bu anketçocuğunuzun Beden Eğitimi ve Spor dersinde kullanılan yöntemler hakkındaki görüşlerinizialmak için hazırlanmıştır.Sizlerin soruları dikkatli ve doğru bir şekilde cevaplamamız, bu araştırmada tutarlı ve geçerli sonuçlar alınmasını sağlayacaktır. Lütfen soruları okuduktan sonra size en uygun gelen seçeneğin üzerini (X) işaretleyiniz.

AdıSoyadı :		EVET	KARARSIZIM	HAYIR
Cinsiyetiniz : () Kadın () Erkek				
Mesleğiniz :				
Yaşınız :				
Çocuğunuzun,				
Sınıf düzeyi :				
Cinsiyeti : () Kız () Erkek				
Tarih :				
1	Çocuğunuzun Beden Eğitimi ve Spor derslerinde kullanılan yöntemler hakkında bilginiz var mı?			
2	Beden Eğitimi ve Spor derslerinde kullanılan FEK içeriği hakkında bilginiz var mı?			
3	Çocuğunuz evde Beden Eğitimi ve Spor dersleri hakkında sizinle konuşuyor mu?			
4	Size göre Beden Eğitimi ve Spor dersinde FEK kullanılması eğitimi ve öğretimi destekliyormu?			
5	FEK kullanımı Beden Eğitimi ve Spor dersini daha etkin hale getirdi mi?			
6	Beden Eğitimi ve Spor derslerinde FEK kullanımı çocuğunuzun derse karşı ilgisini değiştirdi mi?			
7	FEK derste kullanıldıktan sonra çocuğunuz spora daha fazla ilgi duymaya başladı mı?			
8	FEK çocuğunuzun gündelik yaşamında daha aktif bir kişi haline getirdi mi?			
9	FEK ile işlenen Beden Eğitimi ve Spor dersleri çocuğunuzun fiziksel gelişimine katkı sağladı mı?			
10	Kartlar çocuğunuzun kendini daha iyi ifade etmesini sağladı mı?			
11	Derslerin FEK ile işlenmeye devam etmesini ister misiniz?			

Ek-7: FEK hakkında öğretmen gözlem formu

Tarih	
Sınıf/Şube	
Sınıf Mevcudu(kız ve erkek)	
Kullanılan Kartlar	
Her bir kartın işlenmesi ne kadar sürdü?	
Uygulanan kartlar öğrencilerin düzeyine uygun mu?	
Öğrenciler kartları ve etkinlikleri rahat anlayabildiler mi?	
Öğrencilerin katılımı sağlandı mı?	
Sınıf kontrolü rahat sağlanabildi mi?	
Materyal kullanımı nasıldı?	
Öğrenciler eğlendi mi?	
Öğrenciler kartları düşünerek mi uyguladılar?	
Öğrenciler kartları işlerken bireysel mi yoksa grup halinde mi hareket ettiler?	
Derste uygulanan oyunlarla ve etkinliklerle ilgili yeni fikirler ürettiler mi?	
Öğrenciler etkinlikler yapılırken arkadaşlarına saygılı davrandılar mı?	
Öğrenciler verilen güvenlik önlemlerine uydular mı?	
Kartlarla ilgili olumlu yönler nelerdir?(varsa)	
Kartlarla ilgili olumsuz yönler nelerdir?(varsa)	
Genel düşünceler.	

Ek-8:5. Sınıf deney ve kontrol gruplarında işlenen ders içerikleri

Hafta	Deney	Kontrol
1	Öntest	Öntest
2(11-15 Şubat)	Temel hareket becerileri - yer değiştirme hareketleri yürüme 1 (sarı 1)ve yürüme 2 (sarı 2), dengeleme hareketleri, esnetme kartı(sarı 10)	Temel cimnastik duruşları
3	Temel hareket becerileri-yer değiştirme hareketleri atlama-sıçrama(sarı 4) ve bayrak yarışı oyunları (sarı 28), temel hareket becerileri - dengeleme hareketleri esnetme kartı(sarı 10)	Temel cimnastik duruşları ve eğitsel oyun
4	Temel hareket becerileri-yer değiştirme hareketleri yürüme 1(sarı 1) ve adım al-sek kartı(sarı 5) ve dengeleme hareketleri esnetme kartı(sarı 10)	Temel cimnastik duruşları ve eğitsel oyun
5	Temel hareket becerileri-yer değiştirme hareketleri galop -kayma (sarı 6)ve hedef oyunları kartı(sarı 29) , dengeleme hareketleri esnetme kartı (sarı 10)	Atletizm(yarışma ve oyun kuralları- eğitsel oyunlar)
6	Temel hareket becerileri-yer değiştirme hareketleri yuvarlanma(sarı 7) ve dengeleme hareketleri duruş-oturuş kartı(sarı 16), dengeleme hareketleri esnetme kartı 8sarı 10)	Koşularspor ve beslenme
7	Temel hareket becerileri-dengeleme hareketleri eğilme (sarı 9)ve birleştirilmiş hareketler kuyruk yakalama /top toplama oyunu(sarı 27) , dengeleme hareketleri esnetme kartı (sarı 10)	Atletizm(atlamalar) fiziksel etkinlik spor felsefesi ve olimpizm
8	Temel hareket becerileri-dengeleme hareketleri dönme-salınım (sarı 11)ve nesne kontrolü gerektiren hareketler top sürme kartı(sarı 24), dengeleme hareketleri esnetme kartı (sarı 10)	Ölçme ve değerlendirme
9	Temel hareket becerileri-yer değiştirme hareketleri atlama-konma (sarı 13)ve biz bir takımız iletişim yolları (mor 1), dengeleme hareketleri esnetme kartı (sarı 10)	Basketbol oyunu
10	Temel hareket becerileri-dengeleme hareketleri başlama-durma(sarı 14) ve nesne kontrolü gerektiren hareketler yuvarlama (sarı 22) dengeleme hareketleri esnetme kartı (sarı 10)	Basketbolda top sürme spor ve medya
11	Temel hareket becerileri-dengeleme hareketleri itme-çekme (sarı 17) ve birleştirilmiş hareketler tırtıl yakan topu kartı(sarı 32), dengeleme hareketleri esnetme kartı (sarı 10)	Basketbol oyunu 23 nisan ulusal egemenlik ve çocuk bayram
12	Temel hareket becerileri-nesne kontrolü gerektiren hareketleri topa alışma çalışmaları (sarı 18)ve atma-tutma kartı(sarı 19), dengeleme hareketleri esnetme kartı (sarı 10)	Atletizm(atlamalar) fiziksel etkinlik spor felsefesi ve olimpizm
13	Temel hareket becerileri-nesne kontrolü gerektiren hareketleri yakalama(sarı 20) ,ayakla vurma(sarı 21) ve durdurma-kontrol kartı(sarı 23) , dengeleme hareketleri esnetme kartı (sarı 10)	Futbol(oyun kuralları, saha, araç ve gereç bilgisi)
14	Sontest	Sontest

Ek-9:6. Sınıf deney ve kontrol gruplarında işlenen ders içerikleri

Hafta	Deney	Kontrol
1	Öntest	Öntest
2	Temel hareket becerileri-nesne kontrolü gerektiren hareketler topa alışma çalışmaları kartı (sarı 18) ve hücum oyunları pas ver kartı (mor 3) dengeleme hareketleri esnetme kartı(sarı 10)	Cimnastik (cimnastik yunus takla)
3	Temel hareket becerileri-nesne kontrolü gerektiren hareketler yakalama kartı (sarı 20) ve hücum oyunları 1-2-3-4 kartı (mor 4) dengeleme hareketleri esnetme kartı(sarı 10)	Cimnastik (elbaş dengesi)
4	Temel hareket becerileri-nesne kontrolü gerektiren hareketler atma-tutma kartı (sarı 19) v hücum oyunları beş pas kartı (mor 5), dengeleme hareketleri esnetme kartı(sarı 10)	İlk yardım atletizm (uzun atlama)
5	Temel hareket becerileri-yer değiştirme hareketleri koşma kartı (sarı 3), hücum oyunları boşluğu bul kartı (mor 7) ve dengeleme hareketleri esnetme kartı(sarı 10)	Atletizm (üç adım atlama)
6	Temel hareket becerileri-nesne kontrolü gerektiren hareketler raketle vurma kartı (sarı 25),file ve raket oyunları hazır mısın? kartı(mor 1) ve dengeleme hareketleri esnetme kartı(sarı 10)	Hentbol (3 adım ritimli şut ve 7 m. atışı)
7	Temel hareket becerileri-nesne kontrolü gerektiren hareketler durdurma-kontrol kartı (sarı 23) ve file ve raket oyunları seken topu karşılama kartı (mor 3)	Hentbol (hücum ve savunma kısa süreli karşılaşmalar)
8	Temel hareket becerileri-birleştirilmiş hareketler hedef oyunları kartı (sarı 29),file ve raket oyunları uzağa, yakına, yana kartı (mor 6)	Ölçme ve değerlendirme
9	Temel hareket becerileri-birleştirilmiş hareketler atma vurma oyunları kartı (sarı 30), file ve raket oyunları servis at kartı (mor 4)	Voleybol (servis atışı alttan servis)
10	Temel hareket becerileri-nesne kontrolü gerektiren hareketler raketle vurma kartı (sarı 25),file ve raket oyunları servisi karşıladım kartı (mor 5)	Voleybol (tenis servisi)
11	File ve raket oyunları ikiye iki kartı (mor 7)ve dengeleme hareketleri esnetme kartı(sarı 10)	Basketbol (serbest atış-turnike) 23 nisan ulusal egemenlik ve çocuk bayramı
12	Temel hareket becerileri-nesne kontrolü gerektiren hareketleri top sürme kartı (sarı 24), hücum oyunları kanat oyunu kartı (mor 10)	Basketbol (hücum ve savunma oyunları)
13	File ve raket oyunları puanı kazan kartı (mor 8) ve dengeleme hareketleri esnetme kartı (sarı 10)	Futbol(oyun kuralları, saha, araç ve gereç bilgisi)
14	Sontest	Sontest

Ek-10:7. Sınıf deney ve kontrol gruplarında işlenen ders içerikleri

Hafta	Deney	Kontrol
1	Öntest	Öntest
2	Temel hareket becerileri – dengeleme hareketleri eğilme kartı (sarı 9),dönme- salınım kartı (sarı 11) ve esnetme kartı (sarı 10).	Cimnastik (Cimnastik Yunus Takla)
3	Temel hareket becerileri-dengeleme hareketleri başlama-durma kartı (sarı 14),hücum oyunları kanat oyunu kartı (mor 10) ve dengeleme hareketleri esnetme kartı(sarı 10).	Cimnastik (Elbaş Dengesi)
4	Temel hareket becerileri-nesne kontrolü gerektiren hareketler topa alışma çalışmaları kartı(sarı 18)hücum oyunları alanı kuru kartı(mor 8)	İlk Yardım Atletizm (Uzun Atlama)
5	Temel hareket becerileri - birleştirilmiş hareketler tırtıl yakan topu kartı (sarı 32), biz bir takımız puan topla kartı(mor 3).	Atletizm (Üç adım Atlama)
6	Biz bir takımız eşini yönlendir kartı (mor 2) ve temel hareket becerileri-dengeleme hareketleri esnetme kartı (sarı 10).	Hentbol (3 Adım Ritimli Şut ve 7 m. Atışı)
7	Temel hareket becerileri-birleştirilmiş hareketler kuyruk yakalama/ top toplama oyunu kartı (sarı 27) file ve raket oyunları uçan topolar kartı (mor 2).	Hentbol (Hücum ve Savunma Kısa süreli Karşılaşmalar)
8	Temel hareket becerileri-dengeleme hareketleri eğilme kartı (sarı 9) ve açık alan oyunları iş birliği yapalım kartı (mor 1).	Ölçme ve Değerlendirme
9	Temel hareket becerileri-nesne kontrolü gerektiren hareketler atma- tutma kartı (sarı 19)ve geleneksel çocuk oyunları yedi kale kule kartı (mor 1), dengeleme hareketleri esnetme kartı (sarı 10)	Voleybol (Servis atışı Altın servis)
10	Temel hareket becerileri-birleştirilmiş hareketler hareketli hedef vurma oyunları kartı (sarı 33)vurma ve yakalama oyunları hedefi vur kartı (mor 3)	Voleybol (Tenis Servis)
11	Temel hareket becerileri-birleştirilmiş hareketler hedef oyunları kartı (sarı 29), vurma ve yakalama oyunları hedefe fırlat kartı (mor 6)	Basketbol (Serbest Atış-Turnike) 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı
12	Açık alan oyunları yönümüzü bulalım (oryantiring) kartı (mor 2)ve temel hareket becerileri-dengeleme hareketleri esnetme kartı (sarı 10)	Basketbol (Hücum ve Savunma Oyunları)
13	Açık alan oyunları arkadaşını yönlendir (mor 3), temel hareket becerileri-dengeleme hareketleri esnetme kartı (sarı 10)	Futbol(Oyun Kuralları, saha, araç ve gereç bilgisi)
14	Sontest	Sontest

Ek-11: Özgeçmiş

Kişisel Bilgiler

Zekai USLUOĞLU

Gaziler Köyü Muhtarlığı Gökçebeş/ZONGULDAK
0530 787 63 55 zekaiusluoglu@gmail.com

Kişisel Bilgiler

Doğum Tarihi : 22.03.1982

Medeni Durum : Evli

Askerlik Durumu : Yaptı

İş Tecrübesi

2007-2008 100. Yıl Atatürk Hizmet Köyü Havuzu Cankurtaran

2008-2013 Zonguldak MMEB Ücretli Beden Eğitimi

Öğretmenliği

2009-2010 Yakın İlgil Özel Eğitim Kurumu Beden Eğitimi Öğretmenliği

2010-2012 100. Yıl Atatürk Hizmet Köyü Havuzu Cankurtaran ve Yüzme

Antrenörlüğü

2009-2013 Gökçebeş Belediye Spor Kulübü Voleybol

Antrenörlüğü

2011-2013 Gökçebeş Belediye Spor Kulübü Futbol Takımı

Masörü

2013-2014 Zonguldak Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlüğünde Sözleşmeli

Voleybol

Antrenörü

2014-... Bülent Ecevit Üniversitesi Çaycuma Meslek Yüksekokulu Beden

Eğitimi

Okutmanı

Eğitim Bilgileri

2000-2002 Zonguldak Karaelmas Üniversitesi Alaplı Meslek Yüksekokulu End.
Elektronik Bölümü Öğrencisi

2003-2007 Gazi Üniversitesi Kastamonu Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu
Beden Eğitimi Öğretmenliği

2011- 2014 Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi
Öğretmenliği Yüksek Lisans

Belgeler

Yüzme 2. Kademe Antrenör
Voleybol 2. Kademe Antrenör
Badminton 1.Kademe Yardımcı Antrenör
Basketbol 1.Kademe Yardımcı Antrenör
Tenis 1. Kademe Yardımcı Antrenör
Step-Aerobik 1. Kademe Yardımcı Antrenör
Bedensel Engelliler Yüzme Antrenörlüğü
Spor Masörü
Gümüş Cankurtaran
1 ve 2 yıldız Dalgıç
Voleybol hakemliği(il)

Sporcu Geçmişi

Armutcuk Belediye Spor Kulübü Voleybol Takımı (3.lig)
Kastamonu Bozkurt Belediye Spor Kulübü Voleybol Takımı
(3.lig)
DSİ Spor Kulübü Voleybol Takımı(bölgesel lig)
Zonguldak HASAD Spor Kulübü Voleybol Takımı (3.lig)